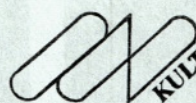

LIST

LETO VII POSEBNA ŠT. 31. DECEMBER 2001 1000 SIT

LIST

KULTURNI
CENTER IVAN
VELENJE
KNJIŽNICA

D

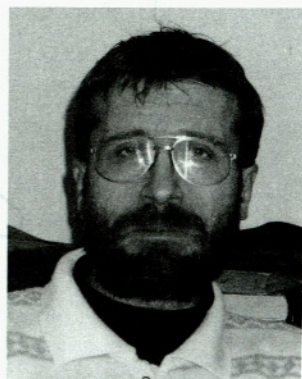
Leto VII št. 12 december 2001

Leto nič (0)

Leta tečejo, ker z njimi merimo čas, ki (menda) tudi teče. Minilo je leto 2000, prelomilo se je tisočletje, kot ga šteje naša civilizacija, pripeta na temelje Svetega pisma nove zaveze. (Drugi štejejo leta drugače: nekateri premočrtno, kot mi, nekateri pa ciklično, kot da se vse vrti, tudi čas.)

Minilo je tudi leto 2001. Lahko rečemo, da je to leto, ko je za vedno umrl mit, da bodo Vošnjaki prišli nazaj v Šoštanj in ga postavili na noge in se je rodila legenda o nekoč cvetoči Tovarni usnja Šoštanj. Zgodba je končana, vprašanje je pa tudi, ali bo Šoštanj zacvetel pod novimi lastniki bivšega TUŠa, ki smo ga v našem časopisu še poimenovali najboljši sosed. Kakor se je ta sosed najavil in nam v praksi dal vonjati svoje metode dela kljub množici, tudi ekoloških certifikatov, s katerimi se ponša - ni da bi se človek še veselil takšnega sosedu!

Minilo je leto 2001 in mi z grozno zamudo pošiljamo med vas, naši zvesti bralci, še zadnjo "letošnjo" (lansko) številko, ki je, kot vidite čisto drugačne, tako po obliki, kot vsebini. Naredili smo brošuro - koledar, da bi na ta način poudarili naravo "šoštanjanskega Lista", ki ni in ne more biti glasilo, ki se dnevno odziva na dogodke v okolju in jih širi v obliki hitre informacije. Seveda čisto brez tega ne gre, vendar: mi smo želeli biti v minulem letu pri obdelavi podanih vsebin bolj temeljiti in bolj "globoki" kot kakšen dnevni ali tedenski časopis, ki ga je ob našem LISTu pač še treba brati, če hoče biti človek

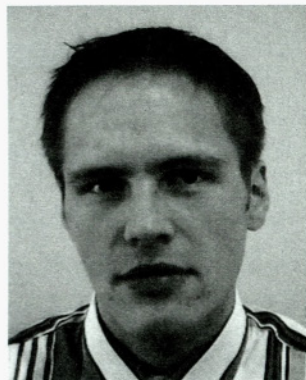
informiran o vsakdanjih dogodkih in zanimivostih. Koliko smo bili uspešni - presodite sami, glede na to, da število naročnikov vztrajno narašča pa sodimo, da smo na pravi poti.

Ko smo pred dobrim letom zastavili takšen koncept, smo se soočili z vsesplošno miselnostjo, da časopis naredijo oblikovalci in tiskarji, kar je izhajalo predvsem iz deleža sredstev, porabljenih v te namene v primerjavi s tistim deležem, ki je pripadel piscem. Mi postavljamo to tezo na glavo s trditvijo, da časopis naredijo/mo zanimiv tisti, ki vanj pišemo. Jasno pa je, da enih brez drugih ni, čeprav lahko dober oblikovalec marsikdaj "zblefira" in zgolj z mastnimi naslovi zapolni vsebinske praznine. Mnogo časopisov je takšnih!

Kljub navedenemu je treba priznati, da honorarji za opravljeno delo v Listu v primerjavi z vloženim trudom, niso dovolj veliki. In je zato ob koncu sedmega letnika LISTa treba še enkrat poudariti, da je časopis nastajal izključno z delom ljubiteljev s profesionalnim pristopom in volonterskimi honorarji ali celo brez njih! Pa so avtorji vseeno vztrajali in z veseljem ugotavljamo tudi to, da ti "resursi" v naši občini še zdaleč niso do konca izkoriščeni. Zato skušamo z zaključnim dejanjem LISTa 2001, dati potrebno digniteto najbolj vztrajnim in marljivim sodelavcem, saj smo lahko po njihovi zaslugi v minulem letu slišali nemalo pohval, ki so bile generalno sicer res posvečene LISTu, toda brez njihovega dela bi lani vedeli in razmišljali manj!

Minilo je leto 2001, začelo se je leto 2002, za LIST zopet leto, v katerem bomo skušali narediti naslednji korak. Po trdnem prepričanju uredniškega odbora (*Jožica Andrejč, Danilo Čebul ml., Marjana Čelofiga, Brane Guzej, Milojka Komprej, Peter Rezman in Andrej Starič*) bo to korak naprej, da bo časopis še bolj bogat, bolj poglobljen in bolj bran, kot lani. Pustimo se presenetiti!

Odgovorni urednik

Odgovorni urednik: Peter Rezman // Lektoriranje: Jožica Andrejč // Priprava redakcije: Milojka Komprej.
Oblikovanje in prelom: Vinko Pejovnik ml. / Eurograf d.o.o. // Tisk: Eurograf d.o.o. / www.eurograf.si

LIST

Koledar
občine Šoštanj
za leto 2002

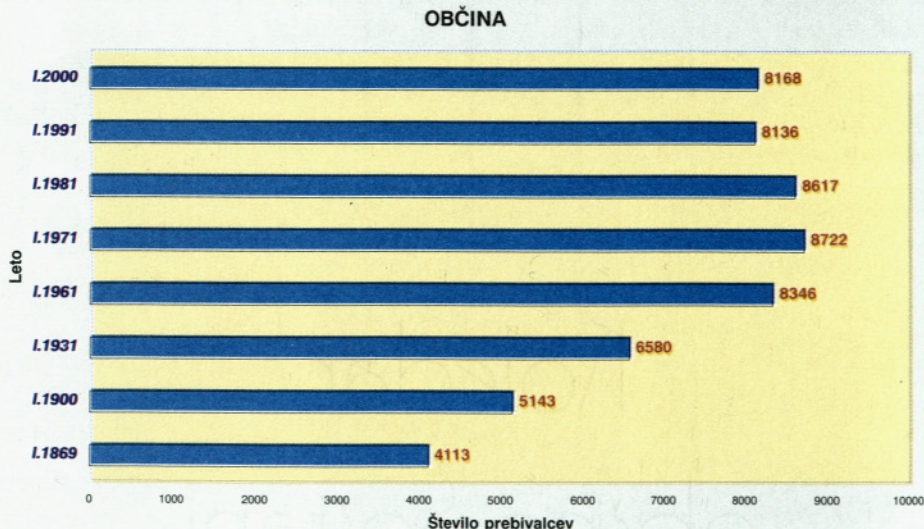
Januar

Občina Šoštanj

Občina Šoštanj je bila ustanovljena leta 1995, na območju naselij: Bele Vode, Družmirje, Florjan, Gaberke, Lokovica, Ravne, Skorno, Šentvid, Šoštanj, Topolšica in Zavodnje. Površina občine meri 96 km². Po zadnjih uradnih podatkih (november 2000), v občini Šoštanj biva 8.168 prebivalcev.

V občini je organiziranih devet ožjih delov občine oziroma krajevnih skupnosti. To so KS Bele vode, KS Gaberke, KS Lokovica, KS Ravne, KS Skorno – Florjan, KS Šentvid, KS Šoštanj, KS Topolšica in KS Zavodnje.

Občinski praznik je 30. september.

Opisi krajev, (vir): Krajevni leksikon Slovenije, DZS 1995; Grafi, (vir): Krajevni leksikon Slovenije, DZS 1995 (razen za leto 2000), vir za leto 2000: Informacije statističnih podatkov občin v UE Velenje za leto 2000;

Fotografije: Jani Napotnik.

1 T **Novo leto**
 2 S Makarij
 3 Č Genovefa
 4 P Angela
 5 S Simeon
 6 N **Gašper** ☾
 7 P Zdravko
 8 T Severin
 9 S Julijan
 10 Č Gregor
 11 P Pavlin
 12 S Tatjana
 13 N **Veronika** ☉
 14 P Srečko
 15 T Pavel
 16 S Marcel
 17 Č Anton
 18 P Marjetka
 19 S Marij
 20 N **Boštjan**

21 P Neža ☾
 22 T Cene
 23 S Rajko
 24 Č Felicijan
 25 P Darko
 26 S Pavla
 27 N **Janez**
 28 P Peter ☺
 29 T Franc
 30 S Martina
 31 Č Janez

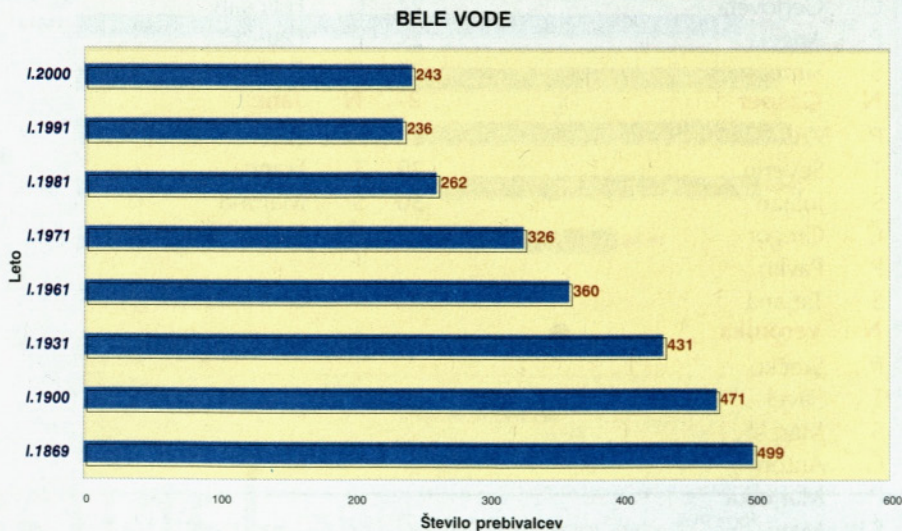
Januar

Februar

Bele Vode (800m)

Razloženo hribovsko naselje na zahodnem obrobju Šaleške doline leži v jugovzhodnem predgorju Smrekovca. (1577 m). Sestavljajo ga zaselki Bele Vode, Kloše, Punčkov Vrh, Visočki vrh in Zaloka, sestavljeni skoraj izključno iz samotnih domačij. Hribovit svet so razrezali številni potoki, med njihovimi grapami pa izstopa Štajerska Kramarica. Soteski Ljubije in Hudega potoka v triasnih apnenicah in dolomitih, slapovi v Ljubijem grabnu v andezitnih tufih ter andeziti na Smrekovcu z zanimivim rastlinjem so pomembni naravni spomeniki. Na razglednem Sv. Križu (1051 m), ki je znamenita božja pot, sta istoimenski cerkvi iz 19. stoletja. V zaselku Belih Vodah stoji župnijska cerkev sv. Andreja. Ob Hudem potoku je v strmem skalovju Mornova zijalka z arheološkim najdiščem iz starejše kamene dobe.

1 P Ignac
 2 S Marija
3 N Blaž
 4 P Andrej ☾
 5 T Agata
 6 S Dora
 7 Č Egidij
8 P Janez / Prešernov dan
 9 S Polona
10 N Viljem
 11 P Marija
 12 T Damijan / Pust ☀
 13 S Katarina / Pepelnica
 14 Č Valentin
 15 P Jurka
 16 S Julijana
17 N Silvin

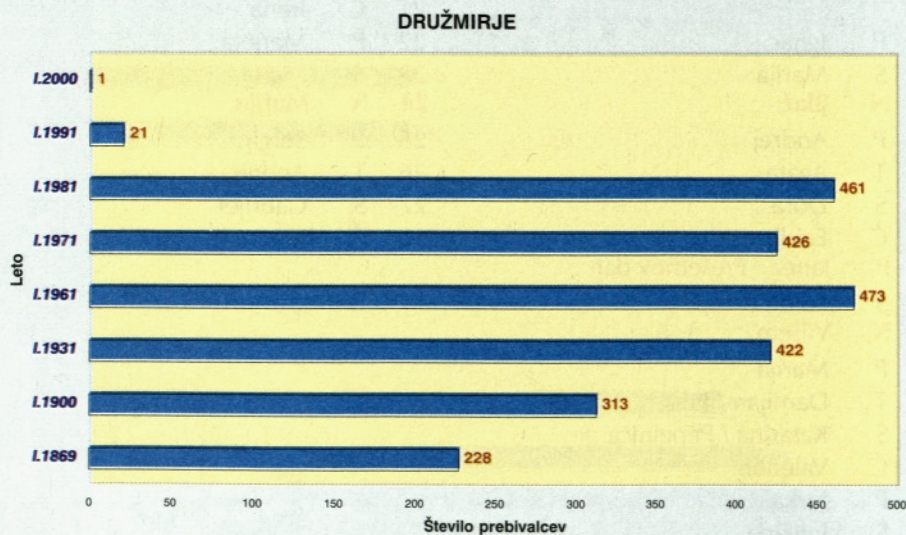
18 P Simeon
 19 T Julijan
 20 S Leon ☾
 21 Č Irena
 22 P Marjeta
 23 S Marta
24 N Matija
 25 P Sergij
 26 T Andrej
 27 S Gabrijel ☺
 28 Č Roman

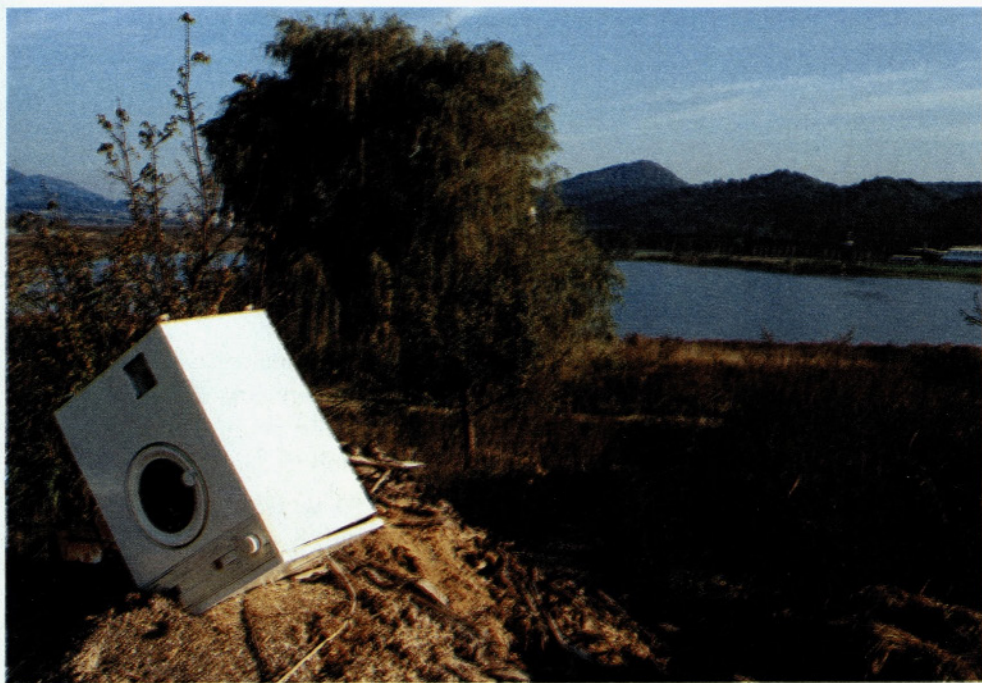
Februar

Marec

Družmirje (375m)

Nekdaj veliko obcestno naselje v dnu Šaleške doline, med Velenjem in Šoštanjem, je zaradi kopanja lignita povsem uničeno. Zalila ga je voda ugrezninskega Družmirskega jezera, kamor se izliva potok Velunja.

1 P Albin
 2 S Janja
3 N Marin
 4 P Kazimir
 5 T Janez
 6 S Nika ☺
 7 Č Tomaž
 8 P Dan žena
 9 S Frančiška
10 N 40 mučencev
 11 P Krištof
 12 T Gregor
 13 S Kristina
 14 Č Matilda
 15 P Klemen
 16 S Hilarij
17 N Jerica

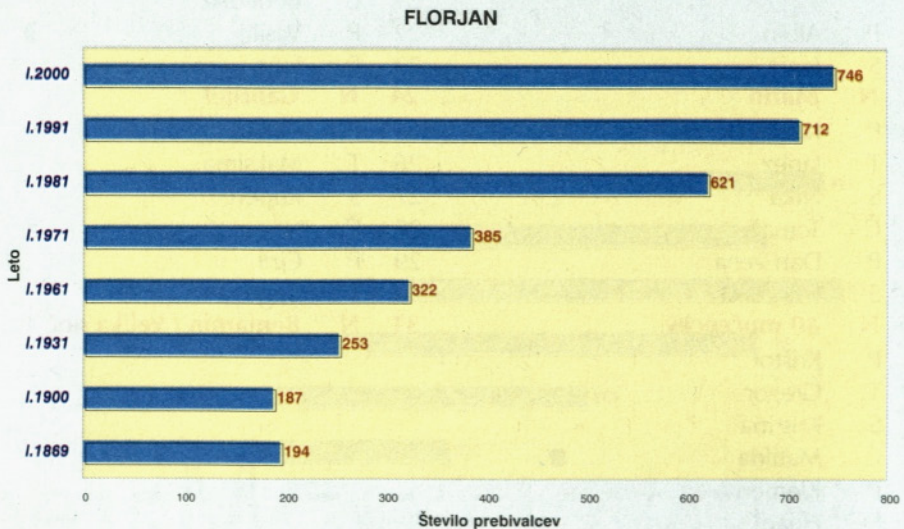
18 P Edvard
 19 T Jožef
 20 S Srečko
 21 Č Benedikt
 22 P Vasilij ☺
 23 S Jože
24 N Gabrijel
 25 P Minka
 26 T Maksima
 27 S Rupert
 28 Č Janez ☺
 29 P Ciril
 30 S Bogo
31 N Benjamin / Velika noč

Marec

April

Florjan (410m)

Razloženo naselje na zahodnem obrobju dna Šaleške doline sestavljajo razpotegnjeno obcestno naselje v Šentflorjanskem grabnu ob potoku Šentflorjanščica, nadomestno, sklenjeno pozidano naselje s pravilno tlorisno zasnovo in potmi, ki se stekajo pravokotno na terasi ob sotočju potokov Šentflorjanščica, Globočca in Toplica ter številne razložene in samotne domačije po hribovju nad njim. Večina prebivalcev je zaposlena v Šoštanju in Velenju. Na strmi pečini nad naseljem je stal srednjeveški grad Katzcenstein, ki se prvič omenja leta 1173, a je bil že v 15. stoletju porušen, danes pa je na mestu, kjer je stal, cerkev sv. Florjana iz 16. stoletja, z gotsko pieta in poslikanim lesenim stropom. Pomembna naravna znamenitost je rdeči bor z obsegom 265 cm, ki raste v Roščarjevi hosti. Do leta 1984 se je naselje imenovalo Sv. Florjan pri Šoštanju.

1 P Hugo / Velikonočni ponedeljek
 2 T Franc
 3 S Ljuba
 4 Č Izidor €
 5 P Vinko
 6 S Viljem
 7 N Darko
 8 P Albert
 9 T Tomaž
 10 S Mehtilda
 11 Č Leon
 12 P Lazar ☺
 13 S Ida
 14 N Valerij
 15 P Helena
 16 T Bernarda
 17 S Rudi
 18 Č Konrad
 19 P Leon
 20 S Neža ☺
 21 N Simeon

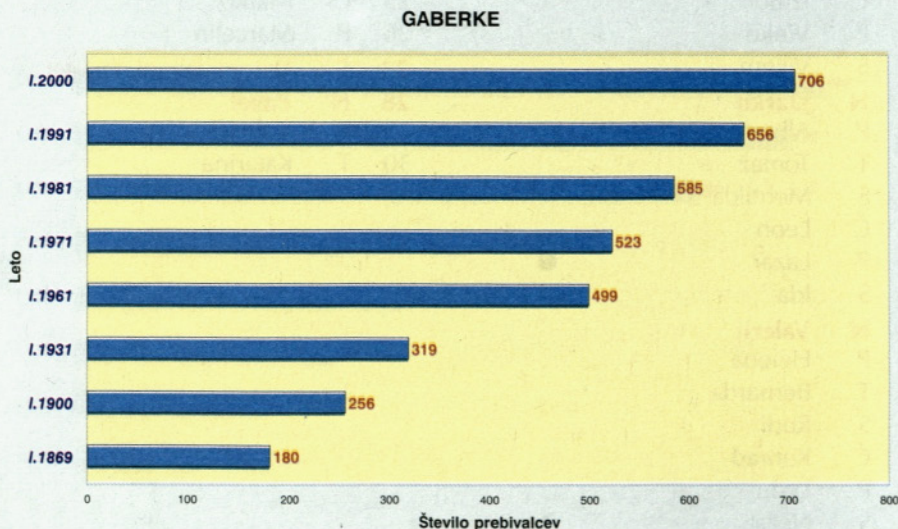
22 P Leonida
 23 T Vojko
 24 S Jurij
 25 Č Marko
 26 P Marcelin
 27 S Dan upora proti okupator. ☺
 28 N Pavel
 29 P Robert
 30 T Katarina

April

Maj

Gaberke (398m)

V jedru gručasto naselje sredi Šaleške doline je prvotno stalo v dolini ob spodnjem toku potoka Velunje, na rečnih nanosih. Ker so pod njim našli nahajališča premoga, so naselje prestavili in zasnovali novo, razpotegnjeno, sklenjeno pozidano naselje s pravilno tlorisno zasnovo. To stoji ob srednjem toku Velunje, severno od obvozne ceste v Šaleški dolini, speljana v smeri Velenje – Topolšica. Nekdanja zaselka Brode in Brezje sta zdaj strnjeno pozidana. Na pobočjih in slemenih razpotegnenih ilovnatih gorc so razložene kmetije. Zemljišča na južnem robu mejijo na ugrezninsko družmirsko območje. Na levem bregu potoka Velunje stoji cerkev sv. Urha. Večina prebivalcev je zaposlena v Velenji in Šoštanju. Do leta 1988 se je naselje imenovalo Gabrke.

1 S Jože / Praznik dela

2 Č Boris

3 P Aleksander

4 S Cveto ☾

5 N Angel

6 P Janez

7 T Stanko

8 S Viktor

9 Č Gregor / Vnebohod

10 P Izidor

11 S Žiga

12 N Pankracij ☉

13 P Servacij

14 T Bonifacij

15 S Zofka

16 Č Janez

17 P Jošt

18 S Erik

19 N Ivo / Binkošti ☽

20 P Bernard

21 T Feliks

22 S Milan

23 Č Željko

24 P Suzana

25 S Gregor ☺

26 N Zdenko

27 P Janez

28 T Avguštin

29 S Magdalena

30 Č Ivana / Sv. Rešnje Telo

31 P Angela

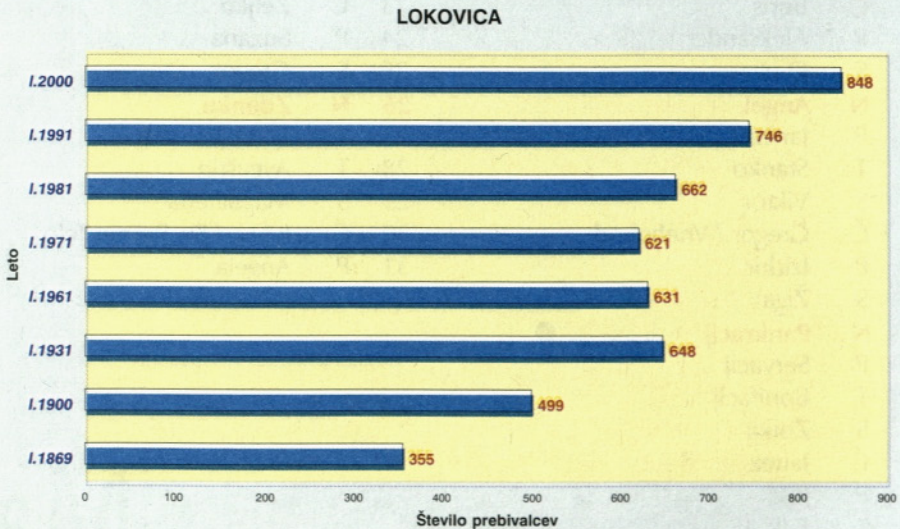
Maj

Junij

Lokovica (400m)

Veliko razloženo naselje v skrajnem severozahodnem delu Ložniškega gričevja leži po večini na prisojnem pobočju vzpetin južno od Šoštanja, zgoštevno jedro pa je v dolini Lokoviškega potoka, levega pritoka reke Pake. Po dolini je speljana tudi cesta Velenje – Mozirje. Ob Lokoviškem potoku so predvsem vlažni travniki, po prisojnih peščenih bregovih pa sadovnjaki in redki vinogradi. Strme osoje pod Velikim Vrhom so porasle z iglastimi gozdovi. Redki kmetje se ukvarjajo z živinorejo, drugi prebivalci pa so zaposleni v Šoštanju in Velenju.

1 S Fortunat
2 N Erazem
 3 P Pavla
 4 T Franc
 5 S Valerija
 6 Č Norbert
 7 P Robert
 8 S Medard
9 N Primož
 10 P Marjeta
 11 T Srečko
 12 S Janez
 13 Č Anton
 14 P Vasilij
 15 S Vid
16 N Beno

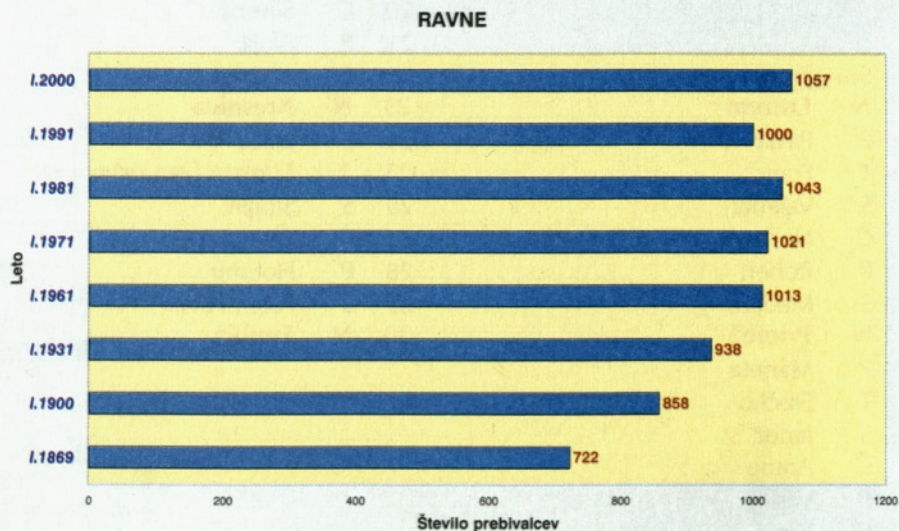
17 P Dolfe
 18 T Marko
 19 S Julijana
 20 Č Silverij
 21 P Alojz
 22 S Ahac
23 N Kresnica
 24 P Janez
25 T Hinko / Dan državnosti
 26 S Stojan
 27 Č Ema
 28 P Hotimir
 29 S Peter, Pavel
30 N Emilija

Junij

Julij

Ravne (400m)

Razloženo naselje sredi Šleške doline leži na pliocenskih terasah nekdanjega jezera, od koder se svet proti severu zlagoma dviga prek nizkih goric do hribov, ki so jih potočki Velunja, Klančnica in Bečovnica razrezali v podolgovata slemena, na katerih je prostor za večje kmetije. Naselje poleg samotnih in razloženih domačij sestavljajo še strnjeni zaselki Pristava, Zgornje in Spodnje Ravne, Vas ter Lajše. V dolini Klančnice je severno od ugreznjenega območja nastal nov del Ravn, s pravilno tlorisno zasnovo, vanj pa se je preselil precej ljudje z območja, ki se je zaradi premogovništva izselilo. Pomemben kulturni spomenik je razvalina gradu Forhteneg nad sotočjem Velunje in Črnega potoka. Na pomolu med dolinama je sredi gozda in terasastega parkovnega nasada дворец Gutenbuchel, imenovan tudi Marovski дворец. V njem je zdravilišče za živčne bolnike. Cerkev Sv. Duha na griču sredi naselja je bila temeljito prezidana sredi 18. stoletja.

- 1 P Bogoslav
- 2 T Marija ☾
- 3 S Irenej
- 4 Č Urh
- 5 P Anton
- 6 S Bogomila
- 7 N Ciril, Metod**
- 8 P Špela
- 9 T Veronika
- 10 S Ljubica ●
- 11 Č Olga
- 12 P Mohor
- 13 S Evgen
- 14 N Franc**
- 15 P Vladimir
- 16 T Marija
- 17 S Aleš ☾
- 18 Č Miroslav
- 19 P Vincenc
- 20 S Marjeta
- 21 N Danilo**

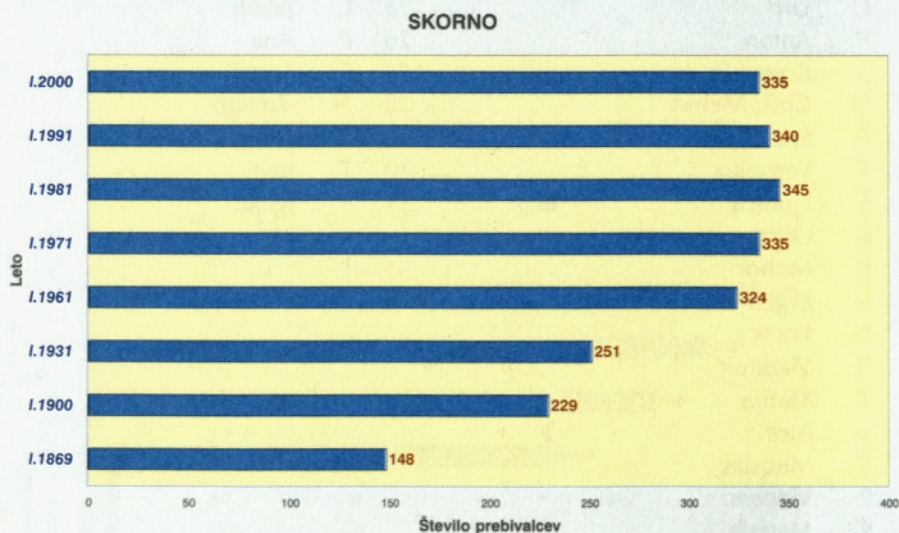
- 22 P Majda
- 23 T Branislav
- 24 S Kristina ☺
- 25 Č Jakob
- 26 P Ana
- 27 S Sergij
- 28 N Zmago**
- 29 P Marta
- 30 T Julita
- 31 S Ignac

Julij

Avgust

Skorno (468m)

Razloženo naselje na zahodnem obrobju Šaleške doline leži na zakraseli planoti, ki se proti severu strmo spušča v dolino potoka Šentflorjančica, kjer je zaselek Šentflorjan, proti vzhodu pa v ozko dolino reke Pake – Penk. Po tej tečejo cesta Šoštanj – Mozirje in Železnica Celje – Velenje. V triasnih kamninah skorenjskega hrbta se odpira nad sotesko v zaselku Penk kratka kraška Rotovnikova jama, znana po redkih aragonitnih ježkih. Cerkev Sv. Antona, ki stoji visoko na slemenu (625 m), je poznogotska stavba iz 16. stoletja. K naselju sodi tudi šoštanjska župnijska cerkev sv. Mihela, ki je bila zgrajena kot nadomestna cerkev za porušeno farno cerkev sv. Mihaela v Družmirju. V dolini Pake so v 19. stoletju kopali svinčevo in cinkovo rudo.

- 1 Č Peter ☾
- 2 P Alfonz
- 3 S Lidija
- 4 **N Dominik**
- 5 P Marija
- 6 T Ljubo
- 7 S Kajetan
- 8 Č Miran ☀
- 9 P Janez
- 10 S Lovrenc
- 11 **N Suzana**
- 12 P Klara
- 13 T Lilijana
- 14 S Demetrij
- 15 **Č Marija / Veliki šmaren** ☾
- 16 P Rok
- 17 S Pavel
- 18 **N Helena**

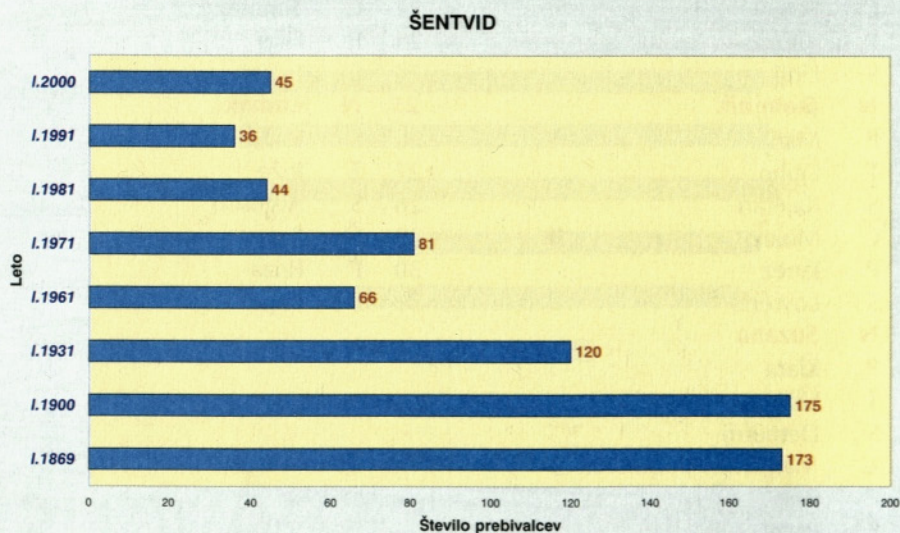
- 19 P Ljudevit
- 20 T Bernard
- 21 S Ivana
- 22 Č Timotej ☺
- 23 P Filip ☺
- 24 S Jernej
- 25 **N Ludvik**
- 26 P Viktor
- 27 T Jože
- 28 S Avguštin
- 29 Č Janez
- 30 P Roza
- 31 S Rajko ☾

Avgust

September

Šentvid (800m)

Hribovsko naselje samotnih kmetij leži na razvodju med rekami Savinjo in Pako na jugu ter Mežo in Mislinjo na severu, na metamorfni in magmatskih kamninah, poraslih z iglastim gozdom. Nekoliko stran od prevala Spodnejga Slemena (1081 m), na cesti Šoštanj – Črna na Koroškem stoji planinska in turistična postojanka Andrejev dom. Pri Žlebnikovi domačiji je padel pesnik Karel Destovnik – Kajuh (1922 – 1944).

1 N Tilen
 2 P Štefan
 3 T Dora
 4 S Zalka
 5 Č Lovrenc
 6 P Zaharija
 7 S Marko
8 N Marija
 9 P Peter
 10 T Nikolaj
 11 S Milan
 12 Č Gvido
 13 P Filip
 14 S Rasto
15 N Nikodem

16 P Ljudmila
 17 T Frančiška
 18 S Irena
 19 Č Suzana
 20 P Svetlana
 21 S Matej
22 N Mavricij
 23 P Slavojko
 24 T Nada
 25 S Gojmir
 26 Č Justina
 27 P Kozma, Damjan
 28 S Venčeslav
29 N Mihael
 30 P Sonja

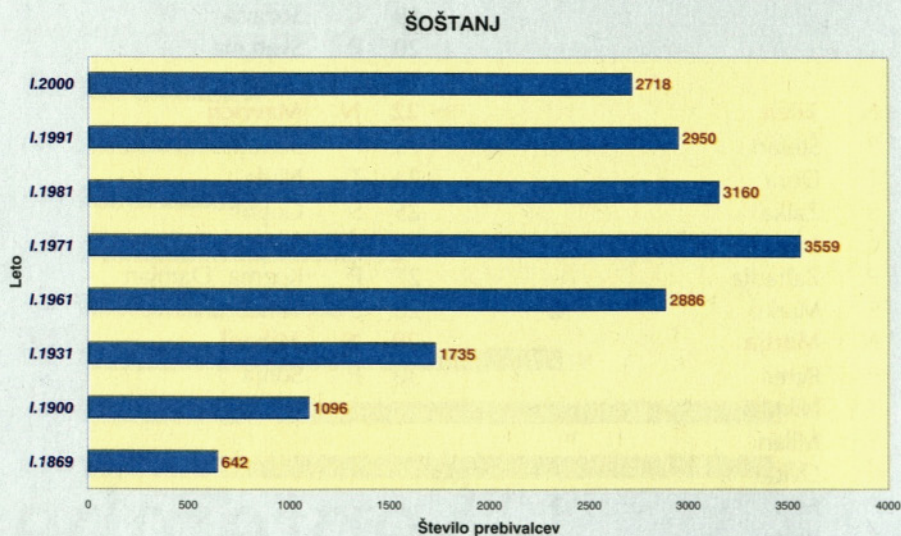
September

Oktober

Šoštanj (360m)

Mesto v zahodnem delu Šaleške doline leži na rečnih naplavinah med Pako in strmimi in do 600 m visokimi vzpetinami. V Šoštanju stoji največja termoelektrarna v Sloveniji. V Šoštanju je cerkev sv. Mohorja in Fortunata. V mestu od treh graščin stoji le še ena. Najstarejša je bila Pusti grad, ki se omenja že leta 1318 in je bila v lasti Vovberžanov. Stala je na pomolu sredi strmega pobočja nad Šoštanjem. Že od 16. stoletja je razvalina. Druga je trška graščina Amtshaus, ki je leta 1734 pogorela, stala pa je tam, kjer je danes staro mestno jedro. Takrat je glavno vlogo prevzel dvorec na pobočju severno od središča Šoštanja, danes imenovana Vošnjakova graščina, nekdanj pa Thurn. Šoštanj se kot trg prvič omenja leta 1355, mesto pa je od leta 1911. Od leta 1995 je v mestu sedež občine Šoštanj.

1 T Julija
 2 S Bogumil
 3 Č Terezija
 4 P Franc
 5 S Marcel
6 N Vera
 7 P Marko
 8 T Brigita
 9 S Abraham
 10 Č Danijel
 11 P Milan
 12 S Maks
13 N Edvard
 14 P Veselko
 15 T Terezija
 16 S Jadviga
 17 Č Marjeta
 18 P Luka
 19 S Etbin
20 N Irena

21 P Urška
 22 T Vendelin
 23 S Severin
 24 Č Rafael
 25 P Darija
 26 S Lucijan
27 N Sabina
 28 P Simon
 29 T Ida
 30 S Marcel
31 Č Bolfenk / Dan reformacije

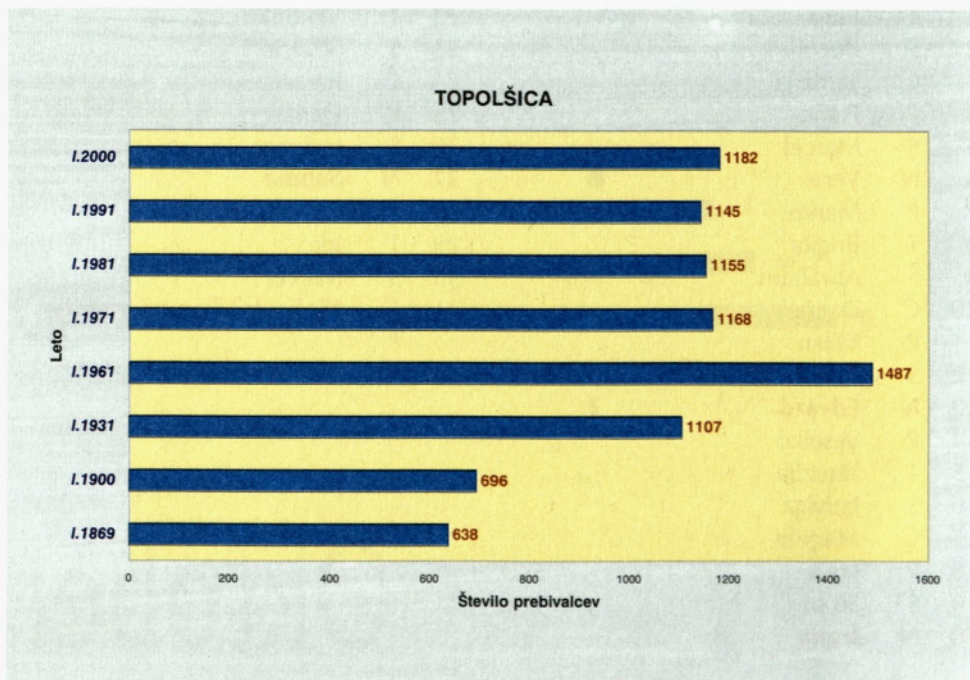

Oktober

November

Topolšica (367m)

Razloženo zdraviliško naselje z zgostitvijo hiš ob cesti pred zdraviliškim poslopjem ob potoku Toplica, prvič omenjenim leta 1440, leži v zahodnem delu Šaleške doline, pod apniškim Lomom (756 m), ob termalni prelomnici Topolšica – Dobrna – Rogaška Slatina. Poleg samotnih kmetij naselje sestavljajo še zaselki Metleče, predmestje Šoštanja, Lajše s športnim letališčem in Lom. Terme Topolšica z zdravilnim vrelcem s temperaturo 32. stopinj Celzija, katerega učinek so poznali že na začetku 17. stoletja, so danes pomembno rekreacijsko in turistično središče. Na pomolu nad potokom Toplica stoji poznogotska cerkev sv. Jakoba. V Topolšici je 9. maja 1945 general von Lehr podpisal dokument o vdaji nemških oboroženih sil v jugovzhodni Evropi.

- 1 P Dan spomina na mrtve
- 2 S Dušanka
- 3 N **Silva**
- 4 P Drago
- 5 T Zahar
- 6 S Lenart
- 7 Č Engelbert
- 8 P Bogomir
- 9 S Teodor
- 10 N **Andrej**
- 11 P Martin
- 12 T Emil
- 13 S Stanislav
- 14 Č Nikolaj
- 15 P Polde
- 16 S Jerica
- 17 N **Gregor**

- 18 P Roman
- 19 T Elizabeta
- 20 S Srečko
- 21 Č Marija
- 22 P Cilka
- 23 S Klemen
- 24 N **Janez**
- 25 P Katarina
- 26 T Konrad
- 27 S Vigil
- 28 Č Jakob
- 29 P Radivoj
- 30 S Andrej

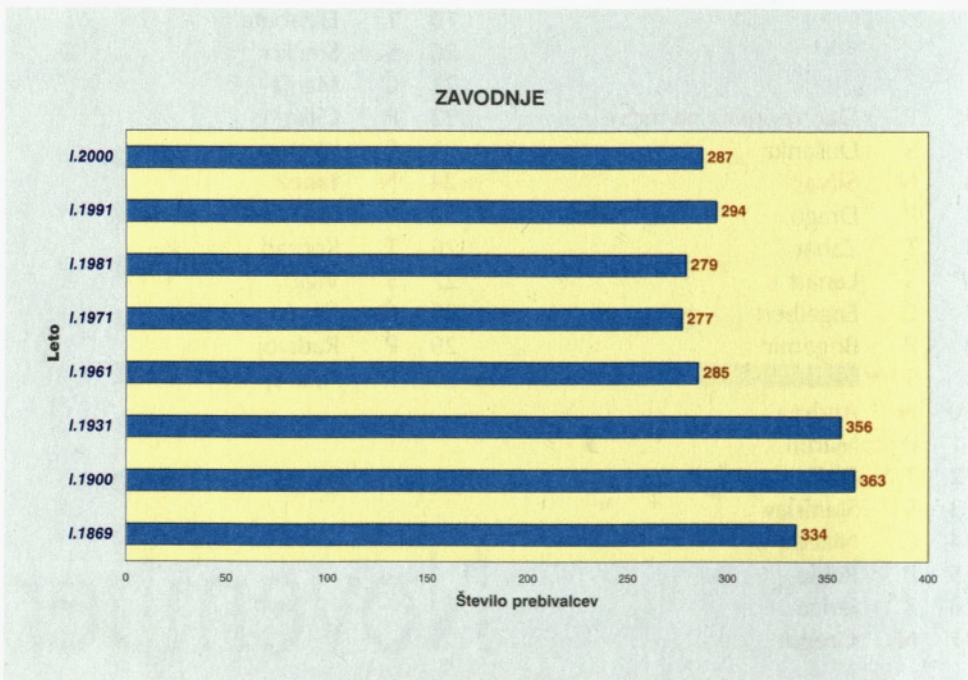

November

December

Zavodnje (673m)

Razloženo hribovsko naselje s samotnimi kmetijami in z gručastim jedrom ob župnijski cerkvi sv. Petra in Pavla ob cesti Šoštanj – Črna na Koroškem, leži v razgibani pokrajini severozahodnega del Šaleške doline, porasli večinoma z iglastimi gozdovi. Po polžnejših pobočjih so na krčevinah ob kmetijah njive, na strminah pa travniki in pašniki. Na griču nad središčem vasi so ostanki gradu Šamberja, ki je propadel že v 15. stoletju. Evropsko pomemben kulturni spomenik je Kavčnikova domačija, najjužneje ležeča ohranjena dimnica v Alpah. Na območju naselja je precej počitniških hišic. H kraju spada tudi zaselek Vrhe. V Zavodnjah se je rodil in ustvarjal kipar Ivan Napotnik.

1 N Marijan / 1. adventna nedelja
 2 P Blanka
 3 T Franc
 4 S Barbara
 5 Č Savo
 6 P Miklavž
 7 S Ambrož
8 N Marija
 9 P Valerija
 10 T Smiljan
 11 S Danijel
 12 Č Aljoša
 13 P Lucija
 14 S Dušan
15 N Kristina

16 P Albina
 17 T Lazar
 18 S Teo
 19 Č Urban
 20 P Julij
 21 S Tomaž
22 N Mitja
 23 P Viktorija
 24 T Eva
 25 S Božič
 26 Č Štefan / Dan samostojnosti
 27 P Janez
 28 S Živko
29 N David
 30 P Evgen
 31 T Silvester

December

LIST

Iz

vsebine

letnika

2001

Govor župana g. Milana Kopušarja,
Šoštanj, 27. 9. 2001

Cenjene občanke in občani, spoštovane svetnice in svetniki, dragi gostje!

Veseli me, da smo se ponovno zbrali v dvorani našega hrama kulture, kjer se bomo za kratek hip ozrli na minulo leto in malo pogledali naprej.

Dovolite, da se še sam zahvalim vsem gostom, ki so nas počastili s svojim obiskom in dodali svoj kamenček v mozaik praznovanj. Iskren in vesel pozdrav tudi vsem članom Sveta Občine Šoštanj, predsednikom in članom svetov naših krajevnih skupnosti in tudi kolegicam in kolegom, zaposlenim na naši občinski upravi. Drugič imam priložnost in prijetno dolžnost, da vam in vsem občanom izrečem čestitke ob prazniku Občine Šoštanj.

Od leta 1995 dalje vsakega tridesetega septembra obeležimo svoj občinski praznik in se tako spomnimo dogodka pred 653 leti, ko je davnega 1348 leta, po pričevanju šoštanjskega kronista Franca Hribernika, Celjski grof Friderik podelil Šoštanju trške pravice. Letos v začetku poletja smo se spomnili tudi 90. obletnice podelitve mestnih pravic Šoštanju.

Na začetku današnje proslave oziroma svečane seje Sveta Občine Šoštanj se je recitatorka poetično sprehodila skozi zgodovino današnje šoštanjske občine, toda poudarek njenih besed je bil namenjen pogledu naprej in prepričan sem, da je tako prav. Rad bi, da skupaj ustvarjamo o nas novo podobo, svetlo in pozitivno. Ob tem pa ne bomo pozabili trdih izkušenj minulih desetletij, ki so nas naučile, da moramo sami poskrbeti zase.

Vesel sem, da se to spoznanje letos odraža tudi v dejanjih nagrajencev, zaradi katerih jih bomo vsak čas povabili in jih počastili z najvišjimi priznanji naše občine.

Mesto Šoštanj je dalo ime naši občini. Morda si mesto zaradi letošnje 90-letnice zasluži v naših besedah in mislih malo več pozornosti, a rezultati našega dela kažejo na to, da v naši občini enakomerno skrbimo za vsa naselja, ki so zajeta v krajevnih skupnostih Bele Vode, Gaberke, Lokovica, Ravne, Skorno-Florjan, Šentvid, Šoštanj, Topolšica in Zavodnje. Status krajevnih skupnosti se je ponovno izkazal za koristno pridobitev. Morda letos celo bolj. Za nami je finančna konsolidacija občine in so tudi krajevne skupnosti občutile stiskanje proračunske vreče. Ravno zaradi svojega statusa pa so bile prav tako kot druga leta uspešne, tako v pogledu pridobljenih sredstev kot obsegu opravljenega dela.

Vem, da zaradi velike želje po novih pridobitvah ob finančni politiki, ki jo vodimo, včasih prihaja do hude krvi med pristojnimi iz občine in odgovornimi po krajevnih skupnostih. Danes, na praznik, lahko rečem, da so oboji, tako v krajevnih skupnostih kot občinski upravi, opravili dobro delo in trdno upam in verjamem, da bo tako tudi v naprej. K temu svoj del prinesejo tudi odločitve sveta občine. Te so pogosto na videz birokratske in nerazumljive, a nujno potrebne za zakonito, pošteno in transparentno delo vseh, ki smo dobili od volivcev mandat in zaupanje, da vodimo in upravljamo Občino Šoštanj.

Občinski praznik je vsako leto priložnost za enoletni pogled nazaj, čeprav župan in izvoljeni svetniki račun v resnici položijo vsaka štiri leta na volitvah. Vseeno pa se je nekako ustalila navada, da v času občinskih praznikov župani hitijo od ene do druge pridobitve, režejo trakove, odpirajo včasih nezaključene investicije in tako manifestirajo vtis svoje marljivosti in marljivost ljudi, ki skrbijo za občino.

Mi smo se letos odločili, da ne bomo za vsako ceno zaključevali raznih delovišč ravno ob prazniku, saj tistega, s čimer se lahko najbolj pohvalimo v minulem letu, ni mogoče videti s prostimi očmi. Uspeli smo s finančno konsolidacijo občine, uredili smo transparentno poslovanje, kot se od nas zahteva, in za več kot štirikrat zmanjšali vsoto nepopravnih obveznosti, ki so se postopno kopičile od leta 1996 dalje.

Kljub temu lahko pozoren človek na vsakem koraku opazi naše aktivnosti in delo, tako v okoliških krajevnih skupnostih kot v samem mestu. Naj ob tej priložnosti naštejemo nekatere konkretne naloge, ki smo jih opravili ali so še v teku. V sami občinski hiši smo uredili prostore za izboljšanje dela na področju urejanja prostora in varovanja okolja ter Krajevni urad oziroma pisarno Upravne enote v Šoštanju. Na prvi pogled so to investicije v birokracijo. Toda področje urejanja prostora in varovanja okolja moramo okrepiti, da bomo kos izzivom, ki smo si jih postavili s spremembo prostorskih planskih aktov. Jasno je namreč postalo, da spremenjeni plan sam po sebi ne pomeni nič, ampak bomo zaostanke, ki so posledica znane energetske politike v Šaleški dolini izpred minulih let,

lahko nadoknadili z dobro skupino strokovnjakov, ki bodo imeli takšne pogoje dela, ki jih nudi današnja informacijska tehnologija.

Na drugi strani bo Krajevni urad prihranil marsikatero pot naših občanov na sedež Upravne enote v Velenje in obudil prijetne in nostalgичne spomine na nekdanj cvetoče upravno središče v Šoštanju.

Foto: Jože Miklavc

Poleg tega se vseeno lahko pohvalimo tudi z novimi asfaltnimi površinami, pa ne samo v okolici, kot je bil to primer minula leta, ampak smo v kratkem času od poletja v celoti sanirali Levstikovo cesto v Šoštanju. Sedaj smo predstavili stroje na Trg bratov Mravljakov, ki bi moral v kratkem dobiti novo talno podobo. Trdno sem prepričan, da bo ta investicija v občinske površine vzpodbudila lastnike objektov na samem trgu, da si ne bodo prebarvali in olepšali samo fasad, ampak da bodo v prazne in neizrabljene hiše vrnili takšne namembnosti, ki bodo privabile več ljudi v to staro mestno jedro.

Kar se ostalih večjih del tiče, naj omenim priprave na investiciji v kanalizacijsko omrežje Gaberk in Aškerčeve ceste v Šoštanju, na večje sanacije plazov, predvsem plazu Novak-Draj-Dobnik in plazu pri Tesovniku. V polnem teku so priprave dveh velikih investicij, ki bodo koristile prav vsem našim občanom. To je celovita sanacija Zdravstvenega doma Šoštanj in izgradnja nove šole. Ob tem ne smemo pozabiti, da so nemoteno tekla vsa vzdrževalna dela tako na komunalnem kot cestnem področju in izvajale so se

vse, z zakoni predpisane in prepotrebne naloge na področju družbenih dejavnosti, od zdravstva, sociale in otroškega varstva, do športa, rekreacije in kulture.

Priznam, da me je še v začetku leta skrbelo, ali bomo realizirali vse cilje, ki smo si jih zadali z odlokom o proračunu za letošnje leto. Danes teh skrbi nimam več, saj smo uspeli v tem času zapreti investicije, ki so bile izvedene v minulih letih in so nam včasih povzročale sive lase. To so: sanacija Doma kulture v Šoštanju vključno s selitvijo knjižnice, sanacija lokalnih cest Strmina, Konovšek in Florjan - Bele Vode, vodovod Gaberke - Pristava in sekundarni del istega s priključki, vodovod Lajše in vročevod Lokovica.

Doseženo finančno stanje pa je pogoj, da se bomo lahko v obdobju, ki je pred nami, bolj smelo lotili novih in že prej navedenih ciljev.

Vsega tega ne bi bilo, če danes ne bi mogel spomniti na še en pomemben skupni uspeh. To je velika stopnja medsebojnega razumevanja v naši občini, pa naj bo to med posameznimi političnimi skupinami ali posameznimi krajevnimi skupnostmi. Tako ne upravljamo preveč dragocenega časa in energije za neplodne razprave. V takšnem okolju ni težko snovati in delati in upam, da bodo tudi tista redka okolja in skupine ljudi, ki se jim zdi okvir naše občine pretesen, uvideli tudi potrebe drugih, ne le svoje.

Lani ob tem času smo veliko besed namenili spremembi prostorskega plana, ki je pred naše upravne delavce, pred svet občine in pravzaprav vse občane, ki vidijo svojo perspektivo v Občini Šoštanj, postavil vrsto nalog. Letos je tik pred prazniki svet občine sprejel še en temeljni dokument, iz katerega se lahko razbere naša današnja podoba in naše možnosti ter cilji. To je dolgoročna strategija Občine Šoštanj. Dovolite, da ob samem zaključku ponovim misel iz zaključka te strategije, ki bi morala postati vodilo vsem, ki jim ljudje zaupajo vodenje naše občine: Vizija občine Šoštanj je postati gospodarsko in socialno močna občina, v kateri bodo njeni občani na podlagi kvalitetne ponudbe lahko zadovoljevali svoje kulturne, socialne, zdravstvene, ekonomske in druge življenjske ter poslovne potrebe.

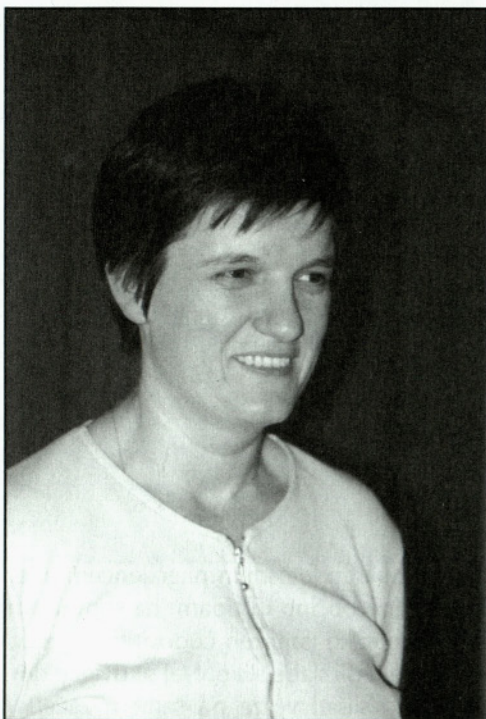
In sedaj je nastopil trenutek, da prostor odstopim našim letošnjim nagrajencem. Prej smo na platnu videli, da nam je zaupana skrb za lepo občino in upam, da snovalcem filma, ki so mu naredi naslov Dvigne se dan, ni bilo težko najti teh čudovitih prizorov. Mi se bomo trudili, da bodo snemalci v bodoče težko našli slabe slike. Naj se dvigne nov in s soncem obsijan dan, saj tudi sam, kot je bilo slišati verze na samem začetku proslave, vem in verjamem, da obstaja nekje upanje.

V nas samih!

Turistična društva skrbijo za prireditve in urejenost svojih krajev

Profesionalno Ijubiteljstvo

Predsednica turistične zveze Alenka Slatner.

Zdravko Kočevar

Turistična zveza Občine Šoštanj je bila ustanovljena 9.1.1997 na pobudo turističnih društev, ki delujejo na območju Občine Šoštanj. Pobuda je nastala zato, ker so se društva v naši občini soglasno odločila, da prekinejo sodelovanje oz. članstvo v Turistični zvezi Velenje. Občina Šoštanj je pač dovolj velika, da lahko samostojno koordinirana dejavnost turističnih društev na našem območju.

Ob ustanovitvi je bilo včlanjenih 5 turističnih društev: TOD Šoštanj, TD Topolšica, TD Topolšica-podeželje, TD Lajše in TD Skorno. V letu 2000 se nam je pridružilo še TD Pristava. Namen ustanovitve zveze je predvsem preložitev nekaterih širših nalog za potrebe razvoja turizma v občini z društev na zvezo, ki naj deluje predvsem koordinativno, povezovalno in svetovalno. Njena glavna naloga je pospeševanje razvoja turistične dejavnosti na celem območju občine, seveda v povezavi z delovanjem ostalih turističnih dejavnikov širše v regiji.

Čeprav prednostni cilj zveze ni organizacija samostojnih prireditev, je zveza samostojno organizirala prireditev Mihaelov sejem ter podelitev priznanj v akciji Vzorno urejena kmetija Šaleške doline. Izdala je že tudi nekaj publikacij o prireditvah v občini in oblikovala predstavitevno knjižico Občine Šoštanj.

Zakon o pospeševanju turizma je v letu 1998 uredil veliko stvari na področju razvoja turistične dejavnosti. Predvsem poudarja pomen povezovanja dela v turizmu tako na lokalni, regionalni in tudi državni ravni.

Do lanskega leta je zvezo uspešno vodila predsednica Majda Menih. Na skupščini zveze 1.3.2001 se je vodstvo zveze zamenjalo, vendar programi in cilji ostajajo enaki. Predsednica zveze je Alenka Slatner iz Florjana, podpredsednik je Peter Radoja iz Lokovice. Zveza se financira iz sredstev proračuna oz. iz sredstev turistične takse. Člani zveze se dogovorijo o skupnih nalogah in posameznih dejavnostih, ki jih izvajajo društva, ter na tej podlagi tudi razdelijo sredstva, ki so v proračunu namenjena turizmu.

Slatnerjeva meni:

“Na področju razvoja turizma na našem območju smo pravzaprav šele na začetku in se nalog s tem v zvezi ne lotevamo dovolj profesionalno. Zavedamo se, da je usklajevanje ciljev posameznih organizacij zahtevna naloga, zato se je treba lotiti sistemsko in načrtno. Predvsem je potrebno usklajevanje med društvi, občino, turistično zvezo, lokalno turistično organizacijo in drugimi institucijami, ki delujejo za razvoj turizma.

Vprašanjem in težavam, ki nas čakajo na nadaljnji poti, se ne moremo izogniti, vendar imamo vsi, ki delamo v zvezi, veliko volje in moči, da stvari, ki jih je potrebno urediti, tudi uredimo. Prvi koraki nas čakajo že v letošnjem letu. Skušali bomo okrepiti sodelovanje z občino na turističnem področju. S tem v zvezi bomo skušali povečevati ugled turizma kot pomembne in močno razvijajoče se gospodarske panoge. Povezujemo se v lokalno turistično organizacijo Šaleški promocijski center, ki bo povezovala turistično dejavnost celotne Šaleške doline. Svet Občine Šoštanj je v svet tega zavoda imenoval sedanjo predsednico turistične zveze. Predvsem pa nas čaka tako imenovani “vstop v svetovni splet”. Predstavitev društev in njihovih dejavnosti na internetu nam je omogočeno, do realizacije pa bo prišlo v tem letu. Obiskali nas boste lahko na straneh Občine Šoštanj in na posebnem lokalnem turistično informacijskem sistemu, ki ima naslov SLOVENIATRAVELNET.COM. Potrudili se bomo izdati koledar prireditev, ki jih organizirajo turistična društva. Začeli bomo tudi z zbiranjem podatkov za oblikovanje celovitega prospekta občine in njenih naravnih, kulturnih in drugih znamenitost, zanimivih za turiste. Odpiranje navzven in prepoznavnost bosta torej naše glavno vodilo še naprej.

Volje in energije je dovolj. Čas si bomo našli. Cilje bomo dosegli počasi, a zanesljivo.

Turistično olepeševalno društvo Šoštanj

Turistično olepeševalno društvo Šoštanj je bilo po zapisih zgodovinarja Kolška ustanovljeno leta 1902 s prvotnim namenom urejanja kopališč na obrežju reke Pake. S postavitvijo hotela Avstrija (današnji Kajuhov dom) so se naloge društva spremenile. Njeni člani so se resnično pričeli ukvarjati z delom, ki bi pritegnilo v Šoštanj čim več turistov. V zadnjem obdobju je v društvo včlanjenih dvainštirideset članov, ki jih odlikuje izredna delavnost in želja organizirati prireditve, ki popestrijo vsakdanji utrip Šoštanja.

Znamenite koše je TOD Šoštanj letos promoviral na ptujskem pustnem festivalu.

Arhiv društva

Na vprašanje, kaj štejejo kot največji dosežek v svojem delovanju, nam je predsednik društva Peter Radoja odgovoril:

“Uspeh je predvsem to, da smo uspeli s svojim delom na vsako našo prireditev pritegniti veliko število obiskovalcev in turistov. To kaže, da znamo delati resnično samo dobre stvari, ki so obenem zanimive najširšim krogom in niso same sebi namen. Naše delo zajema sklop prireditev, kot so Pust šoštanjski, ki je nedvomno največji karneval v naši regiji, pa zgodovinski Praznik luči, Advent, ki Šoštanju daje še prav poseben značaj, imeli smo Karaoke, Podoknico Nedeljskega, pa na koncu prireditev za najmlajše Miklavž, katerega obisk se že približuje številu dva tisoč. Naše delo pa niso samo prireditve, ampak tudi vzpodbujanje turizma. Včlanjeni smo v združenje objezerskih mest, kjer pridobivamo dragocene izkušnje, kako izgrajevati turistično gibanje na obrežjih jezer. Upamo, da bomo te izkušnje lahko uporabili pri snovanju morebitnega turizma ob našem jezeru. Urejali smo tudi že dostop do Mornove zijalke, sedaj pa poizkušamo s pomočjo Občine Šoštanj in Zavoda za naravno in kulturno dediščino to zijalko

proglasiti za naravni spomenik. Drugo delo društva je tudi ocenjevanja kraja, ocvetličeni balkonov, pa tudi nekaj akcij čiščenja okolja smo že opravili.

Pri našem delu naletimo tudi na težave. V zadnjem času poizkušamo pridobivati nove člane, kajti za vse, kar opravljamo, nas je premalo. Največji problemi pa se pojavijo pri financiranju. Prireditve, ki so tradicionalne in predvsem promocijskega značaja, se same finančno ne pokrivajo, zatorej bi morala občina še nekoliko bolj podpreti tovrstne aktivnosti. Vsem skupaj bi moral biti cilj vso to dediščino obdržati, kar pa je možno le s podporo iz proračunskih virov. Društvo se financira sicer od nočitvenih taks občine, vendar uspemo pridobiti le borih deset procentov teh sredstev, saj se večina le teh vrača v Topolšico, kjer se jih največ tudi ustvari. Poseben problem pri našem delu pa se kaže v vandalizmu, ki se v zadnjih časih v Šoštanjju vse bolj pojavlja. Tako moramo za izpeljavo kakšnega projekta porabiti precej več časa in energije, kot bi ga lahko. Zavest ohranjanja in čuvanja naše kulturne in naravne dediščine je pri nekaterih še na nizkem nivoju. Druga plat ovir pa je trenutna zakonodaja, ki društvom otežuje delo in pridobivanje lastnih sredstev z dejavnostmi, ki jih lahko oporavljajo. Vsakdo, ki se s tem ubada, ve, da se čas veselje izteka, kajti ves prihodek, ki bi se z "vremensko" srečo lahko ustvaril, odide za dajatve državi (prijave, zapore cest, najem gostinskih uslug...). Z našim delom in ugledom trenutno še uspevamo pridobiti nekaj sponzorjev, ki smo jim za pomoč resnično hvaležni, vendar pa je tudi s sponzoriranjem v teh časih vedno težje.

V naši občini je potreba po oblikovanju dolgoročnega načrta razvoja turizma zelo velika. Tako bi se lahko tudi naše društvo bolje orientiralo pri načrtovanju dela in aktivnosti, ki jih opravlja. V svetu postaja turizem glavna in vodilna gospodarska panoga, ki že vodi v donosu dobičkov. Na žalost pa v občinski upravi trenutno ni slutiti ljudi, ki bi tej panogi namenjali kakšno večjo pozornost. Osnove se namreč pričenjajo z dobro razporeditvijo in planiranjem prostorskih planov ter v nadaljevanju tega z dodelano strategijo vzpodbujanja turističnih panog, ki se potem avtohtono razvijajo v dobičkonosne subjekte. Izpuščamo prilike, kot so Muzej usnjarstva, krajinski muzej, rekreacijsko turistični objekti ob Šoštanjškem jezeru ter urejena promocija vseh naših okoliških turističnih zanimivosti in značilnosti v občini vključno s hotelom v Topolšici. Moram priznati, da je veliko tega v sosednji občini že kvalitetno postavljeno in dobro deluje. Torej se moramo samo ozreti okoli sebe in zavihati rokave.

Vzpodbudno je, da so se na nivoju Turistične zveze Občine Šoštanj pričele stvari, namenjene razvoju in promociji turizma, premikati nekoliko naprej. Mislim, da bomo ravno na tem subjektu zastavili nekaj projektov, ki bodo vzpodbudili tudi druge, da bodo o možnostih, ki jih turizem prinaša, pričeli vsaj razmišljati. O konkretnih prijemih, ki bi jih lahko izpeljali mi, pa bi rekel sledeče. Najprej je potrebno evidentirati in povezati vse turistično zanimive projekte, že obstoječe in take v razvoju, jih v nadaljevanju dobro promovirati navzven, jim pomagati izboljšati kvaliteto ponudbe in jih povezati v neko obliko združenja. Treba bi bilo vzpodbuditi interes gradnje turistično rekreativnih objektov ob jezeru in v občini nasploh. Morali bi urediti in z označevalnimi tablami opremiti vse objekte naravno kulturne dediščine pri nas. Pomagati bi morali

pri reševanju statusa Rotovnikove jame ter vzpodbujati kvalitetno delovanje turističnih društev v občini, v smislu ohranjanja običajev in kulturnega življenja v naših krajih. Predvsem pa moramo najti boljše vez s hotelskim turizmom v Topolšici in dodatno ponudbo v okoliških krajih.

Naj dodam še, da se "naše" turistično olupševalno društvo trudi po vseh močeh stanje na področju turizma vsaj ohraniti, pa četudi z razveseljevanjem ljudi ob oživitvi običajev pri nas ali pa s promoviranjem naše občine navzven. V letu 2002 slavimo stoto obletnico obstoja. Na to se že sedaj pripravljamo. Zavedamo se pomembnosti takega jubileja. Mislim, da bomo lahko s pomočjo izredno marljivih članov našega društva in pa tudi s finančno pomočjo občine izvedli vse začrtane aktivnosti, ki bodo vsekakor popestrile turistični utrip našega Šoštanja."

Turistično društvo Topolšica

TD Topolšica je bilo ustanovljeno leta 1984, kar sovпада z odprtjem naravnega zdravilišča v Topolšici. Društvo šteje 94 članov. Glavni vir financiranja je turistična taksa, ob raznih prireditvah pa pridobimo tudi nekaj sponzorjev.

V Topolšici redno ohranjajo stare ljudske običaje.

Arhiv društva

V času našega delovanja je bilo kar nekaj dosežkov in uspehov, največji pa so realizacija ideje učencev podružnične šole KDK Topolšice o logotipu Topolšice. Logotip je sedaj zaščitni znak kraja. Postavitev pozdravnih tabel pri vstopu v kraj ter lepo število kažipotov v kraju, kar pa seveda še zdaleč ni zaključeno. Sodelovanje pri rekonstrukciji razsvetljave skozi park v Topolšici. Sodelovanje pri ureditvi parka v Topolšici. Ureditvev

postajališč. Organizacija prireditve VESELJE OB TOPLICI, ki je postala že tradicionalna, saj bo letos že dvanajsta po vrsti. Postavitev tekaške proge za tek na smučeh.

Pri delovanju vsakega društva vsekakor nastopajo težave, predvsem premajhna aktivnost članov in krajanov (delovanje društva leži kljub velikemu članstvu le na peščici) ter neredne finance. Zaradi teh pa ne moreš realizirati plana po zastavljenih ciljih.

Občina Šoštanj bi vsekakor morala imeti temeljito zastavljen načrt o razvoju turizma v občini ter o sodelovanju v lokalni turistični organizaciji.

Predlogi za popestritev turistične ponudbe: vzbuditi in pomagati posameznikom pri odprtju turističnih kmetij, predstaviti gostom vsak kraj v občini ter ga z vodniki popeljati skozi te kraje in jim tam ponuditi in pokazati značilnosti kraja, izdelati vodnik (brošuro) občine ter prikazati ponudbe na posameznih točkah, urediti kraje in občino ter prikazati ljudem pomembnost sodelovanja v turistični ponudbi.

Turistično društvo Pristava

Člani so za ogled uredili opuščen rudarski rov na Pristavi. Arhiv društva

Turistično društvo Pristava je bilo uradno ustanovljeno leta 1997. Delalo in skrbelo za kraj pa se je že prej. Trenutno šteje 40 članov, vodi ga Anton Plazl. Glavni vir financiranja je sponzorstvo. Pomagamo si še s proračunom občine in s članarino ter s prostovoljnimi delom, ki pa ni izraženo v številkah.

Za glavne dosežke si štejemo markiranje poti, postavitve klopi, ureditev prireditvenega prostora, ureditev starega rova, ki postaja priljubljena izletniška točka, vsakoletno spomladansko čiščenje, v gradnji je brunarica v velikosti 8x4 m za potrebe rednega dela članov ter promoviranje kraja s prireditvijo ob 1. maju.

Med člani ni težav in ovir. Ovira je denar, ki ga za uresničitev naših želja v kraju ni zadosti. Trenutno je manjša ovira naš grad Forhteneg, ki bi ga tudi radi uredili, pa ni urejeno lastništvo.

Razvoj turizma je nujen. To pa ne gre brez načrtnega dela. Saj še sami ne vemo, kaj imamo, kaj šele da bi vedeli ali hoteli vedeti še za soseda. Naša dežela pa je lepa in bogato obdarjena, samo tega ne vidimo in ne cenimo.

V našem kraju imamo še veliko načrtov glede gradu, kjer nameravamo urediti zaščitno ograjo in vodnjak. V mislih imamo tudi kozolčke ob hišah ter namestitev košev za smeti, ki bodo iz lesa, tako da ne bodo kvarili izgleda. Kovinski del bo skrit v lesu. Za čistočo že zdaj skrbimo v društvu, saj je v kraju nameščen zabojujnik, s katerim redno odvažajo smeti. Menimo, da bi se morala društva bolj povezovati in tudi promovirati sebe in sosede. Nekakšen center bi moral biti na nivoju občine ali zveze in dobro bi bilo tudi urediti informacijsko pisarno ali kaj podobnega, ki bi usmerjala turiste na posamezne izletniške točke.

Turistično društvo Skorno

TD Skorno je bilo ustanovljeno marca leta 1994, v društvu je do sedaj 129 krajanov Skornega. Vodi ga Franc Skornšek. Društvo se je v preteklosti financiralo iz lastnih virov, delno iz članarine in nabirke ob prazniku sv. treh kraljev. Društvo je dobilo določena sredstva od ZB - območne organizacije Velenje za obnovo obeležja v Skornem. To so s fizičnim delom pridobljena sredstva v dobi 7 let. Ob kakšni prireditvi smo dobili delež iz občine in KS. Glede turistične takse pa je bilo šele proti koncu lanskega leta urejeno tako, da so bila prvič porazdeljena sredstva glede na plane društev. V veliko podporo so nam bili tudi nekateri sponzorji.

V zadnjem času smo naredili veliko pozitivnega. Na primer: ureditev smerokazov ob vstopu v kraj Skorno, začetek obujanja starih običajev sv. trije kralji, miklavževanje, ter nepozabna Podoknica Nedeljskega. Priznanje leta 1997, ki ga je dobila članica in vodja kmečkega turizma Pirečnik, gospa Milena Dimec, in ki ga je podelil sam predsednik TZS dr. Marjan Rožič ter se ob tem seznanil tudi z delovanjem našega društva, je bila tudi priložnost, ob kateri nas je dr. Rožič pohvalil.

V letu 2000 smo dokončno uredili obeležje NOB na Močevskem vrhu. Takrat smo skupaj s predstavniki ZB, Občino Šoštanj in KS izvedli praznovanje ob 25. juniju-dnevu državnosti, ki je bilo širšega pomena.

V letu 2000 pa je dobil plaketo Občine Šoštanj član in predsednik društva Franc Skornšek, kar je pohvala zanj in hkrati za delo društva.

Probleme, ki so ali nastanejo pri določenih aktivnostih, poskušamo realno reševati na sestanki društva, ki jih imamo redno vsak mesec. Kraj se lahko samo preko turizma približuje tistim, ki so to že postorili.

Načrt razvoja turizma je vsekakor potreben, vendar pa morajo posamezna društva pripraviti plan glede na geografski značaj ali druge možnosti. Na TZ Šoštanj naj bi se usklajevali, seveda s podporo tistih programov, ki so lahko donosnejši ali v čim krajšem času uresničljivi, za nas in popotnike pa zanimivi. Predstavniki občine bi morali biti seznanjeni z vsemi problemi turističnega delovanja in tudi nameniti več finančnih sredstev v ta namen ob sklepanju proračuna.

Vsekakor si želimo dobrega sodelovanja med seboj. Želja nas vseh je, da se uredi cesta, ker prav zaradi težkega dostopa z avtobusi ne moremo izvajati določenih aktivnosti. Želimo delovati čim več navzven in tako promovirati svoj kraj. Turističnim agencijam želimo ponuditi vse, kar ponujamo kraj in ljudje, ki v njem živimo. Če si sam srečen, lahko osrečiš tudi tistega, ki prihaja k tebi.

V Skornem boste hitro našli kaj zanimivega.

Arhiv društva

Turistično društvo Lajše

Turistično društvo Lajše je bilo ustanovljeno 11.10.1995. Od prvotnih ustanovnih 10 članov jih je sedaj vključenih 42. Predsednik je Ivan Kavnik. Zaselek Lajše je v krajevni skupnosti Topolšica, vendar je veliko prebivalcev, skoraj polovica zaselka, v Ravnah. Tako so člani TD Lajše tudi prebivalci Raven. Glavni vir financiranja društva je bila v prvih treh letih članarina članstva ter zaslužek od udarniškega dela. Po menjavi občinskih vodstev in struktur pa se je finančni položaj izboljšal z dotacijami občine. Z ustanovitvijo turističnega društva smo v kraju združili prebivalce na raznih prireditvah, ki jih organiziramo, the pa prej ni bilo. V okviru finančnih možnosti urejamo kraj in ga polepšujemo: ograje mostov, nasadi zelenic, spomladansko čiščenje. Večjih težav s kraji nimamo, ljudje so pripravljeni pomagati. Vendar pa je težava v tem, da v preteklosti vodilni moške v občini in krajevni skupnosti niso bili naklonjeni zaselku Lajše, čeprav je

Lajšani imajo svojo "bazo" pri Kavniku.

Arhiv društva

to Topolšica. Zato nimamo urejenih avtobusnih postajališč, kjer vstopa precej otrok, največja sramota kraja pa je kanalizacija. Odplake iz novega naselja tečejo tik ob državni cesti Šoštanj - Črna, te pa naprej mimo letališča v gojitveni potok rib Pečovnico.

Ekonomska situacija tudi kaže, da je ogrevanje na trda goriva najcenejše, zato se iz dimnikov kadi črn dim. Vse negativnosti niso v prid turistom, ki peš prihajajo iz zdravilišča Topolšica, največ v poletnih mesecih. Menimo, da je v občini treba nujno izdelati strateški načrt razvoja turizma ter ga preko Turistične zveze Šoštanj posredovati občanom in društvom. Velik trend napredka se je že pokazal z novim vodstvom Turistične zveze Šoštanj. Sedaj tudi upamo, da bo delo zveze bolj pošteno kot do sedaj. V kraju samem imamo dva gostinska lokala, trgovino in tudi ugledno letališče, zato ni bojazni, da ne bo turistov, če bi bilo urejeno osnovno bivalno okolje.

List je nekaj žensk, ki živijo in delajo v naši bližini, povabil k razmišljanju o nekaterih, za mesec marec že kar stereotipnih vprašanjih.

Dekle, žena, mati - ženska!

Na naše sitnarjenje so se odzvale:

Ida Jelenko, kmetovalka iz Topolšice, mati petih otrok (in stara mama).

Jožica Kvas, ki je po poklicu gostinski tehnik in vseskozi dela v gostinstvu. Zadnjih enajst let pa je samostojna podjetnica pri Grebenšku v Belih Vodah. Že v rani mladosti se je naučila, da v gostinstvu ni 7 ali 8-urnega delovnega časa, a svoj poklic vseeno opravlja z veseljem.

Mirjam Povh je diplomirana univerzitetna pravnica, zaposlena na delovnem mestu direktorice občinske uprave občine Šoštanj.

Janja Napotnik zase pravi, da je predvsem mamica treh otrok, ki si najbolj želijo, da jim posveti svoj čas in pozornost. Biti mati, pravi, je odgovorno in utrudljivo delo, vendar stokrat poplačano z radostmi in uspehi, ki jih prinaša.

Ema Zapušek je vodja orgelskega oddelka Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje.

Vesna Žerjav, po poklicu vzgojiteljica, kar je z veseljem in polno odgovornostjo delala skoraj 24 let. Sedaj je ravnateljica Vrtca Šoštanj.

Vsem se za njihovo sodelovanje lepo zahvaljujemo.

So naše sogovornice poleg svoje službe obremenjene še z gospodinjstvom?

Ida Jelenko: Glede na to, da je moje delo na kmetiji, je del teh obveznosti tudi gospodinjstvo, kar je zame popolnoma samoumevno.

Jožica Kvas: Sem tudi mati in žena, vendar mi gospodinjstvo ne dela težav. Ker je moje delo priprava hrane, že v službi poskrbim tudi za svojo družino. Vsa ostala gospodinjstva dela pa si razdelimo. Sin pridno pospravlja, kadar je doma, možev hobi je itak likanje, pometanje okrog hiše in vzgoja cvetic.

Janja Napotnik: Mnogo lažje bi mi bilo, če ne bi imeli tako dolgih delavnikov. Proste sobote je potrebno velikokrat žrtvovati za gospodinjstva dela, vendar s pomočjo vseh ostalih domačih nekako zmorem.

Mirjam Povh: Svoje delo z veseljem opravljam, zato se mi mnogokrat zgodi, da je že tema, ko se odpravljam domov. Gospodinjstvo me ne obremenjuje preveč in ga prilagam svojim potrebam. Moram pa priznati, da še vedno najraje zavijem kar k mami na kosilo. Spoštujem ženske, ki jim današnji tempo življenja in dela uspe uskladiti s tradicionalno vlogo gospodinje.

Vesna Žerjav: Že od nekdaj zelo rada hodim v službo. Imam petčlansko družino. Kljub obilici dela, ki ga taka družina potegne za sabo, ne čutim, da bi bila preobremenjena. Zraven družine in službe sem se vpisala na Visoko strokovno šolo - smer predšolska. Sedaj sem absolventka in upam, da mi bo uspelo diplomirati do junija. Res pa je, da mi je vseskozi moja družina stala ob strani in me vzpodbujala, ravno tako pa tudi moji sodelavci.

Ida Jelenko

Znano je, da moški pogosto za enako delo, z enako dolgo delovno dobo in enako izobrazbo zaslužijo več kot ženske.

Ida Jelenko: To se mi ne zdi prav, kajti ženske ravno tako resno jemljejo svoje delo kot moški. Včasih so pri svojem delu celo uspešnejše od njih, saj imajo po naravi več potrpežljivosti in natančnosti.

Jožica Kvas: Mogoče je tako, vendar za gostinstvo to ne bi trdila. Plačani smo po delu. Zaradi vztrajnosti in pridnosti pa smo ženske pogosto uspešnejše.

Janja Napotnik: Moški so več plačani za svoje delo, ker znajo svoje dosežke bolj prikazati in se z njimi pohvaliti. Ženske se velikokrat ne znamo narediti pomembne, ker mislimo, da so naše delo pač opazili.

Mirjam Povh: O nagrajevanju žensk bi rekla le, da je res žalostno, da so za isto delo plačane manj kot moški. Z veseljem pa lahko povem, da so za vsa delovna mesta v občinski upravi Občine Šoštanj določeni količniki glede na stopnjo izobrazbe, zahtevnost delovnega mesta in odgovornosti. Tako je tudi z mojim delovnim mestom in na višino količnika na srečo ne vpliva spol. Iz lastnih izkušenj pa vem, da to ni ravno praksa. Kar pa se tiče mojega poklica, pa lahko rečem, da je dosti manj žensk v odvetniških pisarnah, na sodniških stolčkih, na vodstvenih položajih... kot moških; čeprav je pravnic vsaj dvakrat toliko kot pravnikov. Največkrat se zatakne pri iskanju službe, kjer delodajalci raje zaposlijo moške kolege.

Vesna Žerjav: S tem, da moški za enako delo zasluži več, se ne strinjam. Sicer o tem le malo vem, vendar mislim, če imata moški in ženska isto izobrazbo

Jožica Kvas

in isto delovno mesto in ga oba opravljata z vso odgovornostjo, potem morata imeti tudi enak zaslužek. Pri nas v prosveti moški niso bolje plačani od žensk.

Predvsem moški (najraje na kakšni zveneči funkciji) pogosto tarnajo o padanju rodnosti Slovencev. Drugim zopet se to ne zdi poseben problem. Kaj o tej temi mislite vi?

Ida Jelenko: Rodnost Slovencev je zelo nizka. Za ohranitev našega naroda in za preprečevanje staranja prebivalstva je potrebno, da bi vsaka Slovenka rodila vsaj tri otroke. Ženske bi se lahko odločale za več otrok, če bi kot matere z otroki imele zagotovljene boljše socialne pogoje.

Jožica Kvas: Slovenci imamo premalo otrok. Najboljša stimualacija za več otrok bi bil skrben in delaven oče, ki bi bil zmožen preživljati številčno družino. Ženski z več otroki pa naj bi država priznala 10 let delovne dobe in še kakšne olajšave povrhu.

Janja Napotnik: Verjetno bi Slovenke imele več otrok, če bi jim bilo zagotovljeno, da jih bo po porodniškem dopustu čakalo delovno mesto, če bi bili otroški dodatki dovolj visoki in podobno. Imele pa bi jih tudi, če bi materinstvo ne jemale samo kot breme, ampak kot svoje poslanstvo, ki jim je dano.

Mirjam Povh: Vsaka ženska ima pravico, da izbira, če in kdaj bo postala mama. Menim, da je odločitev o številu otrok stvar osebne odločitve. Vem pa, da je lepo imeti sestro (ali brata). V načrtovanje družine pa bi se po mojem mnenju aktivneje lahko vključila država s tem, da "uzakoni" več tolerance

Janja Napotnik

delodajalcev do mladih mamic. Moški bi rekli, da smo same krive, da si nako-
pljemo toliko dela in odgovornosti -
zakaj smo si pa želele biti enakopravne!
Sama pa sem v tem obdobju, ko mi delo
in izpopolnjevanje na poklicnem
področju pomeni največ. Vendar se
zavedam, da bi bilo vse znanje in
izkušnje, ki si jih nabiram, vredno deliti
z družino...

Vesna Žerjav: Moje mišljenje je, da se
vsak odloči, ali bo imel otroka in koliko.
Res nas je zelo malo, vendar zato ni kriv
le standard. Če si resnično želiš otroka,
ga boš imel kljub nizkemu standardu, saj
moramo otroku v prvi vrsti nuditi veliko
ljubezni, šele potem materialne
dобрine. Vem pa tudi to, da si nekatere
žene ne upajo zanositi, ker bi zaradi
tega izgubile službe, kar pa je nizkotno.
Če se ženska odloči za kariero, je ne
moreš stimulirati, da naj ima otroka in
ostane z njim doma.

*Uspešne ženske v svojem okolju,
najpogosteje pri moških, vzbujajo kar
nekakšno "strahospoštovanje". A za
vsako uspešno osebo, še posebej
žensko, se skriva močna volja. Ema
Zpušek je naši sodelavki Milojki
Komprej zaupala sledeče.*

Ema Zpušek: Zdi se mi pomembno,
da začnem z mislijo: Delati tisto, kar rad
delaš, pomeni svobodo; delati tisto, kar
zmoreš, pomeni srečo. Zakaj? Izhajam
z izhodišča, da življenje ni lahko. Živl-
jenje je težko in če to veš, nisi pre-
senečen nad težavami, na katere naletiš.
Življenje pa je tudi lepo. Vsak dan je
nov izziv, nova priložnost; srečuješ nove
ljudi, ki te bogatijo in ti bogatiš njih. Prav
ženske smo posebej obdarjene z zazna-

Mirjam Povh

vanjem in čutenjem in bi se morale tega zavedati in gojiti ta naravni dar, ki nam je dan. Sama imam enega otroka in ker ga vzgajam sama, se toliko bolj zavedam, kako pomembno delo opravljam. Družina je najpomembnejša celica, v kateri se vzgajajo močne in srečne osebnosti za zdravo družbo. Prepričana sem, da kar daješ, dobivaš nazaj, najprej pa moraš verjeti vase. Življenje je pot, ne cilj. Nenehno potujemo in tako je tudi z menoj. Dosegla sem že kar nekaj ciljev na svoji poti. Postavila sem šolski sistem na nižji in srednji stopnji za orgle, napisala učne načrte in dva učbenika, z učenci sem dosegla 18 državnih in mednarodnih nagrad, organizirala republiške in mednarodne seminarje ter med drugim opravila tudi magisterij. Rada poučujem, rada sem z učenci, od vsega pa sem najraje mama. Materinstvo se mi zdi nekaj tako lepega in enkratnega, da sem na to zelo ponosna. Res smo ženske obremenjene bolj, ampak nič nam ne pomaga, če se smilimo same sebi. Sama doma poprimem tudi za tako imenovana moška dela, pa se ne pritožujem. V življenju človeka so področja, ki jih želimo uresničiti, med seboj pa niso zamenljiva. Potreba po sočloveku-družini, dajanje in prejemanje ter na drugi strani delo - ustvarjalnost. Premalo se zavedamo, da se je tako kot za poklic treba učiti tudi za življenje. Zelo pomembno je, da ženske vemo, da lahko uresničimo samo sebe z lastno voljo in pravimi cilji.

Ema Zapušek

In kaj so za konec želele sporočiti našim bralkam (in bralcem)?

Ida Jelenko: Čestitke vsem materam in ženam. Pri vzgoji otrok čim več srečnih trenutkov, pri čemer naj bo soudeležen tudi oče. Želim, da v prelepi deželi na sončni strani Alp nikoli ne bi zamrl zven slovenske besede.

Jožica Kvas: Iskrene čestitke za praznik in lep pozdrav vsem. In oglasite si pri Grebenšku, pa bomo praznovale skupaj.

Janja Napotnik: Vzemimo si čas za naše otroke, takrat ko nas rabijo in si to želijo. Pozabimo na službo in vse druge skrbi. Poslušajmo jih, igravimo se z njimi, pojdimo z njimi kam v naravo, kajti čez nekaj let, ko bodo odrasli, nas ne bodo več potrebovali, imeli pa bodo spomin na lepo in srečno otroštvo.

Mirjam Povh: Ženske so mojstrice, ker znajo združiti kariero z materinstvom in jim je treba za to čestitati. Včasih niti ni pomembno, koliko časa imaš za koga, važnejša je kvaliteta odnosov, tako med partnerjema kot med starši in otroki.

Vesna Žerjav: Kaj naj rečem? Bodite strpne, samostojne in ne dajte si kratiti svojih pravic. Imejte rade svojo družino in ne bojte se imeti dva ali tri otroke. Otroci so naše največje bogastvo, veselje. Čeprav je včasih težko, se z dobro voljo in veliko optimizma vse obrestuje.

Emma Zapušek: Da ne obstanemo v vsakodnevnem pritoževanju, je zelo pomembna nenehna samovzgoja in branje dobre literature. To vsekakor pomaga ženski graditi in bogatiti njen notranji duhovni svet, saj je iskanje nove ženske identitete v tem svetu nujno.

Vesna Žerjav

LIST

Spisatelji
lista
2001

(stabilna večina) in en fotograf

"Zavedamo se, da pravo plačilo za naše delo niso resnično skromni honorarčki, ampak večanje števila bralcev, ki bodo z našim delom zadovoljni in jim List ne bo služil več le za podstavke pod vroče "piskre". Bomo videli! Če ne prej, čez sedem let."

P. Rezman, Sedem, List št. 1

opomba:

Objavljeni članki, ki so v tej izdaji ponatisnjeni po izboru odgovornega urednika oziroma so bili s strani avtorjev pripravljeni nalašč za to izdajo, v nobenem primeru ne odražajo stališča uredniškega odbora ali odgovornega urednika do vsebine objavljenih prispevkov.

JOŽICA ANDREJČ

Kar pomnim, me je od rane mladosti dalje privlačilo dvoje: lepa slovenska beseda in delo z otroki.

V osnovni šoli ni brez moje prisotnosti minila nobena prireditev. Smisel za lepo govorno in pisano besedo sta mi pomagali razvijati moji učiteljici slovenščine Ljudmila Jarnovič in Zofija Verhovec.

V naselju, kjer sem preživljala otroštvo, sem navdušila tudi druge, mlajše od sebe, da smo svojim staršem vsake počitnice pripravili kakešno zanimivo prireditev.

Pot me je vodila v pedagoški poklic, v katerem sem imela možnost še naprej delati z otroki in gojiti lepo besedo pri mladih. Kar nekaj tisoč nadebudnežem sem v svojih 25 letih poučevanja imela možnost odstreti lepoto naše besede. Seveda mi pri vseh ni uspelo.

Nekateri med njimi pa so zaznali ta čarobni svet in se vanj dodobra potopili. Med mojimi bivšimi učenci so namreč tudi že nekateri dobro uveljavljeni pisci in gledališčniki.

Težko je danes učitelju krmariti in držati korak z vsemi mediji, ob katerih mladi hitreje in na lažji način pridejo do informacij in določenega cilja. Pa vendar ne izgubimo upanja, da bo v množici mladih nekaj semena le padlo na plodna tla ter vzklilo v zdrave sadove. Takšni sadovi pa mi dajejo dovolj energije, poguma in volje, da kljub nekaterim neuspešnim poskusom še vztrajam pri delu z mladimi.

ŠOLA - UČENCI - DRUŽINA

Na šoli Karla Destovnika Kajuha Šoštanj poteka med mnogimi drugimi projekti tudi projekt DRUŽINA. Vanj smo se vključili že v šolskem letu 1999/2000 z oddelki od 6. do 8. razreda. Kasneje smo postopoma zajeli vse oddelke centralne in obeh podružničnih šol.

Zavedamo se, da ima družina odločilno vlogo pri vzgoji otrok, to vlogo pa v procesu izobraževanja sprejme tudi šola. Vzgoja je učinkovita, če je enotna, torej morata šola in družina tesno sodelovati, če hočemo, da bomo vzgojili in izobrazili mlade, ki bodo odgovorno opravljali svoje naloge, skratka, da jih bomo čim bolj pripravili na samostojno življenje.

Zato skušamo s starši tesno sodelovati, jim čim nazorneje prikazati šolsko delo (dnevi odprtih vrat), jih seznaniti z mnogimi pastmi, ki čakajo mlade v letih odraščanja (roditeljski sestanki), jih opozoriti na vrzeli v znanju otrok in pomanjkanje delovnih navad (govorilne ure), nenazadnje pa se srečati z družinami še ob bolj prijetnih trenutkih (razna športna srečanje, pohodi, pikniki, prireditve).

Vse to bolj ali manj počnemo že od nekdaj, sodelovanje v projektu DRUŽINA pa nas spodbuja iskati še nove oblike sodelovanja, pristnejše stike s starši in njihovimi otroki.

Pri tem zasledujemo pomembne cilje.

Učenci :

- razvijajo pozitiven odnos do življenja, okolja in drugih ljudi;
- spoznavajo pomen medsebojne odvisnosti ljudi;
- oblikujejo pozitivno samopodobo in krepijo samozavest;
- se vzgajajo za preprečevanje nasilja nad seboj, v naravi in nad drugimi ljudmi;
- se učijo o posledicah zasvojenosti;
- se usposablajo za uspešno sodelovanje in razumevanje z vrstniki in odraslimi;
- se učijo strpnosti;
- spoznavajo pomen družine in da srečna družina ni dana sama po sebi;
- se učijo reševati morebitne nesporazume v družini in okolju;
- se učijo uspešne komunikacije;
- se učijo in vzgajajo za zdravo preživljanje prostega časa;
- se zavedajo odgovornosti za svoj uspeh v šoli;
- so ustvarjalni, aktivni na različnih področjih;
- se usposablajo za timsko delo v šoli;
- se usposablajo za samostojne nastope, predstavitve ...

JEZIKOVNO-DRUŽBOSLOVNO PODROČJE

V teh treh letih smo dejavnosti na šoli prilagodili projektu DRUŽINA in ciljem tega projekta. Pripravili smo kulturni dan malo drugače, in sicer tako, da smo si ogledali gledališko predstavo o zasvojenosti - problemu sodobnega časa: kajenje, alkohol, droge, aids. Na predstavo smo povabili tudi starše, seveda ne istočasno z učenci, saj je bila predstava prilagojena starostnim skupinam. O teh aktualnih temah so se starši in otroci pogovarjali tudi doma. V pomoč pri pogovoru je bil pripravljen anketni vprašalnik.

Seveda ni ostalo le pri ogledu predstav. Tudi sami smo pripravljali razne prireditve, na katerih so učenci odigrali med drugim tudi različne prizore iz družinskega življenja, peli, recitali, igrali... Že večkrat smo izdali šolski časopis, v katerem so se prav tako prepletale omenjene teme. Učenci so raziskovali življenje v družinah nekoč - kako in kaj so praznovali. Prišli so do ugotovitev, da so njihovi starši in stari starši večinoma živeli na deželi, v razširjenih družinah z bobicami, dedki pa tudi s tetami in strici. Njihovo glavno otroško opravilo je bilo paša živine in delo na polju. Najbolj se starši in stari starši spominjajo praznovanja božiča in velike noči.

Z anketo o odnosih med ljudmi, predvsem o odnosu mladine do starejših v šoli on zunaj nje ter o odnosih v družini smo prišli do zanimivih spoznanj.

Štirinajstletnike smo vprašali, kaj jim pomeni družina.

- Družina mi pomeni življenje, razvedrilo, varnost.
- Pomeni mi vse na svetu.
- Pomeni preživetje.
- Vedno se lahko zatečem k njej.
- Zame je družina največja vrednota.
- V družini me cenijo in spoštujejo.
- V družinskem okolju sem sproščen, svoboden.
- S starši se lahko pogovorim, če imam težave.
- Srečen sem v toplem objemu staršev.

Kaj vse je učencem všeč v družini in kaj bi si še želeli?

Všeč mi je, da :

- se imamo radi;
- mi starši dajo žepnino;
- se razumemo;
- smo enakopravni;
- se ne prepiramo;
- si zaupamo;
- se skupaj veselimo;
- mi starši dajo dovolj svobode;
- se veliko pogovarjamo;

- gremo skupaj na izlete in se veselimo;
- vsi držimo skupaj.

Želim si, da:

- bi bili starši več časa doma;
- bi se v družini manj prepirali;
- bi se v družini pogovarjali o problemih;
- bi imel brata/sestro;
- bi starši upoštevali moje predloge;
- bi me starši poslušali;
- bi starši imeli več časa zame;
- bi imel več zasebnosti;
- bi bil deležen podpore in razumevanja, ljubezni, varnosti, vzpodbude;
- bi me starši sprejeli takšnega, kot sem, in bi podpirali moje odločitve;
- bi me starši spravili na pravo pot;
- se ne bi tako bali zame.

Večina otrok ne čuti posebne prisile s strani staršev. Tudi sami lahko o mnogočem soočajo. Lahko sami izbirajo prijatelje in se starši v to izbiro ne vtikajo. Starši jim ne vsiljujejo svojih stališč in jim zaupajo. Tudi otroci v tem obdobju še v veliki meri zaupajo staršem, na drugem mestu so prijatelji. Večina meni, da v svoji družini ne bi ničesar spremenili.

Dnevi odprtih vrat

Tudi te dneve smo zasledovali cilje, ki smo si jih postavili pri projektu DRUŽINA.

1. Družina

Kar dve polni uri so učenci staršem in drugim gostom kar v šolski telovadnici na različne načine (s pesmijo, plesom, prizorčki, deklamacijami, raziskovalnim delom, razstavami) predstavili življenje v družini iz vseh mogočih zornih kotov, tako kot jo vidi-jo in doživljajo sami.

2. Družina nekoč in danes

Izjemoma smo ta dan odprtih vrat konec decembra pripravili po oddelkih, da je bilo vzdružeje bolj intimno. Okrasili smo učilnice ter pripravili staršem in sebi prijeten božično-novoletni prigram. S kvizom so starši in njihovi otroci pokazali, kako dobro poznajo preteklo življenje družin in razliko med praznovanjem nekoč in danes. Starši so seveda prinesli še dobro pecivo.

3. Praznični februar

Nastopajoči so prikazali bistvo vseh praznikov v februarju od svečnice, Prešernovega dne, valentinovega, Kajuhovega spominskega dne do najbolj norčavega pusta. V kulturnem domu smo si lahko ogledali lepo razstavo likovnih del, plakatov in skulptur. Z zanimanjem smo posegli po šolskem časopisu Praznični februar.

NARAVOSLOVNO PODROČJE

Tudi pri urah gospodinjstva učiteljica učence pripravlja na kvalitetno življenje, saj je pravilna prehrana temelj zdravega življenja. Družina je tudi pri tem pomemben dejavnik. V anketi z učenci je bilo ugotovljeno, da veliko otrok zjutraj ne zajtrkuje. Zato se je učiteljica odločila, da bo ta odstotek načrtno zmanjšala. Tej temi je bilo namenjeno še več poudarka. Ob koncu šolskega leta je anketa pokazala bistveno manjši odstotek učencev, ki ne zajtrkujejo, pa tudi sestava zajtrka je bila boljša, bolj zdrava.

V okviru gospodinjstva so se učenci izkazali tudi na vsakem dnevu odprtih vrat. Ob Prazničnem februarju so pripravili praznično mizo v okviru družinskih praznovanj. Poučili so se o pripravi prazničnih jedi, prazničnega pogrinjka in serviranja ter o bontonu pri uživanju hrane. Učenci so predhodno znanje in iskušnje prinesli od doma in jih posredovali sošolcem. Kar so se naučili v šoli, pa so prikazali doma. Na dan odprtih vrat pa smo od kulturnega program in likovne razstave prišli do praznične mize. Sproščen klepet ob dobrotah je še poglobil pristne odnose med učitelji in starši.

S tem projektom se povezuje tudi projekt promocije zdravja TO SEM JAZ, ki ga tudi vodi učiteljica gospodinjstva in biologije. Mladim tako omogočamo dostop do informacij, ki so dobrodošle med odraščanjem: o pozitivni samopodobi, varni spolnosti, tveganju odvisnosti. Predavanja za 7. in 8. razred so potekala pri pouku biologije in urah oddelčne skupnosti. Informacije pa so učenci poiskali tudi na internetni spletni strani www.tosemjaz.net.

Vsi naši projekti vodijo k zdravemu življenju, tudi projekt ZDRAVO ŽIVLJENJE ŠOLSKE MLADINE. Med drugim so učenci podpisali listino za boj proti kajenju. Mnoge podobne aktivnosti vodi tudi socialna delavka na šoli (roditeljski sestanki, ure oddelčne skupnosti, predavanja za učence in podobno).

Seveda pa ne smemo pozabiti aktivnosti v zvezi z varstvom okolja: ODPADEK NAJ NE BO SAMO ODPADEK ter VARUJMO IN OHRANIMO ŠALEŠKO DOLINO.

RAZREDNA STOPNJA

Na razredni stopnji ugotavljajo, da so za osebni odnos učencev do šole pomembne dobre izkušnje staršev in otrok pri prvem stiku s šolo. Tudi najmlajši so se spoprijeli s temami iz projekta družina:

- Kdo sem jaz in kako živimo;
- Jaz, ti, vi in mi;
- Praznovanja;
- Narava in jaz.

Spoznavali so družine, narode, običaje, družinske praznike in praznovanja, odnos do odraslih in narave, način preživljanja prostega časa. Ob nastopih na prireditvah so utrjevali samopodobo. Sodelovali so na likovnem, glasbenem in literarnem področju. Objavljali so prispevke v šolskem časopisu. Starši so njihove dosežke (zunaj šolskega uspeha) s ponosom spremljali, saj so spoznali, kaj vse zmore njihov otrok.

Da bi starši znali, hoteli in poskušali najboljše, da bi o teh stvareh razmišljali in jih udeleževali na najboljši možni način, sprejemljiv za njihovega otroka, da bi mu bili v pomoč in mu lahko dopuščali samostojno osebno rast, je priporočljivo, da:

- stalno spremljajo njegovo delo;
- ga sproti spodbujajo;
- ga pohvalijo, saj mu to vliva zaupanje vase;
- mu nudijo pomoč;
- ima prosti čas (tudi igra izobražuje);
- imajo zanj čas (tudi takrat, ko se ne uči);
- ga imajo radi (ob neuspehu jih še bolj potrebuje);
- ima otrok tudi druge zadolžitve.

Družina je najpomembnejša celica družbe, ki ima odločilno vlogo pri vzgoji otrok. V njej naj se otrok uči opravljati majhne dolžnosti in disciplinirati voljo. Nobena šola ni pomembnejša od družine, če ta izpolnjuje svoje poslanstvo. Vsak otrok ima pravico do srečnega otroštva, najsrečnejši pa je tisti, za katerega skrbijo njegovi starši in šola.

Po zapisih vodij aktivov Vlaste Črešnik, Anice Pudgar, Marije Jakopič in Slavice Burkeljc ter ravnatelja Darka Meniha in učiteljic Marjane Menih in Jožice Andrejc za projekt DRUŽINA zapisala Jožica Andrejc.

MATJAZ CESAR

Že 40 let živim v Šoštanju. Zato vem nekaj malega o mestu in prebivalcih živečih v njem. Tudi soobčani iz ostalih naselij v občini Šoštanj mi niso neznanci. Odkar pišem prometno rubriko dobivam mnogo informacij od vsepovsod z namigi: "Piši o tem, pa o tem!" Kar težko je včasih presejati informacije in zahteve, ter spisati "dober" prispevek.

Zahteve časa, ki ga živimo so povsem drugačne kot pred leti. Ljudje, da ob tempu življenja, ki ga poskušamo premagovati, sploh uspemo, vse bolj uporabljamo različna prevozna sredstva. Mnogo vsakodnevnih poti preživimo v svojih ali službenih vozilih. Zaprti smo v pločevinastih škatlah. Pogovore katere smo včasih opravili na štiri oči, sedaj opravimo z brezžičnimi telefoni. Zato se vezi med nami spuščajo na raven najnujnejšega. Nevede postajamo tujci, čeprav živimo le streljaj drug od drugega. V tem avtomobilskem svetu smo ranljivi in ravno zato toliko bolj odvisni od dobre informacije, ki jo dobimo od prometne signalizacije ali po radiu, telefonu itd.

Že iz mladosti sem imel veliko željo voziti dober avto. V svoji lasti sem do sedaj imel tudi dva dobra športna avtomobila. Kaj mislite, da sem z njima počel. Isto, kot večina voznikov. Vozil sem ju hitro a še zmeraj v mejah normalnega. Vsaj tako sem mislil. Neki starejši prijatelj, tudi dober in izkušen voznik, me je pred kratkim vprašal. Ali sedaj že voziš bolj normalno? Ni dobil odgovora. Sedaj poskušam voziti bolj normalno a ugotavljam, da mnogo drugih voznikov ne vozi tako. Ne vem ali je krivo to, da vozim prepočasi ali le bolj pozorno opazujem obnašanje ostalih udeležencev v prometu. Torej sem "dober" voznik, vsaj tako mislim.

PROMETNI KOTIČEK

Naravno okolje, v katerem živimo, je edini izvorni del na Zemlji, saj lahko deluje in se obnavlja brez človeka, medtem ko človek brez njega ne more, dokler si ne ustvari sam takega umetnega okolja, da lahko v njem živi in biva. Ljudje s svojo zavestjo, duhovnimi, umskimi in fizičnimi značilnostmi ustvarjamo pogoje za čim lažje bivanje v krutem okolju narave, ki nas obdaja. Prve korake prilagajanja okolju so zastavili naši predniki izpred mnogih let. Naš rod le nadaljuje njihovo dobro zastavljeno pot. Ali je ta pot prava? Na to vprašanje morda človeštvo ne bo nikoli dobilo odgovora.

V današnjih časih bi bilo dobro eno samo zavedanje. Človek je na zemlji kljub vsej tehniki tako majhna stvarca, kot je kapljica vode v morju. Dobro bi bilo, če bi večina ljudi na tej naši zemeljski obli učila naslednike o strpnosti, spoštovanju in nekaterih drugih vrednotah, ki človeka še lahko postavljajo na najvišje mesto med živimi bitji.

Na nekaj, kar nas večina ljudi dandanes močno pozablja, želim še opozoriti. To misel mi je povedal star, moder človek, ki je pred leti na mojo srečo živel v Šoštanj. Dejal je takole: "Dobro je, če človek izrazi svoje mnenje o nekom ali nečem, ko je o danem vprašan!"

Tokratna izdaja našega časopisa List mi prinaša priložnost, da spregovorim še o nekaterih stvareh, ki me sicer zanje nihče ni vprašal, vendar bi o njih vseeno rad izrekel svoje mnenje. Skozi celo leto 2001 že pišem o prometu na naših cestah v Občini Šoštanj. Sistem, ki nam služi za potek prometa, je sestavljen iz tisoč in ene stvari. Vseskozi se spreminja, dopolnjuje in izboljšuje. Zaenkrat še ni povsem dober. Na žalost pa se na trenutke tudi poslabšuje.

Vsako stvar na tem svetu, ki jo napravi en človek, lahko drugi uniči. V naši občini je v zadnjih letih opaziti mnogo primerov vandalskega uničevanja prometne infrastrukture in njej pripadajoče signalizacije. Tisti, ki to počno, imajo veliko srečo, da živijo v državi, ki ima za takšno početje zelo milostne sankcije. Če bi kot neprilagojeni osebk, ki jim njihovi starši niso uspeli vcepiti v trdo glavo zgoraj omenjenih lastnosti normalnega in strpnega človeka, živeli v ZDA v zvezni državi Teksas, bi se jim pisala zelo slaba. Poznan je sodni primer iz majhnega mesta v tej državi. Trije bratje so imeli grdo razvado, da so v vinjenem stanju mnogokrat prevračali prometne znake. Vedno so jo odnesli le z opomini in plačilom stroškov. V domačih gostilnah so se temu le smejali in jih imeli za šaljivce. Tako so neko noč pred nekaj leti podrli prometni znak STOP na križišču in ga pustili ležati v jarku. Križišču sta se bližala osebni avtomobil in velik kamion. Voznik osebnega avtomobila, ki ceste ni poznal, je mimo podrtega znaka STOP zapeljal iz neprednostne ceste točno pred kamion, ki je vozil po prednostni cesti. V zgodnjih jutranjih urah se je kljub močnemu zaviranju voznika kamiona zgodila huda prometna

nesreča, ki je terjala življenja štirih oseb. Zaradi treh objestnežev so ugasnila življenja matere in očeta ter njunih dveh otrok. Epilog, ki je sledil, je bil naslednji. Policija je opravila svoje delo, kot se spodobi, porota jih je spoznala za krive, sodnik pa jim je izrekel smrtno kazen. Prav gotovo se po gostilnah ob tej tragediji ne smeji nihče več. Komentar ni potreben. Morda se bo našel kdo, ki bo dejal: Kaj jim pa morejo, če ta dejanja izvrše mladoletne osebe? Še toliko slabše, saj za njih v polni meri odgovarjajo starši. Na žalost pa izgleda, da nekaj staršev pri nas v Šoštanju in okolici sploh ne ve, kje se potikajo njihovi 13 ali 14 let stari otroci. Za malce starejše otroke pa je že kar normalno, da so na ulicah v nočnih urah tja do ene ure zjutraj ali dlje. Veste, dragi starši, vaši otroci so podnevi v vaši prisotnosti morda res dobra bitja, ponoči v vaši odsotnosti pa pravi vragi. Povprašajte policiste za statistične podatke! Stroški, ki nastajajo pri nas iz naslova objestnih dejanj, noro rastejo. Vendar so to zaenkrat še samo stroški. Žrtve morda šele bodo, vendar vedno bolj dvomim, da jih je velika večina nas še pripravljena čakati. O tem le še to. Teh nočnih uličnih otrok ne sovražim. Le smilijo se mi, ker so prepuščeni sami sebi in bodo žrtve vašega brezbriznega življenja in na skrb tistim, ki nam ni vseeno. Opozoril ne jemljite osebno, ampak če se da, preverite, kaj počno vaši mladostniki med nočnimi izhodi, in po potrebi sami ukrepajte!

Če želimo, da kljub možnim nesrečnim slučajem vsi udeleženci enakopravno sodelujemo v prometu, so potrebne naslednje stvari:

- moramo biti zdravstveno sposobni,
- opraviti moramo vozniški izpit in se potem držati prometnih pravil, ki nam jih predpisuje zakon o varnosti v cestnem prometu,
- kupiti je potrebno prevozno sredstvo, če ne, smo samo pešci,
- z njim moramo opraviti tehnični pregled,
- moramo plačati pravico uporabe cest,
- potrebna je še registracija,
- nazadnje pa moramo vse skupaj še zavarovati.

To zadnje sem opravljal sedem let. Kar nekaj znanja in izkušenj se je nabralo pri delu, tako da me mnogo znancev še sedaj sprašuje za nasvete. Kar vem, jim razložim. Za vprašanja, na katera ne vem odgovora, pa jih poizkušam usmeriti na osebe, ki se s tem profesionalno ukvarjajo.

Pri svojem delu sem se naučil, da ni slabih zavarovalnic, temveč je lahko slab le zavarovalniški delavec, ki svojega dela ne obvlada ali je malomaren. Kupec pa v dobri veri, da je kupil dober izdelek, mnogokrat dobi mačka v žaklju. Na žalost je tako, da vsak zavarovanec zavarovalno pogodbo tudi podpiše in s tem je nase prevzel vse tveganje slabe pogodbe. Naj si bo to iz nevednosti ali pa zaradi premalo časa ob sklenitvi pogodbe. Mnogokrat je tako, da si vzamemo več časa za nakup hlač kot pa za sklenitev obveznega avtomobilskega in kasko zavarovanja vozila, s katerim se vozi naša družina in še mnogo znancev. Avtomobilska zavarovanja se včasih sklepajo malomarno s strani agentov tudi zaradi tega, ker so slabše plačana kot pa ostala zavarovanja. Razlog je v tem, da jih zavarovalnice slabše plačujejo, ker je pri avtomobilskih zavarovanjih mnogo

slabši poslovni rezultat zaradi množice škodnih izplačil.

Obvezno avtomobilsko zavarovanje AO je sestavljeno iz dveh podzavarovanj in tretjega dodatnega:

- obvezno AO zavarovanje (krije škodo, ki jo voznik povzroči tretjim osebam izven vozila in sopotnikom, ter se deli na nematerialni in materialni del);
- neobvezno AO + zavarovanje (krije škodo, ki jo voznik povzroči samemu sebi - nematerialno);
- neobvezno dodatno nezgodno zavarovanje sopotnikov v vozilu - nematerialno;

Materialno zavarovanje je škoda, povzročena na stvarih tretjih oseb;

Nematerialno zavarovanje je škoda, povzročena na zdravju oseb ali izguba življenja le-teh.

Je pa možno obveznemu zavarovanju pridružiti še razne kombinacije tako imenovanega delnega kasko zavarovanja brez odbitne franšize (polno plačilo povzročene škode iz točno določenega naslova). Različne zavarovalnice uporabljajo tudi različne črke za označevanje, npr. H, D, E, J itd.

Obvezna zavarovanja se v zadnjem času zelo dražijo ravno zaradi velikega števila prometnih nesreč (letno tudi do 30 %). Cene so tudi odraz naše nizke prometne kulture. Še nekaj je potrebno vedeti. To je, na čem temeljijo zavarovanja in cene le-teh. Zavarovanja so nekakšen tihi vzajemni sklad, v katerega vlagamo nepovratna sredstva in upamo, da skladove pomoči pač ne bomo potrebovali. Kot dobrim voznikom nam sklad omogoča plačevanje nižjih vložkov. Tistim voznikom, ki pa imajo smolo in povzročijo prometno nesrečo, sklad omogoči povračilo povzročenih škod, ki so mnogo višje od njihovih vplačanih finančnih vložkov. Za kazen (v narekovajih) pa morajo potem plačevati višje premije zavarovanj. Od tod tudi dva pojma kot sta bonus in malus. Bonus so popusti do 50 % zavarovalne premije, ki ga lahko naberemo v desetih letih, če ne povzročimo nobene prometne nesreče. Malus pa je doplačilo do 200 %, ki ga lahko spravimo skupaj v dveh letih, če smo startali iz polne premije ali z 0 % bonusa.

Kasko zavarovanje je povsem komercialno zavarovanje. Poznamo kasko zavarovanje brez odbitne franšize, to je z 0 ali z 1, 2, 3 in 4 % odbitne franšize.

Primer:

Vozilo, vredno 2.500.000,00 SIT

- 0 % odbitne franšize 0,00 SIT,
- 1 % odbitne franšize 25.000,00 SIT.

Franšiza pomeni velikost prispevka zavarovanca ob vsakem izplačilu škodnega primera v enem zavarovalnem letu, pa če se zaletite tudi 10 ×.

Kasko zavarovanje nam nudi povrnitev škode v primerih, kot so:

- uničenje vozila v prometni nesreči po naši krivdi,
- požar na vozilu - poškodovanje od toče, viharja,
- poškodbe iz objestnosti ali med demonstracijami - kraja vozila (T, K kombinacija za doplačilo).

V zadnjem času nam zavarovalnice ob kasko zavarovanju ponujajo še tako imenovano pomoč na cesti ali asistenco v primeru poškodovanja ali okvare vozila.

Še nekaj o primerih, ko pa se nam le zgodi prometna nezgoda. Najpomembnejše je, da ohranimo mirno kri. Potem ko ugotovimo, da je z nami vse v redu, najprej zavarujemo mesto prometne nesreče, da preprečimo nalete prihajajočih vozil. Zelo pomembno je, kje se nam je primerila prometna nesreča. Morda je to na kolovozu, normalni asfaltni cesti ali pa na avtocesti. Razlike so ogromne. Med morebitnimi prisotnimi si poiščimo tiste, ki so pripravljeni pametno in pošteno pomagati. Ne nasedajmo provokatorjem in paničnim ljudem. Ranjencem pomagajmo le, če to tudi znamo, vsekakor pa takoj pokličimo dve telefonski številki! To sta 112 - reševalci in 113 - policija. Poskusimo zbrano posredovati podatke, kot so:

- kje točno je mesto prometne nesreče,
- koliko je poškodovancev,
- kakšne poškodbe imajo in kakšno je njihovo vedenje,
- seveda bodo od nas zahtevali osebno predstavitev (zaradi lažnih klicev).

Profesionalne reševalne ekipe bodo kmalu na mestu nesreče.

Dobro je imeti s seboj tudi tako imenovani EVRO obrazec, ker ga lahko izpolnimo tudi s tujcem, saj ima on pri sebi povsem identičnega, le da je njegov napisan v njegovem jeziku. Od policistov, ki obravnavajo naš nezgodni primer, zahtevajte, da preverijo podatek preko slovenskega zavarovalnega biroja, ali je tujčevo vozilo zavarovano. Predvsem je to pomembno pri voznikih, ki prihajajo iz bivših vzhodnih držav, kot so: Rusija, Slovaška, Poljska, Romunija, Bolgarija itd.

Če je nesreča le z majhnimi materialnimi posledicami, bomo morali z drugim udeležencem sami doseči sporazum, kdo je krivec, in izpisati EVRO obrazec. Je pa ob tem pomembno preveriti naslednje. Na njegovih dokumentih se morata ujemati EMŠO, ki mora biti izpisan na zavarovalni polici in vozniškem dovoljenju, ter številka šasije na vozilu, ki mora biti izpisana na zavarovalni polici in prometnem dovoljenju. Zavarovalna polica pa mora biti datumsko še veljavna.

V upanju, da sem vam z nasveti vsaj malce pomagal, vas lepo pozdravljam in vam ter vašim svojcem želim srečno in varno pot v letu 2002!

DANILO

ČEBUL ml.

Rodil se je pred 43 leti v Slovenj Gradcu. Osnovno šolo in brezskrbno mladost je preživel v Šoštanju, kjer se je zelo kmalu vključil v delovanje gasilskega društva. Prav Prostovoljnemu gasilskemu društvu Šoštanj je namenil največ svojega prostega časa in je v njem opravljal naloge poveljnika, tajnika in predsednika društva. Po končani elektrotehnični šoli se je zaposlil v Tovarni usnja Šoštanj, kasneje pa v TES, kjer je zaposlen še danes. Vojaški rok je služil v šoli rezervnih oficirjev v Bileči, ki je dala gojencem svojevrsten pečat in življenjski stil.

Poročil se je pred 20 leti, si ustvaril petčlansko družino in zgradil dom. Vseskozi se je zanimal za dogajanja v kraju, predvsem s poudarkom na njegovi bogati preteklosti, za katero meni, da nam lahko v marsičem pomaga pri načrtovanju naše prihodnosti. Trenutno je njegov največji izziv ohranitev spomina na usnjarstvo v Šoštanju.

Nova lokalna skupnost mu je pomenila izziv in možnost za uresničitev določenih ciljev. Preko Neodvisne liste za obnovo in razvoj je bil izvoljen v Svet Občine Šoštanj in Svet Krajevne skupnosti Šoštanj. Je član uredniškega odbora Lista Občine Šoštanj in poveljnik civilne zaščite.

Je ljubitelj motorjev veteranov, med katerimi v zbirki zaseda časno mesto prikoličar DKW iz leta 1944, ki ga je tudi sam restavriral.

Navdih in sprostitve najde v gibanju v naravi, ki ga je v preteklosti vabila predvsem v visokogorje in se ponaša z vzponom na evropskega očaka Mont Blanc. Danes mu veliko zadovoljstvo pomeni pohajkovanje po okoliškem hribovju. Veseli se vseh pridobitev, ki pomenijo razvoj in so v naše skupno dobro.

ŠESTDESET LET POTEK

Osmega oktobra letos je bila v Domu kulture Šoštanj proslava krajevnega praznika in 60-letnice prvega partizanskega napada na Šoštanj. Na proslavi sta nastopila zakonca Hudomal s prebiranjem pesmi Franca Hudomala in mladi "frajtonerji" iz Raven. Ob tej priložnosti je bil razobešen seznam vseh Šoštanjčank in Šoštanjčanov, ki so izgubili življenja v časi II. svetovne vojne, ki ga je pripravil in predstavil Maks Medved.

Navzoče pa je ob prazniku nagovoril član sveta Krajevne skupnosti Šoštanj, g. Danilo Čebul mlajši.

Spoštovane krajanke, krajani, spoštovani gostje!

Danes se s proslavo ob prazniku Krajevne skupnosti Šoštanj, ko praznujemo 60 let napada na naše mesto, končuje niz prireditev, ki so v poletnih mesecih bogatile naš kraj in krajanje.

Bilo jih je veliko, kakor je bilo veliko tudi dogodkov, ki so se dogajali na našem prostoru in so bili mnogokrat zgodovinski in usodni. Tudi dogodek izpred 60 let sodi med njih in si zasluži pokončno praznovanje.

Foto: Milojka Komprej

Prepričan sem, da bi mnoga slovenska mesta, ki iščejo potrditev v lastni prepoznavnosti, z veseljem izkoristila vsaj delček naše zgodovine, s katero se še vedno sramežljivo spogledujemo.

Menim, da ni problem v naših različnih vrednotenjih dogodkov iz preteklosti, ampak v celovitem družbenem odnosu do preteklosti, ki v času razpada nekdanjih vrednot ne postavi dogodke v prostor in čas z ideološko in generacijsko neobremenjenim pogledom.

Korak k temu je poskušala napraviti naša krajevna skupnost ob praznovanju 90. obletnice razglasitve trga Šoštanj za mesto. Bilo je slovesno in lepo. Bilo je drugače. Kulturni program s Kantato godbe Zarja ob spremljavi Mešanega pevskega zbora Svoboda je navdušil še tako zahtevne poslušalce. In če že sami težko izrekamo priznanja zaslužnim organizatorjem, vsaj prislunhimo tistim, ki radi prihajajo v naše mesto prav zaradi pestre in kvalitetne kulturne ponudbe.

Foto: Milojka Komprej

Organizacija proslave ob 90-letnici razglasitve mesta je bila velik zalogaj, tako v organizacijskem kot umetniškem smislu. Prepričani smo, da si je mesto Šoštanj glede na dolgoletno zamolčanost tega dogodka takšno pozornost tudi zaslužilo.

Svet KS si je bil enoten, da bi bilo smiselno praznovati ta dogodek kot novi praznik, saj bi praznovanje pridobilo značaj veselja, kar pa nam žal posledični maščevalni dogodki pri današnjem prazniku ne omogočajo.

Stališče o dostojnem slovesu od starega praznika in pričetku praznovanja novega je predsednica KS tudi omenila na proslavi pred letom dni. Kasnejši zapozneli odzivi so predlogu dali politični predznak in razdvojili poglede tudi med člani sveta krajevne skupnosti.

Čas neumorno teče dalje in prav čas je tisti razsodnik, ki postavlja dogodke na mesto, ki jim pripada. Tudi dogajanje na današnji dan pred 60 leti bo neizbrisno zapisano ne glede na to, ali bo v prihodnosti 8. oktober ohranil status praznika ali ne.

Bolj kot v preteklost pa so naši pogledi obrnjeni v prihodnost, za katero lahko trdimo, da postaja vedno svetlejša. Projekt barvanja fasad je dosegel svoj namen, saj je poleg znatno olepšanega mesta povečal optimizem krajanov in splošni interes zaživeti v njem. Pri tem ne smemo prezreti pomena ekološke sanacije v TEŠ, ki vpliva na to, da se mesto otresa bremen preteklosti, spreminja svojo podobo sivine in demografske ogroženosti. Tudi desetletna želja po ureditvi Trga bratov Mravljakov se je uresničila s pričetkom rekonstrukcijskih del. Interes občine in KS Šoštanj se je kot v mnogih ostalih projektih tudi tu srečal.

Sanacija, ki bo bistveno polepšala ta mestni predel, bo zaključena v mesecu novembru. Začetni korak je narejen, dokončna ureditev trga pa je odvisna predvsem od interesa lastnikov objektov in od njihovega prilagajanja razvojnim možnostim. Priložnost se ponuja tudi v odkupu zemljišča nekdanje TUŠ, ki je pridobilo novega lastnika, to je Gorenje. V naslednjem letu se bo pričelo z odstranjevanjem obstoječih propadlih objektov in za potrebe proizvodnega programa z izgradnjo novih.

S pridobitvijo novih delovnih mest, ob upoštevanju okoljevarstvenih zahtev v proizvodnji in primerni urbanistični umestitvi v prostor, bo storjen velik razvojni korak.

Krajevna skupnost Šoštanj se veseli vseh pridobitev, ki pomenijo razvoj in so za nas skupnega pomena. Odprtje Krajevnega urada nedvomno sodi med njih, od nas pa je odvisno, koliko bomo te storitve koristili in s tem upravičili njegovo prisotnost.

Želja krajanov je veliko, mnogo več kot je za to finančnih zmožnosti, vendar se z medsebojno uskladitvijo, dobro voljo in odgovornim odnosom oseb, zadolženih za posamezna področja, lahko marsikaj postori. Prepričan sem, da bodo tudi krajanji Metleč po ureditvi okolice tovarniških blokov izgubili občutek svoje obrobne odrinjenosti.

Ideja o ureditvi Kajuhovega parka se približuje zaključku. Projekti so narejeni, prav tako je podpisana pogodba z izvajalcem del. Tako lahko realno pričakujemo, da bo park, ki nosi ime po našem velikem rojaku, kmalu pridobil novo podobo in bo nudil prostor bolj kulturnim dogodkom kot nočnim uničevalnim pohodom.

Pred 60 leti je bilo mesto Šoštanj osvobojeno za pičli dve uri, ki sta pomenili veliko.

Danes se pomena svobode ne zavedamo več in je za nas samoumevna. Bijemo eksistenčni boj za lastno preživetje, kjer pomeni zmaga redno delo in zadovoljna družina. Kaj bo jutri, bo pokazal jutrišnji dan.

*Različni časi, različne usode, različne poti
in takšne je potrebno sprejeti.*

LIDIJA
DIKLIČ

Zaposlena sem pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Celje na Izpostavi Velenje. Sem terenska svetovalka in hkrati vodja izpostave. Delam na območju občin Šoštanj in Šmartno ob Paki. Sicer se ukvarjam s splošnim svetovanjem, ker pa je težko spremljati vse novosti v kmetijstvu, je pri mojem delu večji poudarek na živinoreji, travništvu in pašništvu ter ekonomiki.

Na izpostavi je poleg mene zaposlena še Iris Škerbot, univ.dipl.inž.agr., ki dela na območju MO Velenje in delno tudi v občinah Šoštanj in Šmartno ob Paki. Poleg splošnega svetovanja je njeno področje dela sadjarstvo in vinogradništvo, poljedelstvo in ekološko kmetovanje.

NALOGE KMETIJSKO SVETOVALNE SLUŽBE

Naloge so določene z zakonom o kmetijstvu in so naslednje:

- svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti,
- svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva,
- svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike,
- svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnega združevanja kmetijskih pridelovalcev,
- svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov.

Kot vidimo, je področje dela zelo široko, prav tako so naloge zelo različne - od reševanja osnovnih do zahtevnih strokovnih vprašanj, pomoči pri uveljavljanju podpor s strani države, pomoči pri reševanju socialnih vprašanj, vprašanj življenja na kmetijah, razvoja podeželja, pomoč pri administrativnih postopkih, v katerih so vključeni kmetje, pomoči pri delu društev...

Razmere, v katerih se znajdejo kmetje, se zelo spreminjajo, izpostavljeni so novim in novim zahtevam. Za številna vprašanja pričakujejo in tudi dobijo pomoč kmetijske svetovalne službe.

Če vzamem pod drobnogled delo na Izpostavi Velenje, lahko povem, da so zimski meseci vedno namenjeni izobraževanju kmetov. Z raznimi predavanji, tečaji, krožki za posamezne interesne skupine pričnemo že v novembru in jih v glavnem zaključimo marca, ko se pričnejo spomladanska dela na kmetijah. Iz področja govedoreje, reje drobnice, prašičev, konj, ekološkega kmetovanja, poljedelstva, ekonomike ... se zvrsti preko dvajset različnih izobraževanj. Za informiranje o novostih poskrbimo tudi s pomočjo strokovnih prispevkov, ki jih objavljamo na Radiu Velenje, v rubriki Kmetijski nasveti in v Listu.

Osebno svetovanje poteka preko celega leta. Največ je vprašanj s področja gnojenja travinja in poljščin. Zanimanim kmetom vzamemo vzorce zemlje in nato s pomočjo rezultatov kemične analize tal izdelamo gnojilne načrte. Pogosto svetujemo izbiro ustreznega semena za posamezne poljščine. Spremljamo pojave bolezni in škodljivcev na poljščinah in tako lahko svetujemo pravilno izbiro sredstev za varstvo rastlin in

pravočasno zaščito poljščin. Organiziramo tudi testiranje traktorskih škropilnic, ki je sicer za vse lastnike obvezno. Svetujemo tudi pravi čas dognojevanja in nato pravi čas spravila pridelkov (pšenica, ječmen, koruza ...). Ves čas skušamo kmete opozarjati na varovanje okolja in ohranjanje rodovitnosti tal.

Na področju živinoreje rešujemo v glavnem probleme prehrane, pridelave in konzerviranja kvalitetne krme in s tem skušamo pomagati kmetom, da so pri svojem delu bolj uspešni.

Na našem območju 15 kmetij vodi knjigovodstvo po FADN metodologiji. Pri tem jim občasno pomagamo pri razreševanju nejasnosti. Pomoč potrebujejo tudi kmetije, ki se preusmerjajo v ekološko kmetovanje. Z njimi se srečujemo občasno, ko nastopijo skupni (predvsem administrativni) problemi. Na našo pobudo se srečujejo tudi pridelovalci vrtnin, ki vedno uspešneje s svojimi pridelki nastopajo na trgu, in lastniki travniških sadovnjakov, ki se z našo pomočjo učijo obnove sadovnjakov in uporabe sadja v različne namene.

V namene izobraževanja pripravljamo vsako leto vrsto predstavitvenih poskusov, kjer si kmetje lahko ogledajo nove sorte posameznih poljščin (koruza, krompir, žita, vrtnine).

Vsako leto organiziramo prikaz postavitve elektroograje na pašnikih. Pripravljamo načrte ureditve pašnikov in pomagamo kmetom, da vložijo zahtevke za sofinanciranje ureditve pašnikov. Sodelujemo pri načrtovanju investicij na kmetijah in izdelujemo poslovne ter sanacijske načrte.

Vključeni smo v delo občinskih komisij za elementarne nesreče in komisij za agromelioracije. Na podlagi izdelanih ureditvenih načrtov kmetje pridobijo pri občinah sredstva za sofinanciranje teh del. Za kmete pripravljamo mnenja o gradnji kmetijskih objektov, ki služijo za pridobitev priglasitve del, presojo vplivov na okolje za manjše objekte ter mnenja o izvzemu kmetijskih zemljišč iz kategorije najboljših kmetijskih zemljišč.

Aktivno se vključujemo v delovanje vseh društev, v katerih sodelujejo kmetje iz naše doline. To so Govedorejsko društvo Šaleške doline, Strojni krožek Šaleške doline, Društvo vinogradnikov Šmartno ob Paki, Združenje ekoloških pridelovalcev in predelovalcev - Deteljica, Združenje pridelovalcev vrtnin celjske in koroške regije ter Društvo rejcev drobnice celjske in koroške regije.

Vsako leto organiziramo več strokovnih ekskurzij in različnih prireditev. Letos je bila najbolj obiskana Šola oranja, ki so jo obiskali kmetje tudi iz Zgornje in Spodnje Savinjske doline.

Veliko dela nam je naložila država z uvedbo novega načina vlaganja zahtevkov za subvencije, saj je vsako leto potrebno izvesti 14 inštruktaž za izpolnjevanje obrazcev, seznaniti kmete z ukrepi kmetijske politike, pomagati pri izpolnjevanju vlog in jih kontrolirati. Pri tem delu so največja težava postavljeni kratki roki za oddajo vlog in tudi ljudje, ki običajno čakajo na skrajni zadnji rok oddaje vlog.

Skrbeti moramo tudi za svoje strokovno izpopolnjevanje in se redno udeležujemo strokovnih posvetov. Sodelujemo tudi pri delu strokovnih skupin na regijskem nivoju.

Poleg vsega naštetega se tekom leta pojavi precej nepredvidenega dela in drobnih del, ki jih ni mogoče nikamor zabeležiti.

Naš glavni cilj je: ZADOVOLJEN IN USPEŠEN KMET.

LJUBO GLOBAČNIK

*R*ojen 4. 2.1961 v Slovenj Gradcu. Že od mladosti sem v veliki meri vezan na šport - konkretno najbolj na odbojko. Sem mednarodni odbojkarski sodnik in mi to vzame precej časa. Poleg tega treniram v klubu mlajše kategorije, o odbojki pa pišem tudi za časopis in tekme komentiram na VTV.

ODBOJKA - ZGODOVINA

106 LET ODBOJKE

Odbojka je eden najstarejših, dobro organiziranih in najštevilčnejših športov na svetu. Ta kolektivni šport je že praznoval svojo 100-letnico obstoja. Svetovna odbojarska družina šteje 218 članic, igrajo pa jo na vseh petih celinah.

Za najpomembnejši dogodek mednarodne zveze štejemo njeno ustanovitev aprila 1947 v Parizu. Ustanovnega kongresa se je udeležilo 14 držav: Belgija, Brazilija, Češkoslovaška, Egipt, Francija, Nizozemska, Madžarska, Italija, Poljska, Portugalska, Romunija, Urugvaj, ZDA in Jugoslavija.

Za prvega predsednika so delegati izvolili Francoza Paula Libauda. Le-ta je odbojarsko zvezo vodil naslednjih 37 let, do leta 1984. Takrat je krmilo prevzel dr. Ruben Acosta Hernandez, ki zvezo uspešno vodi še sedaj.

Tudi število članic se je hitro povečalo in leta 1968 jih je bilo že več kot 100. Danes FIVB šteje 218 članic, od tega jih je največ v Aziji (64).

Prvi svetovni prvenstvi sta bili leta 1949 za moške in leta 1952 za ženske. Število udeleženk je iz leta v leto rastlo, tako da so sedaj potrebne številne kvalifikacijske tekme ali turnirji za nastop na zaključnem prvenstvu. Mednarodni olimpijski komite je panogo sprejel v program olimpijskih iger leta 1957. Prvič pa so na igrah nastopili odbojkarji leta 1964 na igrah v Tokiu. Nastopilo je 10 moških in 6 ženskih reprezentanc. Kot prvi so se v knjigo zmagovalcev vpisali odbojkarji takratne Sovjetske zveze, med ženskimi reprezentancami pa so slavile domače igralke. 32 let kasneje pa so na olimpijskih igrah v Atlanti nastopili tudi odbojkarji na mivki. Ta različica odbojke je v zadnjem času po svetu vse bolj priljubljena in je med vsemi športnimi panogami z žogo v največjem razcvetu.

Na kratko naj še predstavim nekaj pomembnih datumov in dogodkov v odbojarski zgodovini:

- l. 1895 velja za rojstvo v odbojarske igre. 25-letni William Morgan iz New Yorka si je izmislil ta šport na univerzi v Massachusettsu.
- l. 1896 je Alfred Halstead ta šport poimenoval v odbojko.
- l. 1900 je Kanada odbojko razglasila za nacionalni rekreativni šport.
- l. 1922 so uvedli pravilo treh dotikov enega moštva. To leto je bila ustanovljena tudi prva nacionalna odbojarska zveza Češkoslovaške.
- l. 1928 so ustanovili Ameriško odbojarsko zvezo in na univerzi YMCA odigrali prvo državno prvenstvo.
- l. 1946 Poljska, Francija, Češkoslovaška, ZDA, SZ in Romunija ustanovijo posebno komisijo za odbojko.

- l. 1947 v Parizu 14 članic ustanovi mednarodno odbojgarsko zvezo FIVB.
- l. 1948 se v septembru odigra prvo evropsko prvenstvo.
- l. 1949 MOK sprejme odbojko pod svoje okrilje - vendar kot neolimpijski šport.
- Po pravilih igre uvedejo postavitev igralcev v polju - igralce razdelijo na napadalce in igralce zadnje linije.
- l.1951 pravilom dodajo možnost premika rok preko mreže, vendar le v fazi bloka.
- l. 1956 izvedejo moško in žensko svetovno prvenstvo skupaj. V Parizu nastopi 24 moških in 17 ženskih reprezentanc.
- l.1957 sprejmejo odbojko med olimpijske športe.
- l.1965 je v Varšavi prvo tekmovanje svetovnega pokala.
- l.1973 na podobnem tekmovanju v Urugvaju nastopijo tudi odbojkarice.
- l.1976 prvič zaigrajo s tremi žogami, uvedejo pa tudi pravilo, da so po bloku dovoljeni še trije odboji iste ekipe.
- l.1982 uvedejo nekoliko lažje žoge (0,40kg/cm²).
- l. 1984 je za predsednika FIVB izbran dr. Ruben Acosta, ki se je izkazal s predlogi novih pravil. Sedež zveze prenesejo iz Pariza v švicarsko Lausanno.
- l.1987 v Braziliji odigrajo prvo svetovno prvenstvo v odbojki na mivki.
- l.1990 uvedejo svetovno ligo z nagradnim skladom milijon dolarjev.
- l. 1993 FIVB postane z 210 članicami najštevilčnejša zveza na svetu.
- l.1994 nova pravila dovolijo igranje s katerim koli delom telesa. Servis pa je dovoljen za celo zadnjo črto igrišča.
- l.1995 odbojka slavi 100. obletnico.
- l.1996 se na olimpijskih igrah prvič borijo tudi za kolajne v odbojki na mivki.
- l.1998 na kongresu v Tokiu sprejmejo nov način štetja (vsaka napaka je točka). Med igralci pa se prvič pojavi tudi libero - prosti obrambni igralec.
- l. 2000 na OI v Sidneyu nastopi 12 moških in ženskih reprezentanc ter do 24 dvojic v odbojki na mivki. Na kongresu v Sevilli sprejmejo Kiribati kot 218. državo članico FIVB.
- l.2001 FIVB priredi prvi turnir nove različice odbojke - odbojko na travi (PARK VOLLEY), ki je potekal v Švici.

Odbojka je v zadnjem času doživela številne revolucionarne spremembe in bliskovit razvoj. V katero smer bo odšla v prihodnjih letih, pa je nemogoče napovedati. Vsekakor se njena priljubljenost med strokovnjaki in ljubitelji po vsem svetu lahko samo še stopnjuje.

Tudi v šoštanjski športni dvorani si v tekmovalni sezoni 2001/2002 lahko ogledate nastope domačih odbojkarjev v 1.državni odbojgarski ligi. Vsi, ki ste vsaj kanček radovedni, kako izgleda vrhunska dvoranska odbojka v živo, ste vabljeni na tekme odbojgarskega kluba OK Šoštanj - Topolšica. Tako boste lahko najlažje odkrili, v čem je draž in atraktivnost te športne panoge.

Športni pozdrav!

ZDRAVKO KOČEVAR

*L*ahko je kdaj pa kdaj koga pograjati, dobro, tudi pohvaliti znam koga, težko pa mi je pisati o sebi.

Pravzaprav je kar malo stvari, ki jih še nisem počel. Vse, kar je novo ali noro, rad poskusim. Fotografiranje je eden mojih prvih hobijev. Po rojstvu hčerke, ki je hvaležen in izviren model, so se pričele slike in izkušnje kopičiti. Tako sem pravzaprav čisto slučajno imel fotoaparata ob pravem trenutku na pravem mestu in pokazal slike ob pravem trenutku na pravem mestu. Ker me nova služba nekoliko bolj zaposluje, sem sicer malo težje v dogajanju, saj kratek prosti čas vendarle rad preživim z družino - če je ne vzamem kar s seboj. Tako mi tudi žena lažje priskoči na pomoč s kakešno spremno besedo. Menda preveč večerov presedim tudi za računalniki, ki so prav tako majhna strast in izziv. Ko pa je vedno kaj novega in še norega povrh.

Pomladansko sonce vabi na plano.

Zdravko Kočever

MILOJKA KOMPREJKA

*B*eseda mi je prijatelj. Z Besedo sva si na ti in si poveva vse. Jaz njej, ona pa dalje. Z njo se veselim in jezim. In sem včasih tudi žalostna. Takrat napišem kakšno pesem ali pa morebiti misel. Če je besed več, nastane tudi kakšna črtica.

Včasih pa Besede niso samo za razpoloženje. Takrat jih uporabim za informacijo. Takrat napišem članek za LIST. In sem zadovoljna če vam Beseda kaj pojasni, vas s čim seznanj ali pa vas morebiti celo razveseli. Tudi spoznate me lahko skozi mojo Besedo, zato so Besede o meni odveč.

ADA

Ada. *Ko sem se lotevala tega zapisa, sem samovšečno sedla za računalnik in s prepričljivimi udarci zdrsula po tipkovnici. "O Adi bom pa vendarle vedela kaj zapisati," sem bila poznavalska in prepričana, da vem vse o vsem. Kako nič ne vem, sem spoznala že po par povedih. Postalo mi je jasno, da sem se kot drugi dala zapeljati površnim vtisom, ki sem si jih ustvarjala preko bežnih srečanj z njo in sem jih vzela za resnico o njej. Ampak to še zdaleč ni bila njena resnica, bilo je samo moje videnje njenega življenja, ki sem ga spoznavala v letih, ko sva se na tak ali drugačen način srečevali v Šoštanju, in sprejemanje tega, kar so mi vedeli povedati o njej. To je bila v glavnem predstava o starejši ženski, bolj ali manj neurejeni, več ali manj glasni in nenavadni. Njena resnica pa je bila samo njena. In vzela jo je s seboj v svoj grob sredi letošnjega prebujajočega se poletja, ko je zapustila to zemeljsko bivanje. Zakaj tudi ne? Zato tudi tale spomin nanjo ne bo odkrivanje resnice o njenem življenju, ki ga tako ali tako ne poznam, niti mi na kraj pameti ne pride, da bi si vzela pravico soditi o kom ali čem. Ne! S tem zapisom bi se želela le prijazno posloviti od nje. Da ne bi kar tako pozabili nanjo. Bila je del nas, del Šoštanja in naj smo še tako hodili mimo nje, je hodila vštric z nami. Zato ker je v nas nehote vzbujala občutek slabe vesti ali celo strahu pogledati resnici v obraz: "Tudi jaz bi lahko bil takšen."*

In kakšna je bila Ada Ježovnik v naših videnjih? Drugačna. Pogosto nestrpna. Dostikrat jezna. Neurejena. Čudaška. In po drugi strani, kot jo je opisala neka njena prijateljica, kajti imela je tudi prijatelje, "kot žival, ki je prepogostokrat tepena, da bi spoznala tudi roko, ki jo želi pobožati". Je čudno, da se je branila z zmerjanjem, če smo se obregali vanjo? Je tako težko razumeti, da se je zaprla v svoj svet, če ji tisti, v katerem je morala živeti, ni prinesel nič dobrega? Če je bila prikrajšana za ljubezen, kako naj jo potem daje? In komu, če so jo ljudje, katerim jo je naklonila, grdo prenašali okrog in jo izrabljali. In nenazadnje, kaj pa smo naredili mi dobrega zanjo, da smo tako samovšečno pričakovali, da bo priznavala naše norme, naše okvire, ki smo si jih naredili za naša "normalna" življenja? Če so normalna in če lahko rečemo o Adi, da ni bila "normalna". Nenormalna? Ne, seveda ne! Nikakor. Samo drugačna in s to drugačnostjo smo jo bili dolžni sprejeti. Kot je ona sprejemala nas. In če je že v nas kup misli in vnaprej pripravljenih obsodb in etiket, smo se ob vsem tem kdaj vprašali: "Kaj pa si misli Ada o nas?" Mogoče bi bilo ravno to zanimivo slišati in če bi slišali to, bi verjetno vedeli tudi za njeno resnico. Vendar je niti nismo hoteli vedeti. Zato je bila Ada preprosto Ada.

Tisti iz njene mladosti so jo poznali kot deklico iz dokaj premožne šoštanjske družine, v katere hiši sta bili gostilna in mesnica. Skupaj z bratom Viktorjem je odraščala ob materi Ani in očetu Viktorju. Leta 1930 je bila rojena in kljub težavam, ki so se pokazale že v otroštvu (zakaj?), je končala obvezno šolo in se zaposlila. Lepo dekle je bila. To kaže tudi slika, na kateri je s svojim bratom in sestričnimi. In pridna tudi. Tako vedo

povedati njeni bivši delodajalci. Pridna in vestna, saj je delala pri Gradisu in nato v Gostinskem podjetju in si pošteno zaslužila pokojnino. In huda, še dodajo. Samo to. Neka jeza je bila v njej, ki ji ni dala, da bi mirno živela. Pa tudi tista jeza ni naredila nikomur drugemu žalega, samo proti njej se je obrnila. Njo je glodala in razjedala, kot na koncu tudi njena bolezen. Rak, zaradi katerega je umrla. Še prej pa se je seveda tudi zaljubila. In rodila otroka. Sina Jelkota. Kaj je tu šlo narobe, kje je tu popustila vez med materjo in sinom, da ju ni zdržala skupaj, spet ne vemo. Ali pa je še vedno obstajala, skrita pred našimi sodbami. Tudi z ostalimi svojimi je več ali manj prekinila stike in na koncu morala zaradi rudarjenja in s tem ugrezanja zemlje prodati svoj dom, hišo, v kateri je odraščala. Bi bilo z njo kaj drugače, če bi še živela v rodni hiši? Bivališče so ji našli drugje. V Velenju. Od takrat se je spominjamo, kako se je vozila z avtobusom. V

Velenje in nazaj v Šoštanj. V svojo napol podrti rodno hišo, kjer je z odejami in deskami zabila prazna okna in si uredila bivanje v njej. Da so ji tam nagajali otroci (res samo otroci?), vemo, in jo zmerjali: "Ada, ciganija!" In se je spet branila. Z zmerjanjem. To je bilo že zdaj, v zadnjem času. V tem času se ji je tudi dokončno podrl rodni dom in ji je Premogovnik Velenje pomagal z majhno hiško v Metlečah. V njej si je lahko uredila dostojno bivališče. V kolikor ji je do tega bilo. Pogosto je posedala na avtobusni postaji. Na pustih klopeh je čakala ... In med mnogimi čakANJI dočakala še eno ljubezen. Na postaji ali pa na vlaku, ne vemo, kje je spoznala moškega. Kakršnen koli je bil (spet smo pri etiketah), pomagal ji je, da je nekako uredila svoje življenje. Tudi na zunaj, s čisto obleko in frizuro, s prijaznejšim obnašanjem. Saj na koncu koncev, kaj pa je boljše zdravilo kot

ljubezen. Od takrat so med Šoštanjčani živi spomini na drugačno Ado. In spet spoznanje, da je bila pridna in gospodarna. Pogosto je čistila Šoštanj. Številne kartone, pločevino in podobno je vozila na odpad, na Surovino ter si s tem zaslužila dodaten tolar. In zadaj za Kajuhovim domom in pred njim je njena metla in roka že ob petih zjutraj ustvarjala red in čistočo. In s stvarmi iz kontejnerja, s kakšno solato in sadjem je nahranila svojega prašička. A zadnje čase je bila spet sama. Tisti moški, je odšel nazaj, od koder je prišel, ali pa kam drugam. Kdo ve, zakaj in iz kakšnega vzroka je vstopil v njeno življenje in zakaj spet odšel? Pa kakor koli je že bilo, Ada je bila od takrat bolj mirna. Vsaj meni se zdi tako.

Najbrž k zdravnikom ni dosti hodila. Najbrž niti ni vedela za svojo bolezen in ko jo je sosedna našla bolno, ji je pomagala. Zakaj tudi ne? Čeprav, roko na srce, pomoči včasih niti ni hotela. Niti kakšne miloščine. Rekla je, da ne rabi. Samo kot darilo, kot darilo pa je kakšno stvar vzela. Tak ponos je imela. Ampak naslednjič, ko je zbolela, je bilo prepozno. Par dni je ni bilo na spregled in sosedje so se pomujali ob njej. Že skoraj nezavestno so jo odpeljali v bolnico, kjer je umrla. Rak je bil, baje. Tiho se je poslovila od nas, dosti bolj tiho, kot pa je imela sicer navado živeti. Pokopali so jo dostojno, v krogu sorodnikov in tistih someščanov, ki so zvedeli za njeno smrt. Poslovila se je tudi s parto, vstavljeno v zgornji rob oglasne deske društva upokojujencev, ki je naznanjala, da je 3. 6. 2001 umrla Adela Ježovnik.

Zastave pa ni imela in najbrž bi ji ne bilo mar za to.

Ada! Če ne drugače ali za kaj drugega (čeprav tudi na tisti šopek rož ne bom pozabila, ki si mi ga enkrat prinesla v povračilo za majhno uslugico), se ti moram jaz in še kdo zahvaliti, ker si bila med nami. Zaradi tebe in tvojega življenja iščem odgovore na vprašanja svojega življenja. Da razmišljam o tem, kakšen človek sem pa jaz in kaj lahko naredim, da bi bila boljša. Da bi živela tako, da bi bila bliže sebi. Si bila ti, Ada, blizu sebi? Najbrž ne. Škoda, da si za svojo vzela podobo, ki so ti jo vsilili drugi. Da nisi znala povedati svetu: "Dober in nesrečen človek sem. Samo na miru me pustite!"

Ko bom velik, bom umetnik

Povečano zanimanje za glasbeno izobraževanje

Glasbena šola je v Šoštanju že zelo dolgo in je na podlagi tega trdno vpeta v šoštansko kulturno sceno. Z nastankom nove občine in adaptacijo Kulturnega doma, kamor se je oddelek glasbene šole pred leti preselil iz prostorov krajevne skupnosti, pa so nastali tudi drugačni pogoji in možnosti za razširjanje programov. Širitev oddelka glasbene šole v Šoštanju se je pokazala kot potreba in nuja. Temu primerno so tudi rezultati in povečana dejavnost, ki je javnosti posredovana tako preko nastopov učencev glasbene šole v Kulturnem domu, kakor tudi preko raznih prireditev.

Ob koncu šolskega leta smo o aktivnostih in delu glasbene šole v Šoštanju spregovorili s Sonjo Beriša, ki vodi oddelek glasbene šole v Šoštanju od leta 1999 dalje.

Koliko oddelkov ima glasbena šola?

Do lani so bili predvsem klavir, harmonika, kitara in klarinet ter nekaj trobil, zaradi povečanega zanimanja pa smo odprli še nov oddelek za tolkala, flavto in saksofon.

Zasedba je tudi kadrovsko večja.

Da. Zaradi večjega števila učencev pa smo pridobili še dodaten kader za harmoniko, kitaro in nauk o glasbi.

Je število učencev torej v porastu?

Seveda. Trenutno jih obiskuje oddelek v Šoštanju 131, šestnajst pa jih obiskuje še dodaten instrument v Velenju.

Kako pa bo potekala širitev v bodoče?

Za prihodnje leto načrtujemo še nov oddelek za violino in citre. Pri razširjanju oddelka bomo kljub veliki podpori matične šole potrebovali podporo v kraju samem. Do sedaj smo dobro sodelovali s krajevno skupnostjo in njeno predsednico, kar je dalo že kar nekaj vidnih rezultatov.

Imate občutek, da se ljudje zavedajo pomembnosti glasbene šole v našem kraju?

Prepričana sem, da se tega zavedajo in da nam bo skupaj uspelo še povečati nivo šole na tisto raven, ki jo takšen kraj potrebuje.

Delo vaših učencev je javnosti predstavljeno na rednih koncertih. Koliko ste jih organizirali v tem šolskem letu?

Vsak učenec glasbene šole se predstavi vsaj enkrat v šolskem letu. Dvakrat na leto organiziramo koncert boljših učencev, kamor vključimo tudi otroke iz Šoštanja, ki se izobražujejo na srednji glasbeni šoli v Velenju.

11. maja je bil koncert vaših učencev v Kulturnem domu, dan poprej so sodelovali na srečanju starejših krajanov Šoštanja, dan kasneje pa so nastopili v bolnici. Vemo, da ste na raznih prireditvah dobro sprejeti, kako pa so obiskani koncerti?

Naši koncerti so čedalje bolj obiskani, čeprav bi si želeli seveda še več obiskovalcev. Tudi otroci, ki ne hodijo v glasbeno šolo, prihajajo na nastope vrstnikov. Mnogim je to prvi stik s koncerti in ob tem tudi s kulturo obnašanja in poslušanja.

Sonja Beriša.

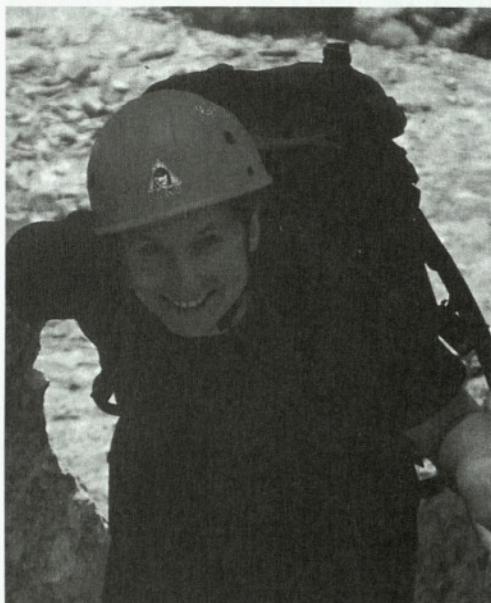
Zdravko Kočever

Si v naslednjem šolskem letu obetate še večji vpis?

Najprej načrtujemo predstavitev delovanja glasbene šole vsem učencem nižjih razredov obeh šol, prav tako tudi otrokom vrtca. To načrtujemo 28. maja . Vpis novincev v Šoštanju pa bo od petka, 1. junija, do petka, 8. junija, vsak dan od 10.00 do 13.00 ure in v ponedeljek tudi od 16.00 do 18.00 ure. Vpis starih učencev pa bo od četrta, 21. junija, do petka, 29. junija, od 10.00 do 13.00 ure in v ponedeljek od 16.00 do 18.00.

Vse, ki imajo radi glasbo, vabimo, da se nam pridružijo.

ANDREJA KONOVŠEK

Lahko rečem, da mi življenje kroji več ljudi in stvari: moji domači, prijatelji, gore, geografija, razdvojenost med Lokovico in Ljubljano... Vendar so gore prav tisti del, ki mi pomenijo zelo veliko in kjer najdem odgovore na vprašanja. So tudi krive, da sem prišla v Mladinski odsek PD Šoštanj in da se tu (skupaj z mojimi prijatelji) trudim za mlade narediti nekaj drobnih stvari, ki me vsaka na svoj način obogati. Vesela sem, da lahko o našem delu pišem tudi za LIST.

Mladinski odsek Planinskega društva Šoštanj se predstavi

MO Šoštanj je najbolj dolgočasna družina kričeče mladeži, ki že na pogled izgleda drugačna. Je čudno oblečena, za sabo vedno pušča svinjarijo, piše grafite po mestu, vse sobote in nedelje preži na kavču pred televizijo, namesto jabolka pa cigaret v roki ...

NE! Zašli ste v napačen članek. Tako bi lahko opisali klub Mladih Odpisanih, če bi deloval v Šoštanju. Mladi člani planinskega društva Šoštanj smo vse kaj drugega!

Mi smo vrsta HOMO ALPINUS GOROLAZ, kot pravijo nekateri. Skupaj z drugimi mladimi te vrste po vsej Sloveniji nas druži misel na gore, nasmeh in poseben žar v očeh,

ko se kakšno jutro zbiramo na postaji, da bi jo mahnil v hribe, na orientacijsko tekmovalje, na tabor ...

Mladinski odsek trenutno sestavlja 6 planinskih skupin: ena v mali šoli, tri skupaj na obeh osnovnih šolah, dijaška ter študentsko-mladinska skupina. Pokrivamo torej vse starostne skupine.

In kaj počnemo? Srečujemo se na "predavanjih", ki jih pripravijo vodje oz. mentorji skupin, njihovi gostje ali člani skupin. Tu spoznamo, kdo so planinci, kako so opremljeni, kako se varno potepajo po hribih, pokukamo v svet živali in rastlin, se naučimo orientacije, vozlov, prve pomoči. Pri tem je pomembno, da se poskušamo vse stvari 'naučiti' na čim bolj zabaven način. Vse preizkušeno je potrebno preizkusiti še na izletih, ki so zelo pomemben del našega druženja. Izleti so izbrani tako, da spoznavamo okolico našega domovanja, pokukamo pa tudi v bolj oddaljene hribe in gore. Za osnovnošolce in dijake v času zimskih počitnic pripravimo 3-4 dnevno snežkovanje, v poletnem času pa enotedenski tabor, kjer bivamo v čisto pravih šotorih. Poletni tabor je nekakšen zaključek celoletnih srečanj in je krona našega dela. Je zato, da obnovimo, kar smo se naučili, da spoznamo kakšen drug kraj v Sloveniji, navežemo novo znanstvo (taborimo skupaj z več društvi), se zabavamo in preživimo aktiven in dogodivščin poln teden. Tabori so organizirani tudi za dijaško skupino (taborimo skupaj še z drugimi mladimi iz Šaleške in Savinjske doline) ter študentsko skupino, ki poletni tabor že kar redno pripravlja skupaj z mladimi iz PD Velenje.

Osnovnošolci vsako leto tekmujejo tudi na kvizu oz. srečanju Mladina in gore ter se v jeseni udeležijo srečanja mladih planincev iz Šaleške in Savinjske doline.

Vse skupine redno tekmujejo na planinskih orientacijskih tekmovanjih v ligi Smrekovec.

Da so vse akcije in izleti izpeljani tako, kot je treba, se v društvu trudijo, da smo mladi primerno strokovno podkovani. Tako imamo v odseku trenutno 6 planinskih vodnikov, 2 mentorja, 4 vaditelje orientacije, po potrebi pa nam na pomoč priskočijo še ostali vodniki iz društva.

Mladi svoje delo predstavljamo tudi na svojih spletnih straneh: <http://www.planinsko-drustvo-sostanj.si> Tu boste našli Zgodovino Mladinskega odseka, opise posameznih skupin, letni plan dela, aktualne novice, orientacijo, naslove kontaktnih oseb.

V začetku vsakega leta izdamo tudi svoj časopis Planinski popotnik. V letošnjem letu je tako izšla že 10. številka. Poročila in vtise z naših akcij objavljamo tudi v Listu Občine Šoštanj.

MO PD Šoštanj je torej možnost, da mladi preživimo kakšen dan drugače, najdemo sebi enake prijatelje in skupaj z njimi prispevamo k temu, da bo mladost, za katero pravijo, da je norost, enkrat za spremembo šla čez most!

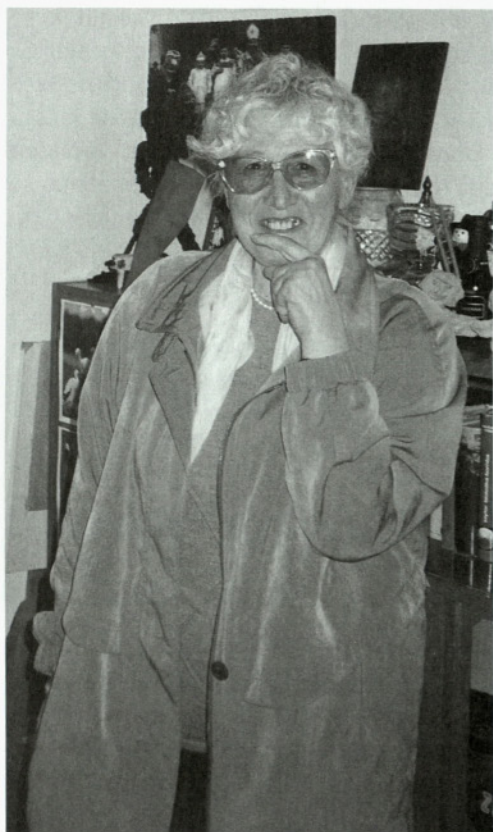
Pridružite se nam, da jo skupaj VARNO mahujemo v gore!

Vsi, ki bi želeli izvedeti kaj več, se nam oglasite na E-pošto:

mo@planinsko.drustvo-sostanj.si ali nas pokličite na tel 031/869 927 (Andreja).

MAGDA LAMPRET

*R*ojena sem 22.7.1943 v Celju. V Šmarju pri Jelšah sem končala 8. razred osnovne šole, opravila 3 letno šolo za krojačice ter isto leto tudi pomočniški izpit. Želela sem nadaljevati šolanje v Mariboru, vendar me je prvi porod prehitel. V Šoštanj sem se poročila leta 1964, ostala za dalj časa doma, saj sem kasneje v zakonu rodila še dvakrat, pa tudi hišo sva začela graditi z možem. V vmesnem času sem zabredla v tabletomanijo. To je bil čas ko tudi šivati nisem mogla. Vsled tega sem se zaposlila v Gorenju pri zamrzovalnih omarah. Sčasoma je bilo prav delo tisto pa tudi razumevanje nadrejenih, da sem začela razmišljati da bi se rešila odvisnosti. Ob pomoči trimesečnega zdravljenja proti odvisnosti menim, da je bil storjen prvi korak. Še v bolnici sem pričela z raznimi zapisi svojih spominov.

Ob izidu prve številke LISTa pa sem zopet začela razmišljati, da bi tudi sama napisala članek. Tako se je vsa stvar pravzaprav začela.

To delo me veseli pa tudi moja notranjost se na nek način sprošča.

Pa še vsak tolar prav pride.

Podoknica v Gaberkah za Rozalijo Čas

Za zaključno Podoknico so bile letos izbrane Gaberke, priredilo jo je kulturno turistično društvo Gaberke. Glavni pobudnik je bil Franc Šteharik.

Prireditev je bila namenjena vsem Gaberčanom in širši okolici.

Slavljenka Rozalija Čas je ena izmed najstarejših krajanek, predvsem pa je vrsto let zelo aktivna v Kulturnici.

Bila je ganjena do solz, obenem pa se je zahvalila Kulturnici in vsem Gaberčanom za takšno čast in zaupanje. Prizorišče je bilo lepo okrašeno, za kar gre zahvala Alojziji Borovšek in Elici Zaveršnik.

Za dobro vzdušje so poskrbeli godci Roberta Goličnika ter pevka Aleksandra Cavnik.

Opis kraja je podal Dejan Špital.

Za prevoz Podokničarja je poskrbel kočijaž Franc Ostrovršnik z lepo okrašeno kočijo, prireditev pa so popestrili tudi jezdecji Šaleške konjenice.

Podokničar in izvoljenka Rozalija Čas. Magda Lampret

Gaberški gasilci so s 15 curki razpršili morebitni prah izpod konjskih kopit. Obenem je bila tudi 15. obletnica Podoknice Nedeljskega.

Štirje kovači so bili pod streho na tovarnjaku Mirana Cavnika. Torto za pogostitev mladih je prispevala slaščičarna Miš maš iz Šoštanj. Sam Podokničar je upihnil svečke.

Mlada gaberška dekleta so v narodnih nošah poskrbela za star običaj s kruhom, soljo in žganjico. Tudi hitri in vrlji natakariji so bili v narodnih nošah.

V Gaberkah pa se je pojavil domači podokničar Zdravko Čas, le-ta se je pripeljal z najmodernejšim avtom. Poizkusil je prvi splezati na balkon k slavljenki, vendar je imel smolo, uštel se je pri klinih, skratka, lestev je bila prekratka. Pri plezanju pravega Podokničarja pa seveda ni manjkalo smeha in dobre volje obiskovalcev.

Kulturnica se zahvaljuje v prvi vrsti KS Gaberke in vsem, ki so na kakršen koli način pripomogli, da je bil ves program v lepem okolju.

Vse skupaj se je pozneje prestavilo v gasilski dom, kjer je potem trajala zabava in pa dobro razpoloženje pozno v noč. Organizatorji se zahvaljujejo tudi gaberškim gospodinjam za dober domač kruh in pecivo.

Skoraj teden pred prireditvijo je Stane Grudnik poskrbel za dobro oglaševanje.

Za slavljenko Čas pa so ves čas hčere, vnukinje in še pravnukinja navijale, da bi pregnala slučajno tremo.

MARIJA LEBAR

*B*eseda o sebi

*Kaj o sebi naj povem, so rekli,
Kdaj rojena sem in keje!
Meni sploh ni važno to,
saj od nekdaj je že znano,
važno srce je mlado.*

*Dokler so oči še mlade,
dokler v rosnih pajčevini,
vsaki mali stvari,
lepe vidijo zaklade,
človek pač ne ostari!*

*Še me veseli pomladno jutro,
še znam slišat ptičji spev.
Še se znam na glas smejati,
včasih v solzah pa zaspati.*

*Ko postane vse navada,
ko je dan že čisto siv,
pa življenje spet postavi
Predme kakšen nov izziv.*

*V mojih letih se ne vprašaš
"Ali rad bi srečen bil?"
"Če bo zdravje, bo tud' sreča!"
moj življenjski je motiv.*

*"Življenje je lepo kot sanje"
poje Adi Smolar toplo.
Lahko le pritrdim mu in rečem:
Tudi minljivo tako!*

POGINE NAJ PES

Lepi novembrski dnevi omogočajo, da lahko še marsikdo postori tisto zamujeno na vrtu ali v sadovnjaku. Tako tudi mene lep sončen, čeprav hladen dan zvabi na vrt. Prislunhem tišini okoli sebe in spet zaslišim glas, ki me preganja že vse poletje in jesen. Nekje na drugi strani doline, z bregov nasproti prihaja tuljenje psa. Kot bi jokal, kot bi klical na pomoč. Spet me stisne pri srcu in spet me preplavi nemočna jeza. Pes pa tuli, laja in joka dalje in tako po cele dni, dokler se mu glas ne razkolje in mu ga na koncu čisto ne zmanjka. Sama pri sebi zamrmram:

"Naj že vendar enkrat pogine, da bo konec mučenja!" Pa se ob tej misli zgrozim. Nisem sovražnica psov, nasprotno, zelo jih imam rada, spoštujem jih in cenim kot vse živali. A življenje, ki ga ima ta pes, ni vredno življenja. Od moje hiše do razmetane vasi na nasprotnem pobočju je kar nekaj kilometrov zračne črte. Večkrat sem se že odpeljala tja, da bi ugotovila, čigav je pes, kdo tako okrutno ravna z ubogo živaljo, a zaman. Ko se vozim in ustavljam po hribovju, psa ne slišim več. Le ko sem doma, prihajajo k meni njegovi nemočni klici na pomoč. Očitno je, da mu nekdo daje hrano, sicer bi res že zdavnaj zapustil ta zanj tako kruti svet. Očitno pa je tudi, da je privezan, saj prihaja glas vedno z istega konca.

Ne vem, kaj bi lahko še naredila, zato pač grem v hišo in se delam, da ga ne slišim več.

Morda se vam bo moja zgodba zdela patetična, porekli boste, da ne spada v ta veseli čas pričakovanja. Pa je res tako? Kolikokrat se v tem mrzlem času spomnimo trpečih živali, ki nam služijo? Morda pa se bo ob prebiranju le zganilo kakšno srce in bo kakšna trpeča žival le deležna toplega zavetja in morda celo tople besede.

Pa si boste mislili:

"Kaj naklada o psih, ko vendar trpi toliko ljudi po vsem svetu!"

Res je, prav imate, a vprašam vas, ali bo trpljejnje ljudi po svetu manjše, če bodo trpele živali? Nekdo, ki nima usmiljenja s svojim lastnim psom, ga gotovo nima niti s sočlovekom.

LEBER

Rojen je 17.6.1942 v Celju. Mladost je preživel v Škofji Vasi in se izučil za kovino pleskarja. Pri 24. letih se je preselil v Šoštanj in si tu ustvaril družino in delo. Vseskozi je navdušen športnik saj je kot mladenič igral nogomet pri Železničarju, v Šoštanju pa se je navdušil nad odbojko, kasneje pa še nad namiznim tenisom pa tudi balinanje in kegljanje mu gresta dobro od rok. V duhu tega je tudi predsednik Namiznoteniškega kluba SPIN in dober vzor tudi športnikom - invalidom.

Drugi memorial Bogdana Meniha "Ping - pong"

Že drugo leto zapored je namiznoteniški klub SPIN Šoštanj priredil turnir v spomin na svojega nekdanjega župana, ki je bil velik ljubitelj prav tovrstnega športa in ga je podpiral, kolikor mu je to dopuščal njegov položaj.

Turnir je potekal 3.2.2001 v telovadnici OŠ KDK v Topolšici, udeležilo pa se ga je 46 igralcev iz različnih krajev Slovenije. Tekmovanja so se odvijala v treh konkurencah, in sicer: dvojice moški do 50 let, dvojice moški nad 50 let in ženske posamezno. Podelitev priznanj nam je bila omogočena v Termah Topolšica, prav tako kosilo.

Udeleženci tekme drugega namiznoteniškega memoriala.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki so omogočili, da je turnir uspel in potekal nemoteno, kot smo si želeli. Posebej bi se radi zahvalili družini Menih, gospodu Tekaucu in gospodu Fajdigi. Vsekakor brez sodelovanja z vodstvom šole KDK tudi ne bi izpeljali tekmovanja tako, kot smo si ga načrtali.

Naj omenim še druge dejavnosti kluba. V Ravne na Koroškem smo poslali devet naših članov na prvenstvo severovzhodne Slovenije za kadete in kadetinke. Štirje so se uvrstili v finalno skupino, ostali pa bodo priložnost iskali na naslednjem tekmovanju. Starejši člani so nadaljevali z računalniško lestvico rekreativcev Slovenije. Franc Hribernik je v konkurenci od 40 do 50 let osvojil 2. mesto, Tone Leber pa 1. mesto v tolažilni skupini. Janko Novak je v konkurenci od 60 do 65 let osvojil 3. mesto.

V ligi krajev ob Savi in Savinji smo z zmago v tretjem kolu potrdili dobro formo. 17.2. 2001 je bil turnir v Hrastniku, za rudarsko svetilko pa se bomo potegovali 24.2. 2001 v Trbovljah.

Doseženi rezultati so bili naslednji:

Ženske posamezno:

1. mesto Ivana ZERA-*SPIN*,
2. mesto Jolanda BELAVIČ-*SPIN*,
3. mesto Manja FAJDIGA-*SPIN*,
4. mesto Irena KLOSTERNIK-*SPIN*.

Moški do 50 let:

1. mesto KOSEM-VIŽENTIN-Vrhovo,
2. mesto OPLOTNIK-BOČKO-Hrastnik,
3. mesto GAJŠEK- ZERA-*SPIN*,
4. mesto ZERA-SALKIČ-*SPIN*.

Moški nad 50 let:

1. mesto TRKAJ-STANKOVIČ-Ljubljana,
2. mesto LEBER-LAZAR-*SPIN*,
3. mesto DIMAČ-SAJOVIC-Vrhnika,
4. mesto TEKAUC-FAJDIGA-*SPIN*.

MAKS LOMŠEK

*D*ovolite, da se vam ostareli možakar s fotografije tudi predstavi: Sem Maks Lomšek, ki je tam davnega leta 25 prejšnjega stoletja zagledal luč sveta ... petrolejke v skromni majhni hišici v Gaberkah pri Šoštanju.

Kot dojenček sem bil še kar priden (tako mi je kasneje povedala teta, ki je bila občasno moja varuška), kot otrok malo manj priden, kot osnovnošolček pa nekako srednje priden. Sem se pa v takratni šoštanski meščanski šoli že kar izkazal. Vsa 4 leta mi je šlo dobro, tako da sem si ob zaključnem izpitu celo zaslužil pohvalo takratnega ravnatelja, znanega zgodovinarja Franca Hribernika. Sicer izredno strog pedagog me je potrepljal po rami, rekoč: "No, fant, kaj boš pa zdaj ...?"

Ja res, kaj bo pa zdaj, sta se spraševala tudi moja starša. Situacija je bila kar napeta, kajti naš takratni župnik in moja mama sta bila prepričana, da bi bil kar primeren za duhovnika, oče in jaz pa sva navijala za tehniški poklic, tako da je bilo stanje neodločeno. Ko pa je na najino stran prestopil še znanec iz Ljubljane, je bil rezultat 3:2 in odšel sem v naše glavno mesto, kjer sem se vpisal na Tehniško srednjo šolo. Žal pa sem lahko končal samo 1. letnik, ker so leta 1941 Italijani zasedli Ljubljano in sem se moral vrniti domov.

Znak rek pa pravi: "Kjer je volja, je tudi pot!" In sem se podal na pot v avstrijski Gradec z dobrim namenom nadaljevati šolanje na tamkajšnji tehniški šoli, kar pa mi je, žal, preprečila mobilizacija v nemško vojsko. Tako sem se znašel najprej v RAD-ju /Reicharbeitsdienst, ki je bila nekakšna predpriprava na pravo vojaščino), zatem pa sem moral zamenjati "delovno uniformo" z vojaško. Znašel sem se v Salzburgu pri Gebirgsjaegerjih, enoti planincev.

Dejstvo pa, da mi radioamaterstvo ni bilo čisto tuje in da mi nemščina ni delala težav, je bilo merodajno, da sem bil dodeljen enoti za radiozveze in postal tako kar dober radiotelegrafist. To je bila zame sreča v nesreči, kajti to je pomenilo, da ne bom poslan takoj na frontne položaje kot Kanonenfutter- topovska hrana, kot je to doletelo večino slovenskih fantov, ki so bili kot jaz mobilizirani v nemško vojsko.

Ko pa sem se po končani vojni julija 1945 preko Jesenic vračal v domovino, sem bil kot mnogi drugi sotrpini sprejet z "gostoljubno dobrodošlico". Pričakala nas je četa knojevcev, ki so nas kot najhujše vojne zločince, z brzostrelkami v rokah, odgnali v zloglasne begunjske zapore, od koder je takrat redkokoli prišel živ. Ne vem, kateri boginji usode se moram zahvaliti, da moje kosti ne trohniijo nekeje v gozdovih pod Krvavcem, tako kot one tisočih mladih slovenskih fantov na Teharjih in kočevskih breznihi.

Končno, po treh letih tujine, vojne in izgubljenih najlepših najstniških letih, sem bil 15. avgusta 1945 zopet doma. Kaj pa zdaj? Vendar, kot sem že rekel: kjer je volja, je tudi pot! Čim sem se za silo vživel v zame nove razmere v takratni SRS - Socialistični republiki Sloveniji, če se še spomnite, sem se nemudoma ponovno vpisal v TSS v Ljubljani in jo tudi uspešno končal. Takoj nato sem moral doslužiti še 6 mesecev vojaščine v JLA, tako da sem v obdobju treh let moral "preizkusiti" kar troje vrst uniform.

Ker pa je takrat, tako so mi rekli, naša opustošena domovina potrebovala čim več tehniških kadrov, sem moral takoj nastopiti službovanje pri takratnem "Zveznem montažnem podjetju za hidroelektrarne" v Beogradu, današnji Hidromontaži, kjer sem postal "strokovnjak" za hidroelektrarne. Tako sem hočeš - nočeš, prevandral precejšen del takratne Yuge in spoznal reke in njih hidroelektrarne od Save Dolinke do Vardarja in od Neretve do Timoka. Ko pa so se pričela montažna dela na 1. fazi šoštanjске TE, mi je uspelo posloviti se od Hidromontaže in se zaposliti pri TEŠ, kjer sem dopolnil 60 let delovne dobe in dočakal, po mojem mnenju, zasluženo pokojnino.

No in če me danes kdo vpraša, kaj sedaj kot upokojenec takole počnem, odgovor ni težak, namreč: kot je znano, penzionisti nikoli nimajo časa, kar seveda velja tudi zame. Ko pa si vendarle priborim nekaj prostih uric, jih porabim za svoj hobi, ki pa je enigmatika. Sem namreč zagrizen križanekar in če se prav spomnim, se s svojim konjičkom ukvarjam že celih 50 let, tako da sem jih v tem času, seveda tudi z daljšimi "nedelavnimi obdobji", obdelal kakih 200. Poudariti pa moram, da križanke sestavljam kar tako "na pamet" brez kakršnih koli elektronskih pomagal ali računalniških programov, kar je seveda kar zahtevna in zamudna zadeva. To svoje početje sem poimenoval "možgansko telovadbo" in si s tem nekako rekreiram že nekoliko osivele spominske celice.

Naj še mimogrede povem, kaj me je privedlo do tega, da sem postal, rekel bi, priložnostni sestavljalec križank.

Davnega leta 1951 sem bil pri montaži manjše hidroelektrarne na reki Timok, tik ob bolgarski meji. Na gradbišču je bil tudi mlajši tehnik, poslan od Litostroja za nastavitev turbinskega regulatorja. Pa se je fant strašansko dolgočasil, ker v prostem času ni bilo nikakršne možnosti za kakšno razvedrilo ali sprostitve, kajti soteska, kjer se je nahajala elektrarna, je bila, kot rečemo, "bogu za hrbtom". Daleč naokrog ni bilo nobene naselbine niti kake hišice; pomožna pošta, kjer smo dobivali našo pošto, je bila oddaljena 10 km, prvi večji kraj Zaječar pa 30 km, tako da po končanem delu res nismo vedeli kaj početi. Tu in tam je z zamudo prispel kakšen časopis, da o kakem prenosnem radioaparatu sploh ne govorim.

Imel pa je litostrojčan nekaj, ne vem od kod izrezanih križank (KIH in Ugankar takrat še nista bila "na svetlo djana"). Vendar je tudi teh križank zmanjkalo, kar ga je še dodatno spravljalo v slabo voljo. pa me je nekaj prešinilo. Vzel sem karo papir, ravnilo in redis pero, narisal mrežo, nakar sem začel kombinirati in vpisovati gesla. In res je bila v par urah križanka gotova, da sem jo lahko dal litostrojčanu v ocenitev. On si jo je od začetka nekako nezaupljivo ogledoval, potem pa se je le usedel in križanka je bila kmalu rešena. Bil je z njo kar zadovoljen, jaz pa vesel in malo ponosen na svoj izdelek, ki so mu potem sledili še mnogi drugi.

Tako se je moje križanekarjenje pričelo in še sedaj prisilim svoje sive celice na par ur "možganske telovadbe".

To bi bila, kot sami vidite, kar precej obširna predstavitev moje malenkosti, ki se bo morda nekemu zdela dolgozvezna, suhoparna in duhamorna, čemur pa se da odpmočiti: pravočasno nehati z branjem in čim prej pozabiti.

ANA MEŽA

Ana Meža je upokojenka, članica Literarnega krožka DU Šoštanj kakor tudi članica Ljudskih piscev upokojencev Slovenije s sedežem v Mariboru. Njena dela so bila že par let zapored izdana skupaj z deli ostalih članov tega društva.

V našem časopisu sodeluje na Literarni strani, oglašča pa se tudi s prispevki o dogodkih v domačem kraju - Zavodnjah.

ZIMSKI PRAZNIKI

Hladna zima trka nam na duri,
spet so pred nami lepi prazniki,
je svet Miklavž otroke že obdaril,
vse, ki pridni in poslušni so bili.

A pred njim je svet Martin
nam vinca rujnega natočil,
da bi po pameti ga pili vsi,
je svetoval, ko nam ga je izročil.

Prišel je tudi čas kolin,
ko pujs rejeni v loncu je obtičal,
da bi odrekli njega se dobrot,
le stežka nas bi kdo prepričal.

Pred nami je božična noč,
da v miru praznovali bi jo vsi,
naj bo brez pokanja petard
in brez nasilja nad ljudmi.

Nekoč so na tepežni dan
od hiše do hiše otroci hodili,
s šibami v rokah so voščili srečo
in so darove si s tem prislužili.

Ko pa svet Silvester pride,
po dobrotah spet zadiši,
na večer pa tam na vasi
skupaj zberemo se vsi.

Tam bo bučno in veselo,
mlado, staro zbrano bo,
ko ura polnoč bo odbila,
vsi si v roke sežemo.

Naj iskreno naše bo voščilo,
zdravja, sreče zaželimo si,
v srcih vse si oprostimo:
"Naj prijateljstvo živi!"

Tudi sveti trije kralji
so spomin na davne dni,
ko so Jezusa iskali,
mu darove nosili.

Ta večer se oglasijo
Gašper, Miha, Boltežar,
zdravja, sreče nam želijo,
dobro voljo dajo v dar.

Kaj ob koncu naj želim vam,
preden novo leto bo prišlo,
mladim delo in zaslužek,
nam pa dobro penzijo.

JOŽE MIKLAVC

Jože Miklavc, kdo je že ta tip?!

Samopredstavitev - lepo vas prosim - kar poizkusite sami, gotovo vam bo šlo bolj elegantno kot meni, pisanja večjemu entuziastu, ki v glavnem opazujem druge, jih slikam z besedo in kamero, na sebe pa s tega zornega kota v glavnem še pomislim ne. No, pa to ni dobro. Sodčiti se sam s seboj, s svojimi napakami, s profila, od zadaj in v dušo. Kdo torej sem in kakšen? Nedvomno prevelik zalogaj ... mogoče le nekaj besed, kako me je "naplavilo" pri Listu.

Moja pot dokumentarista, dopisnika in fotoreporterja se je začela še pred tremi desetletji v Šoštanju, ko sem kot Zgornjesavinjčan pričel s svojo prvo službo pripravnika v takratni "Lesni" Šoštanj. Še istega leta sem spoznal mladega fotografskega mojstra Marjana Tekauca, ki mi je znal pihati na fotografsko dušo, "zabarantala" sva vsaj dva fotoaparata ... in po treh desetletjih sva ugotovila, da še kar dobro vidiva skozi fotografske leče. Zato sva bila tudi oba na moji prvi in edini fotografski razstavi v rojstni fari na Rečici ob Savinji pred dobrim letom.

Drugi krak moje ljubiteljske kariere je meril v pisanje in urejanje nezahtevnih edicij, društvenih almanahov do strokovnih brošur. Sredi moje kariere pisanja sem izdal prvo knjigo, priručnik o varstvu pri delu in tako sem dobil veselje, da sem takšnih izdelkov pripravil še nekaj. Za "Šaleški rudar" sem pisal že pred preimenovanjem v "Naš čas", kamor kaj malega tudi po tridesetih letih še kdaj pošljem,

vendar pa v podjetniškem drilu ni več nobene-
ga vzpodbujanja ali čustvenih vezi, zato se
zvestoba kaj hitro spreminja. List je le eden od
mnogih mojih majhnih ciljev, mogoče prijetno
snidenje praznega prostora "tabula rasa" in
moje energije ter ljubezni do zapisovanja. Že
res, da živimo takšen čas, ko tudi denar prav
pride, vendar je potrebno povedati, da večina
sodelavcev v vseh mogočih časopisih ne piše
samo ali zgolj zaradi denarja. Tako je tudi pri
Listu šoštanjškemu in tako bo povsod.
Občutek, da človek naredi nekaj dobrega za
druge, da svojo videnje in razmišljanje lahko
deli z mnogimi, je tisto gonilo, ki tej vrsti ljudi
daje polet in voljo.

V iskanju novega, drugačnega, lepega sem
se srečal tudi s filmsko, nato z video in nazad-
nje še s televizijsko kamero, to je s fotografski-
mi napravami, ki slike združijo v niz doga-
janja, dodajajo barvo in ton ter tako lahko
osrečijo ljudi, ki jim je svetloba, barva poseben
, čaroben svet.

In s čim bi se naj "dajal" za List & Nujna je
delitev dela, nujno je obvladovanje določenega
področja. Zato imamo vsak svoj ideje,
ponudbe in afinitete. Imamo pa tudi urednika,
ki med vsemi različnimi čara in kermari, da
izdelek v obliki dopadljivega časopisa Lista
dobi telo in dušo. Predvsem si želim, da bi
zapisano in dokumentirano z zgovornimi
fotografijami razveseljevalo bralce, zadovoljilo
kritike in da bi za vložen trud in znanje ne
prejemal samo kritike. Človek je rad včasih
pohvaljen, čeravno samo toliko, da čuti, da ni
grajan. Pa gre spet vse naprej.

V Občini Šoštanj gre vse lepše in gre hitro
navzgor, zato si bralci Lista zaslužijo takešno
informiranje, ki jih bo zadovoljevalo. Če bom
"eno izmed peres branega lista", mi bo že to v
veliko zadoščenje.

Zato ... srečamo se na naslednji strani, v
naslednjem Listu in v naslednjem, bolj srečnem
letu!

EKOLOŠKA SANACIJA (TEŠ) ŠALEŠKE DOLINE

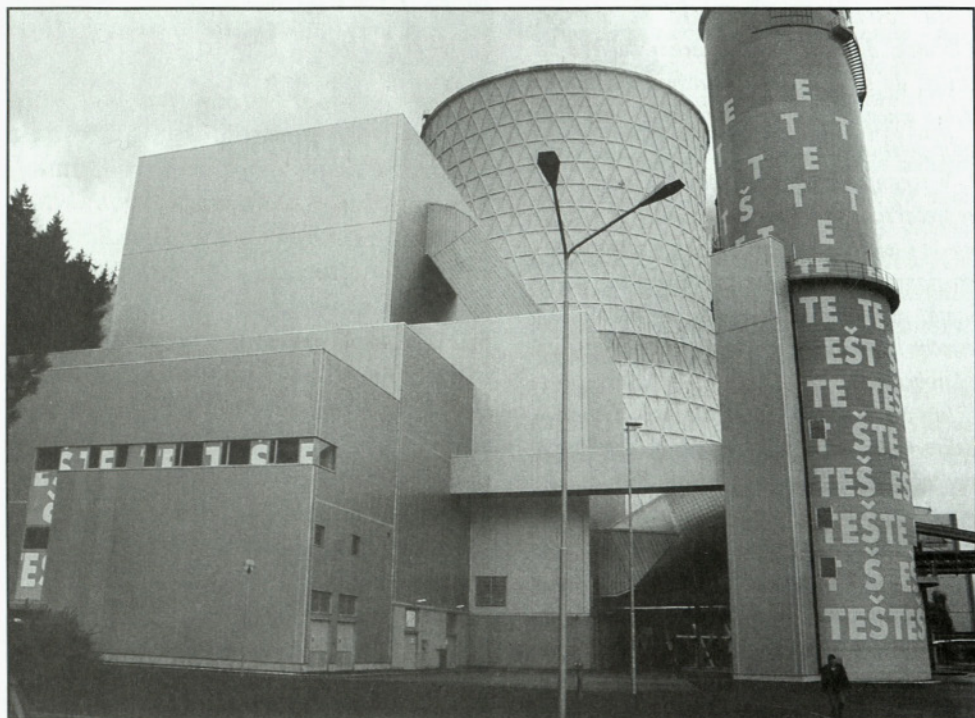
Iz zemlje v zrak in cena življenja

Pravočasnost razumevanja prob-
lematike in posledic onesnaževanja
okolja, ki ga je (in ga še v zelo zman-
jšanem obsegu) povzroča proizvodnja
električne energije v TEŠ za cca 30 % vse
slovenske porabe, zgodnje zahteve
evropske ekološke politike v sodelovan-
ju z aktualno državno politiko Slovenije,
je nedvomno posegla v usodo Šaleške
doline. Pa ne le v mnoga življenja in
zdravje tamkajšnjih prebivalcev, flore in
favne. Zmanjšano onesnaževanje ener-
getskega giganta je prizaneslo tudi
Savinjski dolini, delu koroške in celo v
zamejstvo južne Koroške.

Po pretiravanju v doseganju rekordov
izkopanega lignita ter proizvedenih MWh
električne enrgije v zgodnjih 65 do 85
letih, so se slabšali ekološki parametri
tako, da je bilo mogoče negativne spre-

**Eden najzaslužnejših ljudi za izgrad-
njo sistemov za ekološko sanacijo
Šaleške doline ter Termoelektrarne Šoš-
tanj, predsednik uprave TEŠ Jaroslav
VRTAČNIK, je 27. septembra 2001 pre-
jel najvišje priznanje, naziv "častni
občan" Občine Šoštanj.**

membe opaziti brez natančnih meritev. Na kritičnost posledic vpliva žvepla, ogljikovega dioksida in ogljikovega monoksida, nitroznih plinov, prahu, tekoče žlindre v "Plevelovo" jezeri, proizvodnjo in vgradnjo opeke iz ekektrofilterskega pepela, so opozarjali gozdarji, lovci, kmetje, še zlasti pa loklano zdravstvo. Dr. Jože Rebernik je bil kot predstojnik dispanzerja za medicino dela ter avtor kritičnih zapisov, deležen kritike lokalne in državne politike. Šele dolgotrajnejše študije in pojavnost obolenj na dihalih tamkajšnjega prebivalstva, so postopam potrdile trditve medicine in zdravstva. To pa je končno le imelo pomemben vpliv na odločitve vodstev RLV in TEŠ, ter pritisk ekološko ozaveščene javnosti ("zeleni" Slovenije in Šaleške doline, Šaleško ekološko društvo, idr.)

Osrednja čistilna naprava TEŠ V je pričela obratovati v načrtovanem roku.

Bistvene premike pa je bilo opaziti po letu 1987, ko je bil sprejet program ekološke sanacije TEŠ. razlogi zanjo so bili: vse jasnejša spoznanja o škodljivih vplivih na okol-

O tem, kako je potekala sanacija okolja v Šaleški dolini, so v začetku leta 2001 izdali posebno publikacijo, ki je "zgodovinski dokument". jaroslav Vrtačnik je v imenu dveh urednikov ob tem povedal: "prikazati smo hoteli dolgoletna prizadevanja vseh, ki jim ni bilo vseeno, kaj se dogaja in kaj bi se lahko zgodilo z našo dolino; prizadevanja vseh tistih, ki so ves čas neumorno iskali rešitve za okolje, ljudi in tudi za ohranitev proizvodnje električne energije ter izkop premoga..."

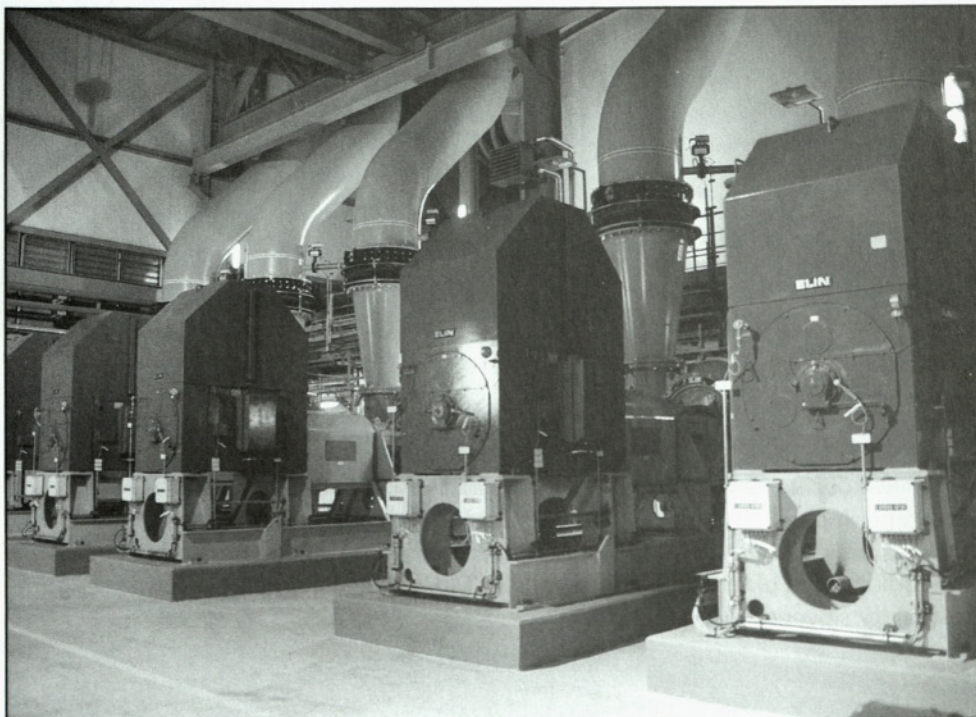
je, zahteve ekoloških gibanj, odločba republiškega sanitarnega inšpektorata (marec 1987), prekomerno onesnaževanje narave preko dovoljenih meja.

Strašljivi so bili prizori zimskega rdeče-rjavega "ožiga" (plinska pozeba) smrekovih iglic v okolici TEŠ (na področjih GG Nazarje in Slovenj Gradec - na več 10 ha gozdov).

Grožnje te vrste so vplivale na takojšnje odločitve, ki so se začele uresničevati po letu 1990, ko so prizadevanja iz lokalnega okolja podprla tudi zakonske spremembe na področju ekologije.

Cena za življenje ni nikoli previsoka

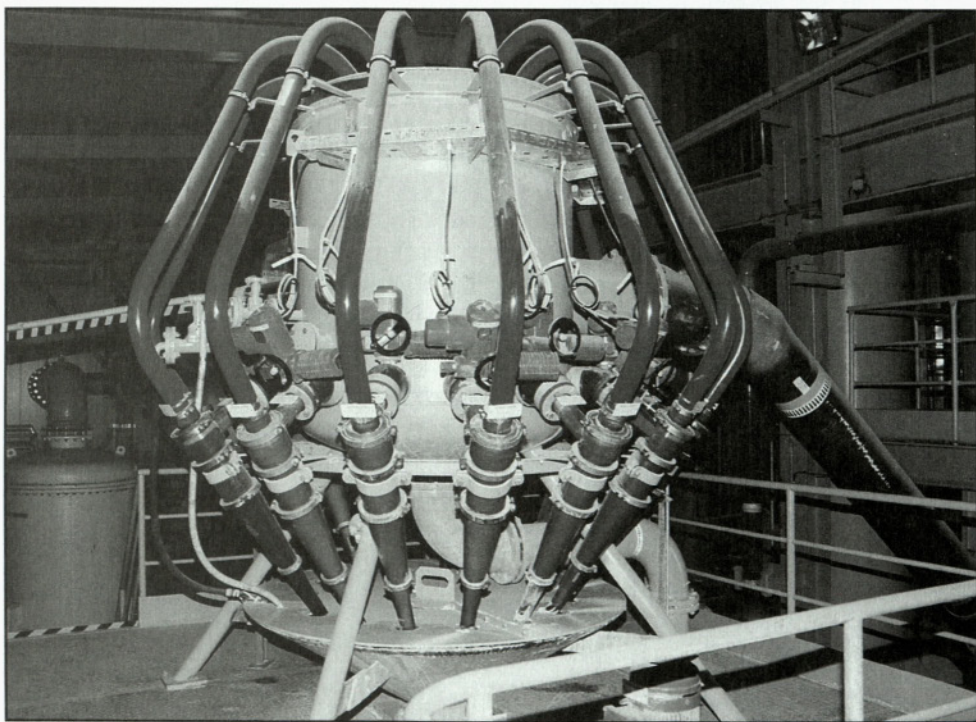
V zimskem obdobju leta 1984/85 ter naslednje leto v enakem obdobju so se v okolici Termoelektrarne Šoštanj, kot posledica izjemnih klimatskih razmer in onesnaženosti zraka iz TEŠ pojavili rdečerjavi "ožigi", tako imenovana "plinska pozeba" smrekovih iglic. Podoba v gozdovih nad Šoštanjem je bila zares grozljiva, saj so se nato krošnje iglavcev osule, drevesa so propadala. Poleg tega so alarmirali odgovorne

Gigantske naprave v čistilni napravi TEŠ V - porok za čistejše ozračje in okolje Šaleške doline.

za sanacijo stanja tudi zdravniki medicine dela, mnogi pa so povezovali povečano število obolenj na dihalih na tem področju z istimi razlogi.

Razlogi za sanacijo stanja so bili več kot očitni, spoznanja o vse bolj škodljivih vplivih na okolje in ljudi, zahteve ekoloških društev, odločba republiškega sanitarnega inšpektorja v marcu 1987 ter več kot očitno onesnaževanje preko meja Občine Velenje in Slovenije.

"Srce" nove čistilne tehnologije v TEŠ V, ki izloča strupene pline iz ozračja.

Če je bilo onesnaževanje pri izvoru v Šoštanju npr. 1000 mikro gramov SO_2/m^3 , je bila v bližini Celovca in Gradca še 250 do 50 mikro gramov. Izpušni plini so vsebovali prevelike količine škodljivih emisij, ki so povzročale kisli dež, le-ta pa zakisanje tal ter dokazane motnje v biologiji zemlje. Ocena možnih nevarnost pri nadaljevanju enakega trenda onesnaževanja (zaradi proizvodnje električne energije) je vplivala na hitre odločitve in ukrepe takratnega vodstva Občine Velenje, vodstva Termoelektrarne Šoštanj ter slovenske vlade.

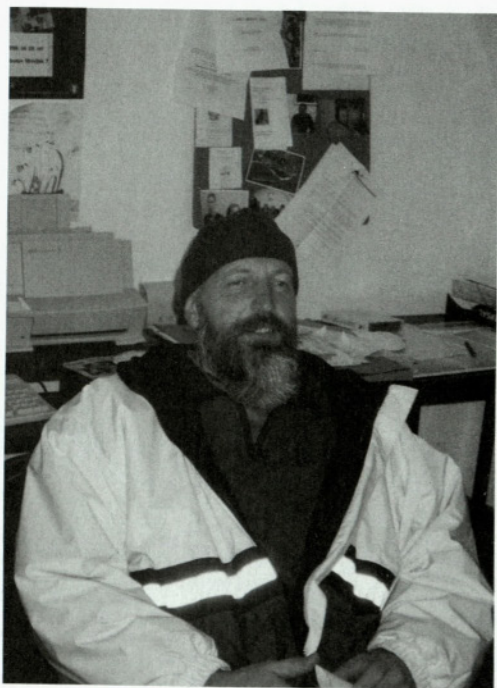
Cilji ekološke sanacije so bili izvajanje sistematičnih meritev emisij in imisij, znižanje emisijskih koncentracij dušikovih oksidov pod 650 mg/m³, znižanje žveplovih oksidov pod 650 mg/m³, znižanje emisijskih vsebnosti prašnih delcev pod 50 mg/m³ ter prenehanje onesnaževanja Velenjskega jezera ter reke Pake s pepelom (pH pod vrednost 8,5). Ekološka sanacija pa je predvidevala v fizičnem smislu postavitev celovitega ekološko informacijskega sistema, razžvepljevanje dimnih plinov, primarne ukrepe v proizvodnji električne energije, rekonstrukcijo elektro filtrov ter izgradnjo zaprtega krogotoka tehnološke vode z rekonstrukcijo odpepeljevanja. Naložbe so bile predvidene v vrednosti 365 milijonov nemških mark, kar bi naj zagotovili s finančnimi krediti, lastnimi sredstvi proračuna in amortizacije ter dotacijami iz eko fondov. Sistem so pričeli uresničevati tako, da je v letu 1989 pričel delovati ekološki informacijski sistem, dve leti kasneje aditivno razžvepljevanje na blokih 1 do 5 ter končno obratovanje nove čistilne naprave za razžvepljevanje na bloku 5 v letu 2001.

Otvoritvena slovesnost čistilne naprave TEŠ V v aprilu 2001.

JANI NAPOTNIK

*P*raz(nič)nost

Šoštanjska sežigalnica kostne moke in ...

Samo ogenj zavedanja lahko uniči problem kostne moke.

Anonimus

Kostno moko je potrebno nekje uničiti, morda sežgati, kajti to je problem in problem je potrebno rešiti. Obstaja več možnih lokacij uničenja. Ali obstaja kakšna nevarnost za okolje, bo po vsej verjetnost povedala "stroka", ki bo določila mesto uničenja. Če pa bodo analize pokazale neškodljivost sežiga in se bodo pravi strokovnjaki odločili za sežig kostne moke v našem okolju, potem naj velja spodaj napisano.

Ljudje se zelo pogosto upiramo neprijetnim odločitvam in zganjamo hrup okoli vsega, kar neposredno zadeva nas same, skoraj vedno pa smo pomirjeni, če se kaj dogaja pri sosedih, samo da to ni na domačem dvorišču. Tokrat naj bo drugače. Pokažimo svetu, da smo občani Šoštanja dobri gostitelji in pomagajmo rešiti problem kostne moke. **DA**, naj bo naš odgovor, naj se vidi in čuti, da smo ljudje odprtih src, radostni v sebi. **DA**, naj bo odgovor, da gremo življenju nasproti.

Osnova in bistvo naše Zemlje in človeka na njej je mir, tišina in zavedanje. Kadar se kdorkoli upira, je v konfliktu s seboj in svetom. Upiranje zatorej ni potrebno, energijo pa je potrebno usmeriti v zavedanje - to je povsem dovolj. Zavedati se, pomeni posekati vsak možni problem v njegovih koreninah, v vzroku, ne pa reševati nezavedno posledico, ki nastane skozi čas. Na svetu obstaja nešteto problemov, ki trkajo na naša vrata. Ljudje, ne odprimo samo vrata sežigalnice naše elektrarne, temveč odprimo na široko vrata naših src in dokažimo, da smo za celoto in da ne potiskamo problema k našim sosedom in prijateljem. V naši sežigalnici ne bi kurili samo kostne moke, kuriti bi lahko pričeli vse vrste problematičnih zadev. Na primer, celotno zgrešeno kmetijsko politiko, vse ekološke probleme, pesticide, vso komunalno navlako, celotno problematiko razvpitih afer Elana, Tama in vseh drugih propadlih tovarn in podjetij, vse težave odpuščenih delavcev, vse umotvore politikov in njih strankarske puhlosti, tekmovalnosti, vsa prizadevanja po več in več, vse klečeplazenje in čredno sledenje nezavednemu, cenenemu in površinsko usmerjenemu umu. Izgorele bi lahko vse značilnosti sodobnega, v suhoparno znanost in izkoriščanje usmerjenega človeka ter nenazadnje ves izkoriščevalski materializem, ki prihaja z zahoda. V tej poplavi kurilnega goriva lahko prepoznamo, da predstavlja sežig kostne moke samo kapljico v prostranem morju nakopičenih težav.

Vse nezavednosti in vse napake so skrite v človeku, saj je le on tvorec vsega in vse prihaja iz njega. Te nezavednosti je zatorej potrebno zažgati v samem viru ali njihovem temelju. Sežgemo jih lahko samo na en način in to je z globokim meditativnim zavedanjem. To je prava sežigalnica lažnega in namišljenega sveta. Bodimo torej svetel zgled, saj prihajamo iz Šoštanja - mesta svetlobe.

RUDI OLUP

*J*e pedagoški delavec, učitelj - svetovalec, zaposlen na Osnovni šoli Bibe Ročka Šoštanj - podružnica Ravne že 30 let, dobitnik Šilihovega priznanja za posebne uspehe na vzgojno-izobraževalnem področju, tri mandate je bil predsednik Sveta Krajevne skupnosti Ravne, dolgoletni šahovski mentor, 45-kratni krvodajalec, z ženo Danielo pripravljata učence za sodelovanje na prireditvah v šoli in krajevni skupnosti Ravne, dobitnik več priznanj za dolgoletno delo na kulturnem področju.

ŠPELA SOVIČ NA EVROPSKEM ŠAHOVSKEM TEKMOVANJU V GRČIJI

V Grčiji je od 30. avgusta do 10. septembra potekalo evropsko šahovsko prvenstvo mladih v kategoriji 10, 12, 14, 16, in 18 let za leto 2001.

Špela Sovič, udeleženka tega prvenstva, je sodelovala v kategoriji do 10 let, kjer je sodelovalo 35 šahistk, in dosegla v devetih krojih s 3,5 točkami 28. mesto med deklicami v Evropi.

Foto: arhiv

Špelo je na prvenstvo spremljal atičar Jože Sovič, vadila pa je s trenerjem in šahovskim sodnikom Radišo Rajkovičem po 4 ure tedensko več mesecev. Slovenski šahisti so v Kallitheo v Grčiji potovali z ladjo iz Trsta 23 ur, potem pa še 9 ur z avtobusom. Špela, starši in šola se še enkrat zahvaljujejo donatorjem:

Blues d.o.o. Gorenje -orodjarna, Cigrad d.o.o., Andrejč d.o.o., Občina Šoštanj, AGENZA d.o.o. Velenje, Šiviljstvo Jaša, Šahovski klub Šoštanj, KS Ravne, KS Skorno Florjan in sošolcem podružnične šole.

DEJAN POTOČNIK

*J*e že dvanajst let predstavnik reda in miru, zadnje štiri leta ga srečujemo predvsem v občini Šoštanj, od lanskega leta, kar je pri policiji nova sistematizacija pa pokriva celotna področja v občini Šoštanj, zato ga vidavamo po vseh krajevnih skupnostih. Njegovo delovno področje med drugim zajema tudi svetovanje in pomoč občanom, ter dajanje koristnih nasvetov, kako preprečiti kazniva dejanja, oziroma čuvati življenje in imovino. Na podlagi tega daje preventivne nasvete in sodeluje z vrtci in šolami ter ostalimi organizacijami. Tudi sodelovanje z občinskimi organi, društvi in mediji mu ne predstavlja problema.

V prostem času, kolikor mu ga poleg službe in družine ostane, pa se posveča konjem in konjereji.

PA PRIDE POLICAJ ...

Policajska postaja Velenje pokriva območje Upravne enote Velenje, Občino Šoštanj in Občino Šmartno ob Paki. Skupno število zaposlenih na policijski postaji je 75, kar pa ne predstavlja samo policiste. Delo je razdeljeno po okoliših, ki jih pokriva pet vodij okolišev. Dejan Potočnik pokriva področje Občine Šoštanj, Roman Pavič pokriva Občino Šmartno ob Paki, Jože Ograjensek, Aleksander Cvar in Janez Pravdič pa pokrivajo območje Mestne občine Velenje. Vodja policijske postaje je komandir Robert Videc, ki skupaj s tremi pomočniki usklajuje delo. Pomočniki za posamezna področja so Vili Bezjak, Franc Tajnik in Zoran Gradišnik.

V okviru postaje obstaja prometna skupina, kjer se ukvarjajo izključno s prometom, skupina kriminalistov, ki se ukvarja s kaznivimi dejanji, ostali del policistov pa opravlja interventne naloge. Delovni čas je razgiban, pač glede na potrebe, ki se pojavljajo na terenu.

Nekaj statističnih podatkov s področja prometne varnosti primerjalno za leto 2000 in 2001 v obdobju 1.1. do 1.10.

področja na	leto 2000	leto 2001
PP Velenje	število	število
prometne nesreče	631	591
na območju Občine Šoštanj	100	133
telesne posledice prometnih nesreč	205	204
smrtne žrtve	4	1

Najpogostejši vzroki prometnih nesreč so neupoštevanje pravila prednosti, neprimerna hitrost, stran vožnje, primarni vzrok pa je tudi vožnja pod vplivom alkohola.

Policisti organizirajo tudi več preventivnih akcij, kot so: Stopimo iz teme, Natak, taksi prosim, Varna pot v šolo, Hitrost ubija, Varna zimska vožnja ...

Akcije niso namenjene povečanju ukrepov s strani policistov, temveč stremijo k izboljšanju varnostne problematike in osveščanju voznikov in ostalih udeležencev v prometu.

Nekaj statističnih podatkov s področja kriminalitete za leto 2001 (1.1. do 1.10.).

Na policijski postaji Velenje so obravnavali 1231 kaznivih dejanj, kar predstavlja v primerjavi z enakim obdobjem lani porast za 8%. Podano je bilo 795 kazenskih ovadb ter 340 poročil na ODT. Preiskali so 349 kaznivih dejanj, za kar je podana kazenska ovadba, kar znaša 43,9%, in 60% kaznivih dejanj s poročili na ODT. V zvezi s kaznivimi dejanji smo opravili 228 ogledov krajev, 17 hišnih preiskav in 247 zasegov predmetov.

Največ kaznivih dejanj je v zvezi s premoženjem, kratenju človekovih pravic in svoboščin ter napadov na življenje in telo.

Kot vodja področja Občine Šoštanj ocenjujem, da je sodelovanje s šolami in vrtci dobro, kakor tudi z ostalimi službami in občani. Število prometnih nesreč se je žal povečalo, število kriminalnih dejanj pa je konstantno, pri čemer se opaža, da so storilci večinoma mladoletne osebe. Kadar nas rabite, kličite na telefon 586 92 06, v Šoštanju pa je novi delovni čas pisarne, in sicer v torek in petek od 08.00 do 10.00 in v sredo od 16.00 do 18.00. Telefonska številka je 588 24 20.

RAVNIKAR

*R*ojen 1958 v Ljubljani. Študiral zgodovino in sociologijo na FF v Ljubljani in diplomiral leta 1982. Od leta 1985 zaposlen pri Muzeju Velenje, kjer preučuje srednjeveško preteklost Šaleške doline. V strokovnih časopisih in zbornikih je objavil več člankov s srednjeveško tematiko, sodeloval na strokovnih srečanjih in postavil razstavo o srednjem veku v Šaleški dolini. V letih 1989 - 1992 je bil urednik Šaleških razgledov, strokovno je uredil ponatis Hribnikove zgodovine mesta Šoštanj in z dvema temeljnima razpravama soavtorski zbornik "Velenje - razprave o zgodovini mesta in okolice". Trenutno pripravlja doktorat iz zgodovine visokega srednjega veka v Šaleški in Savinjski dolini.

RASTOK

Preučevanje preteklosti nikakor ni dolgočasno in duhamorno opravilo, kjer je glavna dela opravljena pač z vztrajnim obiskovanjem arhivov in proučevanjem arhivskega gradiva. Seveda je takšno delo osnovna in prva naloga, ki se je mora lotiti zgodovinar, preden lahko pristopi k reševanju zadanih si problemov iz preteklega časa. Poznamo pa poleg tega še druge in drugačne načine in predvsem metode dela, ki sami po sebi sicer ne morejo podati zaokroženih odgovorov na zastavljena vprašanja, pa vendar bi bila slika in predvsem količina pridobljenih informacij bistveno osiromašena. Nekatere od teh "pomožnih ved", ki so se razvile iz zgodovinarstva, predstavljajo danes povsem samostjne znanstvene panoge, s svojimi metodami in cilji (arheologija, etnologija itd.), druge, manj poznane, pa se še vedno štejejo (bolj ali manj upravičeno) med t.i. "pomožne zgodovinske vede". V tem sestavku bi želel zainteresiranemu bralcu predstaviti možnosti, ki jih ponuja ena od takšnih pomožnih ved.

Gre za etimologijo oz. vedo o pomenu in izvoru besed in imen. Za proučevanje preteklosti je zanimiv in pomemben predvsem tisti del etimologije, ki se ukvarja s proučevanjem imen krajev, rek, dolin, itd.; torej s proučevanjem topografskih pojmov, s katerimi se zgodovinar srečuje seveda tudi pri proučevanju pisnih in drugih virov. Pri tem je potrebno poudariti, da čisto etimološko raziskovanje posameznih toponimov ni mogoče in je lahko zavajajoče, saj je potrebno poleg jezikoslovnih pogledov in metod dela pritegniti tudi izsledke ostalih ved. Šele takšen kompleksen pogled je lahko uspešen in da uporabne rezultate.

Poudariti je potrebno, da sam seveda nisem jezikoslovec, zato bo pričujoči sestavek predstavljal predvsem pogled zgodovinarja oz. predstavil, kako si lahko zgodovinarji pomagamo z izsledki jezikoslovcev pri svojem delu. Za pokušino sem izbral dve lokaciji, ki ležita ena ob drugi: vas Zavodnje in vas Št. Vid nad Zavodnjami. Kot jezikoslovno pomoč pa sem uporabil predvsem dela Franceta Bezlaja, in sicer v prvi vrsti njegovo delo "Vodna imena na Slovenskem". Začnimo najprej z Zavodnjami.

Za to ime je najbolje najprej pogledati k Bezlaju, ki na strani 332 zgoraj omenjenega dela razpravlja o tem imenu. Pravi, da je v urbarjih s tem imenom najpogosteje označen "ograjn del gozda, kjer se s požarom uniči drevje in nato nekaj let uporablja za posevke in pašo". Za Vitanje in okolico pa navaja tudi uporabo izraza "zavodi" za novine. Daljše razpravljanje konča s sklepom, da imamo pri tem apelativu opraviti s staro tehniko krčenja gozdov, ki jo je del Slovanov prinesel s seboj iz Zakarpatja. Zavodnje v Šaleški dolini so gorska vas, katere področje je bilo v 13. stoletju že kolonizirano in kjer je stala še romanska cerkev sv. Petra, ki je bila v 19. stoletju podrtá ter so na njenem mestu zgradili povsem novo. V 13. stoletju pa je v Zavodnjah stal že tudi grad - Žamberg. Ime

"zavod" kot "novine", na novo izkrcen kraj, bi torej Zavodnje po tej razlagi dobile ob sami kolonizaciji tega področja, kot smo videli, najverjetneje malo pred 13. stoletjem. Ime Zavodnje pa bi pomenilo isto oz. podobno kot npr. Laze oz. Velenje, katerega koren je najverjetneje staroslovanska beseda "veln" v pomenu krčevina, laz.

Ime Št. Vid je seveda mlado, oziroma ga je kraj dobil šele po tem, ko je bila tam zgrajena cerkva, posvečena sv. Vidu, po predvidevanjih ne mnogo pred 16. stoletjem. Poiskati je potrebno torej starejše ime, ki je označevalo ta predel. Staro ime za Šentvid - Rastok navaja Ignaz Orožen leta 1884, ki imenuje cerkev sv. Vida še kot "St. Veit in Rastok oder auf Slemen". Na Št. Vid pa moremo morda misliti tudi pri navedbi iz urbarja Mozirje, nastalega okoli leta 1500, kjer je navedena navedba planšarja "Jure ob Sannd Veit". To je zelo zanimiva navedba, saj bi pomenila, da je bila cerkev, ki je bila med 2. svet. vojno sicer porušena, za skoraj sto let starejša, kot se je to do sedaj domnevalo. Vendar moramo pri lokalizaciji ostati skeptični, saj je nenavadno, da bi cerkev konec 15. stoletja že stala, v šoštanjskem urbarju, kjer je naveden poseben urad Rastok z nanizanimi kmetijami, ki so spadale v ta urad, pa ne bi bilo omenjene obstoječe cerkve! Prav verjetno je torej, da moremo pri obravnavani navedbi misliti na Št. Vid nad Mozirjem in ne Št. Vid pri Zavodnjah. Ob starem imenu Rastok za predel, ki ga danes poznamo kot Sleme, nas lahko ponovno prevzame občudovanje do "starih" in njihovega poznavanja geografije, saj je to področje resnično meja med vodami, ki tečejo v Dravo, in vodami, ki tečejo v Savinjo in naprej v Savo. Ime nas navduši tako s svojo poetičnostjo kot s svojo natančno vpetostjo v naravno danost, tako da je velika škoda, da je danes povsem pozabljeno.

Imeni dveh vasi: Zavodje in Rastok (Št. Vid) pripovedujeta torej vsaka svojo zgodbo. Ime Zavodenj govori o poseljevanju obravnavanega področja in če kaj velja, da je beseda "zavod" označevala predvsem novine, ki so bile pridobljene s požiganjem, tudi o načinu poseljevanja in posredno o borbi ljudi, da so lahko področje Zavodenj toliko kultivirali, da je postalo prijetno in bivanja vredno. Po drugi strani pa ime Rastok govori predvsem o tem, kako so naši predniki čutili s kraji, ki so jih poseljevali in kako so natančno opazovali naravo okoli sebe in seveda temu tudi prilagodili poimenovanje.

Oba izbrana in opisana primera sta zgolj površen sprehod skozi možnosti, ki jih topogledno proučevanje omogoča, in naj služita predvsem kot prvi vpogled v vso širino in spekter proučevanj, ki jih nudi ukvarjanje s preteklostjo.

TJAŠA REHAR

*S*em absolventka novinarstva, raje kot o sebi, berem in pišem o drugih.

KOŠARKA

PREDHODNICE KOŠARKE

Za začetek košarke, kakršno poznamo danes, se šteje leto 1892. Igre, ki vsaj malo spominjajo na današnjo košarko, pa so igrali že veliko prej.

Raziskovalci so določene zametke košarke odkrili že pred približno 3400 leti, torej 1400 let pred našim štetjem. Ameriški in kanadski antropologi so v Chiapasu v Mehiki izkopali ostanke nekega igrišča. Predvideva se, da so starodavni igralci igrali tako, da so morali gumijast predmet potisniti skozi obroč, ki je bil pritrjen na steber.

Tudi Azteki so že poznali podobno igro. Žogo iz kavčuka so metali v nekakšen krog, postavljen dva metra nad tlemi. Podobno igro kot pri Aztekih so odkrili pri domorodcih na Floridi v 16. stoletju. V Evropi so nekaj vsaj malo podobnega košarki prvi igrali v Franciji v 19. stoletju. Ta igra se je imenovala CHOLANGE. V Nemčiji pa so okoli leta 1850 igrali tako imenovani KORBBALL. Ta igra je bila še najbolj podobna današnji košarki. Igrišče je bilo razdeljeno na dva dela, na vsaki strani pa je imelo postavljen steber s košem. Korbball se je od leta 1905 igral tudi v Sloveniji.

Vse te igre pa so zgolj spominjale na košarko.

TAKO SE JE VSE SKUPAJ RES ZAČELO

Za pravi začetke košarke, kot sem že omenila, pa šteje leto 1892. Na univerzi YMCA (Young Men's Christian Association) v Springfieldu v Združenih državah Amerike je imel predavatelj telesne vzgoje dr. James Naismith težave, kako zaposliti študente pozimi. Poleti so se namreč ukvarjali z atletiko, rugbyjem in baseballom, pozimi pa je večina njihovih aktivnosti prenehala, zato mu je direktor šole zadal nalogo, da razvije novo igro, ki naj bi ustrezala naslednjim zahtevam:

- igrali jo je mogoče na vseh športnih igriščih;
- privlačna naj bi bila zaradi žoge;
- igra naj ima stalen cilj, "tarčo";
- izmenično mora razvijati elemente napada in obrambe.

Po dolgem razmišljanju je dr. Naismith postavil pet temeljnih načel bodoče igre:

- žoga bo okrogla, velika, toda lahka za upravljanje z rokami;
- vsak igralec se lahko giblje na katerem koli mestu na igrišču in sprejme žogo v vsakem trenutku;

nositi žogo in teči z njo ne bo dovoljeno;

- med dvema skupinama igralcev v igri druga proti drugi ne sme biti neposrednega telesnega stika;

"tarča" za met žoge bo majhnih velikosti, nekoliko dvignjena od tal in postavljena v obliki vodoravnih vrat.

Ko je dr. Naismith že skoraj popolnoma obupal, da mu bo uspelo novo igro razviti v pravo smer med študenti, ki so do tedaj poznali le jajčasto žogo, grobo igro ..., je v svoji pisarni povsem slučajno rugby žogo vrgel v koš za smeti. To je nekajkrat ponovil in - rodi-

la se je košarka! Poimenovali so jo "basketball", saj so žogo metali v koš za breskve (basket), kateremu so sčasoma odrezali dno, da ni bilo treba žoge po vsakem zadetku pobirati ven. Prva uradna košarkarska tekma je bila odigrana 20. januarja 1892.

Prvih pet temeljnih pravil je skozi leta dobilo mnogo dopolnil in prilagoditev, naknadno so na primer določili tudi število igralcev posamezne ekipe.

"Košarka se je med športi, ki si jih je izmislil človek, gotovo najhitreje razširila po celem svetu. Razlog za to je v samem duhu tega športa, v gibanju, ki je osnova ekipnih športov. Skrivnost uspeha košarke je nedvomno tudi v njenem neprekinjenem razvoju, ki na srečo vedno znova bruhne kot nov, svež izvir in le-ta še ni usahnul." (Žibrat, 1996: 4)

Košarka se je torej zelo hitro razširila - najprej po Ameriki, nato po celem svetu. Prvič je bila predstavljena na olimpijskih igrah že leta 1904 v Saint Louisu (ZDA), v uradnem programu olimpijskih iger pa je bila prvič leta 1936 v Berlinu v Nemčiji. Prvi olimpijski zmagovalec v košarki je bila reprezentanca Združenih držav Amerike, ki je v finalu z 19 : 8 premagala Kanado. Američani so bili zmagovalci prvih sedmih olimpijskih košarkarskih turnirjev - prvič so izgubili šele leta 1972 na olimpijskih igrah v Muenchenu, ko jih je v finalu premagala Sovjetska zveza z 51 : 50. Na olimpijskih igrah v Moskvi leta 1980 pa je zmagala Jugoslavija - v finalu so Knego, Kičanovič, Slavnić, Čosić, Dalipagić, Delibašić ... s 86 : 77 premagali Italijane.

ZAČETKI KOŠARKE V SLOVENIJI ...

Kmalu po prvih začetkih v Združenih državah Amerike je košarka prišla tudi v Slovenijo. Po nekaterih ne popolnoma preverjenih podatkih naj bi jo v Mariboru igrali že leta 1921. Sprva so bili v košarki aktivni predvsem člani Sokola.

Prvo organizirano delo v košarki pa se je v Sloveniji začelo po drugi svetovni vojni - junija leta 1945. Takrat je bil v Ljubljani namreč ustanovljen tako imenovani Fizkulturni odbor Slovenije, ki se je kasneje preimenoval v Fizkulturno zvezo Slovenije, ki je imela poseben pododbor za športne igre. Prvi fizkulturni klubi, ki so imeli tudi košarkarsko sekcijo, so bili ustanovljeni leta 1946 v Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Celju in Postojni.

... V ŠOŠTANJU

Že naslednje leto, torej leta 1947, se je začela košarka razvijati tudi v Šoštanju. To je bilo kar tri leta pred nastankom Košarkarske zveze Slovenije (1950). K nam so košarko pripeljali šoštanjski fantje, ki so študirali v Ljubljani, organizirano pa so začeli delovati že leta 1948. Prvo uradno srečanje so odigrali leta 1949 z ekipo Celja.

Kar nekaj vrstic v svoji knjigi Mejniki slovenske košarke Mik Pavlovič namenja tudi šoštanjski košarki. Med drugim pravi takole:

"Elektra (Šoštanj) je začela delovati leta 1948. Leto prej so študirajoči v Ljubljani pravzaprav spoznali novo igro. To so bili Matjaž Natek, Miran Tavčar in Julijan Žnidaršič.

Trojica je kmalu navdušila še druge in tako je nastal klub. /.../ Prvo igrišče so naredili sami. Bilo je iz ugaskov, na znanem prostoru nasproti železniške postaje. Na tem igrišču, ki so ga nato še preplastili z asfaltom, so Šoštanjci odigrali številne zelo "vroče" tekme. Prvi koši so bili seveda leseni, železne so dobili čez pet let." (Pavlovič, 2000: 57, 58)

Že leta 1952 so se šoštanjski košarkarji prvič uvrstili v 1. republiško ligo, iz katere so leta 1958 izpadli. Znova so se vanjo uvrstili leta 1960, po desetih letih pa znova izpadli, najprej v B ligo, naslednjo sezono v 2. ligo. Boljši časi šoštanjske košarke so znova napočili malo pred osamosvojitvijo, saj so se v sezoni 1989/90 košarkarji Elektre znova uvrstili v 1. slovensko ligo, sezono 1990/91 celo končali na 7. mestu, prvo državno prvenstvo v samostojni Sloveniji pa so končali kot 12. Že naslednjo sezono jih ne najdemo več med najboljšimi dvajsetimi ekipami Slovenije. V družbo najboljših slovenskih ekip se jim je znova uspelo uvrstiti lani.

Viri:

- Natek, Matjaž (1997): *Mojih... Naših... 50 let košarke v Šoštanju. KK Elektra Šoštanj.*
- Pavlovič, Mik (2000): *Mejniki slovenske košarke. Pisanica Ljubljana.*
- Žibrat, Miha (1996): *Košarka od začetka do danes. Miha Žibrat - samozaložba.*

ELEKTRA DANES

Za obstanek v elitni družbi se bodo letos v rumeno-modrih dresih Elektre borili:

- Aleksandar BELANOVIČ, 17. september 1977

Šoštanjski klub je "Aco" letos okreplil na položaju krilnega centra. Je zelo močen igralec, ki se lahko kosa s prvotigaškimi igralci. V Šoštanj je prišel iz Beograda, med drugim je igral za Beobanko, Avalo Ado Beograd ...

- Andrej BOŽIČ, 12. februar 1976

"Božo" je letos že četrto sezono član Elektre. Pred prihodom v Šoštanj je igral na Ježici in v Idriji. Bil je tudi član mladinske in mlade reprezentance Slovenije. Ima odličen met z razdalje.

- Mitja BRINOVŠEK, 8. marec 1977

Domači igralec, znan po dobrem skoku, zelo natančen s pol razdalje, žal to svojo prednost premalo izkorišča. Poleg košarke se veliko posveča tudi šoli.

- Dagmar DRAŽOVIČ, 22. december 1973

V letošnji sezoni je okreplil Elektro na položaju organizatorja igre. Prej je igral za Postojno, pri Slovanu, Bežigradu, Krki, nekaj časa tudi v Franciji ... Bil je tudi članski reprezentant Slovenije.

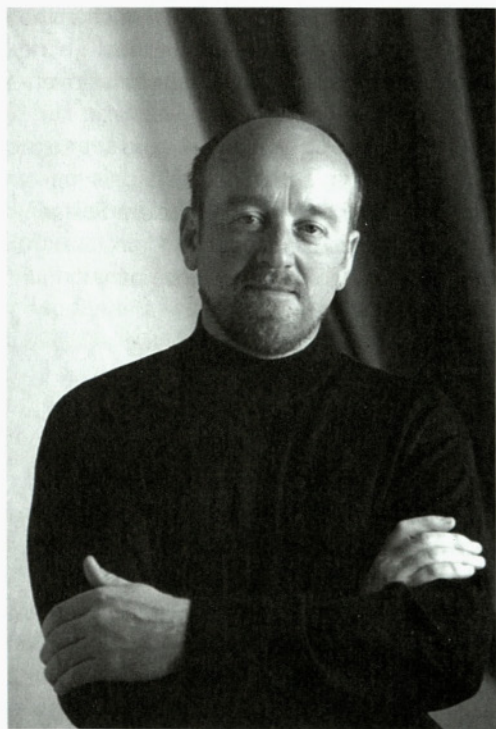
- Mitja GORŠEK, 22. junij 1982

Močan domač igralec, njegov čas šele prihaja. V mlajših selekcijah je bil tudi v reprezentanci, vsekakor perspektiva šoštanjske košarke.

- Željko KOVAČEVIČ, 11. februar 1979

Domač igralec - razpet med Šoštanjem in Ljubljano, kjer pridno študira kemijsko tehnologijo. Trenerji ga izkoriščajo predvsem za obrambne naloge.

PETER REZMAN

Ko sem pred dobrim letom sprejel ponudbo in je Svet občine Šoštanj potrdil mojo malenkost za odgovornega urednika Lista, je mnoge "skrbelo", da bom zlorabil to mesto in nadaljeval s kozerijsko-pamfletnim-glosiranjem, kot ga je bilo mogoče par let nazaj prebirati v zdaj že zgodovinski rubriki tednika Naš čas iz Velenja z naslovom "Rezanje Šoštanja". Na žalost nih in veselje drugih (večini je pa vedno vseeno) sem skušal z vso odgovornostjo opraviti delo odgovornega urednika ter občasno še kaj napisati. In je minilo leto in so nekateri rekli, da sem se zeloooooo spremenil. Pa se nisem. Mi pa takšna mnenja vseeno godijo.

Sedem

Učili smo se, da je sedem ljudsko in pravljичno število. Kar spomnimo se popularnih sedem palčk v pravljici o Sneguljčici. Tudi v drugih mitih in legendah se pojavlja to število, najdemo ga v Svetem pismu. (danes bi faraonove sanje o sedmih debelih in sedmih suhih kravah sicer lahko razumeli dobesedno, ne kot prisposodo.) In nenazadnje je sedem poglavitnih grehov.

Za nas je sedmica zanimiva, ker naš časopis vstopa v svoje sedmo leto življenja, saj bo 13. aprila letos minilo sedem let od izida prve številke.

Kdo ve, ali je slučaj, ali ne, a tudi naš sedemčlanski uredniški odbor se je do sedaj sešel sedemkrat. Prvič, da smo se spoznali, dvakrat na primopredajnih sestankih s prejšnjim uredništvom, štirikrat pa smo bili skupaj na rednih sejah. Od tega smo dve seji bolj ali manj posvetili svoji osnovni nalogi, torej časopisu samemu. (Prva "naša" številka je izšla decembra lani, drugo ravnokar berete.) Druga srečanja uredniškega odbora pa smo morali posvetiti urejanju finančnih zadev v zvezi s časopisom, saj lahko mirno rečemo, da smo poleg dolga iz preteklosti v prvi vrsti prejeli zelo neurejeno finančno področje. To se zrcali tudi v neresnični proračunski postavki. Znano je, da sta bila do sedaj v proračunu Listu zapisana 2 milijončka, toda pregled porabe in prihodkov je hitro razkril, da je bilo kar v letu 2000 porabljenih preko 6 milijonov tolarjev. Od tega jih je več kot tri zaslužil časopis sam. Pa je vseeno ostalo v blagajni za več kot dva milijona primanjkljaja. zato smo brez velikih sklepov o kakšnih varčevalnih ukrepih ali sanacijskem načrtu v uredništvu prvo skrb namenili znižanju porabe na vseh področjih, še najmanj pri honorarjih, saj menimo, da bi s korektnim, predvsem pa sprotnimi honorarji vendarle lahko privabili širši krog intelektualcev in dopisnikov na sploh. tako bi postal časopis postal še bolj zanimiv za večji krog bralcev in bi ob svojem "vstopu v prvi razred" lahko postal tudi malo resnejši.

Dejstvo, da se nam že v drugi številki podira šest let star koncept osmih strani, kaže potrebo po bogatenju vsebine, saj je prehod iz osmih na deset strani tehnično precej neroden, zato bo veliko bolj elegantna rešitev prehod iz osmih na dvanajst strani. Že v današnji številki želimo povečati stike z vami. Tudi z objavo nagradne križanke in astroloških nasvetov. V prvi vrsti pa se seveda veselimo novih sodelavcev, dopisnikov, literarnih nadebudnežev, fotografov, risarjev, še posebej pa mlajših sodelavcev, ki jih želimo vključiti v novinarski krožek.

kdo ve, ali gre pri vsej zadevi le za začetno navdušenje, ki bo sčasoma otopilo, ali pa bomo našli energijo za izvedbo samoumevnega (!) in potrebnega koraka naprej? zaenkrat kaže, da bomo cilj dosegli brez velikih težav. Zavedamo pa se, da pravo plačilo za naše delo niso resnično skromni honorarčki, ampak večanje števila bralcev, ki bodo z našim delom zadovoljni in jim List ne bo služil več le za podstavke pod vroče "piskre". Bomo videli! Če ne prej, čez sedem let.

90-letnica

V Celju je nasproti policijske uprave gostinski lokal, ki nosi zveneče ime Hitler. Pred njim plapola zastava, na kateri je portret tega diktatorja, napisi so v značilni nemški gotici, izložbena okna pa se šibijo od značilne nacistične ikonografije od kratic SS, do značilnih nacističnih orlov s kljukastim križem. Ne glede na to, da je mož dal v času svoje diktature pobiti na milijone ljudi samo zato, ker so drugače mislili kot on, danes to očitno ne moti nikogar več. Kako si naj drugače predstavljamo z gosti vedno zaseden vrt, ki prijazno kramljajo, medtem ko jim nad glavami plapola obraz enega največjih brkatih zločincev 20. stoletja?

Ne verjamete? Seveda ne! In prav imate. V Celju takšnega lokala ni in če bi bil, bi se nadenj zanesljivo zgrnile horde, če ne drugih, vsaj Zveze borcev, ki vztrajno branijo pozitivno podobo svojega udejstvovanja v II. svetovni vojni. Zato takšen lokal ne bi imel mesta pod slovenskim soncem ne le v Celju, ampak tudi nikjer drugje v Sloveniji.

Toda če zamenjate Hitlerja s Stalinom, nacizem s komunizmom in kljukaste križe s srpi in kladivi, potem boste našli v Celju natančno takšen lokal, kot je opisan. Ne bom sodil, ali je to prav ali ne, dejstvo je, da zunanja podoba tega lokal nikogar ne moti - kaže pa to na naš odnos do zgodovinskih dejstev in kaže na neverjetno toleranco do zločinov, ki so se dogajali v režimu, ki je tudi mene nategoval na svoje kopito, čeprav sem se rodil tri leta po Stalinovi smrti.

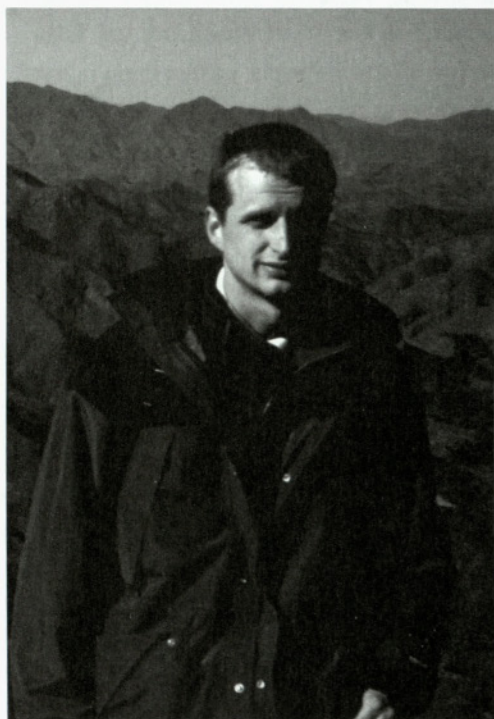
V šestem letu svojega bivanja v Šoštanjju pa sem takšne "delitve" zelo otipljivo doživel tudi v svojem mestu, ki mu nekateri odrekajo mestne pravice samo zato, ker so bile dodeljene avstroogerskemu Shönesteinu, ne pa jugoslovanskemu Šoštanjju, (pisano v cirilici). Pa je zato v zraku pritajena "tekma" med 90-letnico mesta in 60-letnico prvega napada na Šoštanj, kot so nas učili v osnovni šoli.

Ali naj naš časopis piše o teh stvareh, ne da si dobi stigmo "levičarstva" ali "desničarstva"? Težko, saj živimo v državi, kjer celo "goli f...", kot bi rekla Erica Jung, dobiva ideološke predznake.

A opredelitve o različnih vsebinah, ki se napajajo iz te ali one ideologije, so vse bolj "opij za ljudstvo", medtem ko tranzicijska privatizacija vstopa v svojo zadnjo fazo. O njej pišejo le redki, pa še tisti so v smrtni nevarnosti. Le kakaj? O tem bi nam lahko kaj povedal koroški novinar Miro Petek, medtem ko ovratnike njegovih likvidatorjev grejejo tople sape kriminalistične policije.

BOJAN ROTOVNIK

Bojan Rotovnik se je rodil pred več kot četrstoletja. Že v osnovni šoli je ugotovil, da ga privlači planinstvo v različnih izraznih oblikah in temu se še sedaj ne namerava odpovedati. Poklicno je usmerjen v več različnih smeri, ki so med seboj morda tudi nasprotni. Živi in dela v Šoštanju in tako bi naj bilo tudi v prihodnosti.

"VROČEVODNA" POSTAJA - NAJBOLJ ZANIMIV DEL ŠOŠTANJA

Iz naslova je sklepati, da smo lahko ponosni na našo lokalno znamenitost, ki je drugje nimajo - po Toporišiču se ji reče "vročevodna postaja". Zaradi vsem nam boljše znanega toplovoda imamo v našem mestu tudi kar nekaj ne najlepših betonskih izboklin, ki imajo to prednost, da so zaradi prevodnosti toplote v hladnih dnevih za kar nekaj stopinj toplejše od okolice. Na teh tako imenovanih toplovodnih postajah se zbira in poseda kar lep del šoštanjske mladine, predvsem dijakov, pa tudi nekaj mlajših in starejših se zbere.

Kaj jih privlači? Po mojem mnenju želja po druženju, ki je zelo pozitivna človekova lastnost in jo je treba samo vzpodbujati. Zakaj se zbirajo ravno na teh mestih? Odgovor na to vprašanje je popolnoma preprost - "DEJTE NAM PLAC", je bilo zapisano na Majerjevi vili in na mostu ob blagovnici. V hladnih dnevih, ko ni strehe nad glavo in zaprtega prostora, je pomembno dejstvo že to, da se lahko sedi na toplem.

Občina Šoštanj je poskrbela, da je Mladinsko kulturni center Šoštanj dobil bivšo Izletnikovo pisarno na avtobusni postaji. A to ni plac, kjer bi se lahko mladi zbirali. V pisarno se po najboljših ocenah lahko zgete mogoče 10 mladih (kakšen bi moral biti tudi na WC-ju). V času hladnejših mesecev je baje v tej pisarni tako mrzlo, da se hodijo pogret kar pred pisarno - na prosto. Delna rešitev bi bilo električno ogrevanje, a kaj ko mora MKC (kratica za Mladinsko kulturni center Šoštanj) sam plačevati račune za elektriko. Denarja pa ni!

Mladi Šoštanja so 10. novembra 2001 organizirali literarno-kulturni večer v Mestni galeriji Šoštanj. Glede na svoje izkušnje so pripravili zanimiv, preprost in prijeten večer brez snobovskih dodatkov. Prav sproščujoče in poživljajoče. Bravo za vse nastopajoče, nadarjeno slikarko in organizatorje! Vsekakor vredno ogleda in osebnega doživetja mladinske kulture v Šoštanju. Ja, prav ste prebrali! Tudi v Šoštanju je mladinska kultura, čeprav bi nas večni kritiki mladih v Šoštanju želeli prepričati, da so mladi sposobni samo popivati, razbijati družbeno lastnino ter pobeliti spomenik Kajuha. Če mogoče kdo misli, da se je kateri od kritikov šoštanjske mladine prišel na literarno-kulturni večer prepričat o svoji zmoti, se tudi vi motite. Pisec teh vrstic in župan sta bila med najstarejšimi udeleženci tega za mesto Šoštanj osvežilnega dogodka. Kljub mnogim reklamnim plakatom, ki so vabili na prireditev. Bili pa so prisotni mladi. Konec koncev je bila prireditev namenjena mladim od mladih. In to je veliko vredno.

Po koncu prireditve so mladi pokazali, zakaj želijo svoj "plac". V prijetnem vzdušju brez glasnih tonov, razbijanja in alkohola so prikazali svoje pevske, inštrumentalne in igralske sposobnosti. To je bilo mogoče, ker je bil prostor ogrevan in primerno velik. Večkrat je bila izražena želja: "Ko bi mi imeli kaj takšnega, kot je Mestna galerija!!".

Vsak problem, ki se pojavi v družbi ali našem osebnem življenju, je bolje zdraviti s preventivo, kot s kurativo. Zdravniki nam ves čas pravijo, da je kurativa dražja, manj učinkovita in dolgotrajna metoda, ki pobere veliko denarja. Enako velja za problem mladih v Šoštanju. Lahko si zatiskamo oči in rečemo: "To se nas ne tiče!" A dejstvo je, da je to problem vseh nas, ne samo mladih. Najučinkovitejše zdravilo je preventivno delovanje v smislu "DEJTE NAM PLAC" in možnost ustvarjalnega izražanja mladih na njim primeren način. Vsekakor bolje kot s pozivanjem policije, da opravlja redne nočne obhode in kaznovanje mladih. Takšna dejanja ne odpravljajo problema, ampak samo posledice. Če ni odpravljen problem, se posledice vedno znova in znova vračajo v takšni ali drugačni obliki. Preventivno delo ob pravilni usmeritvi prinaša velike uspehe. A kaj, ko večina mladih nima volilne pravice in je zato vprašljiv vložek "našega" denarja v rešitev problema!

Zadnje vprašanje: A bodo mladi Šoštanja dobili svoj "PLAC", pa čeprav na škodo kakšnega metra asfalta?

P.S.

Kljub temu da sem član Mladinsko kulturnega centra Šoštanj (do 30. leta starosti je lahko vsak član) sem prispevek napisal iz zornega kota občana, ki mu ni vseeno, kaj se dogaja na področju mladih v našem kraju.

DANICA SOVIČ

Že šesto leto poučuje slovenski in nemški jezik na OŠ Biba Ročka. Dejavna je na kulturnem, literarnem in novinarskem področju, v prostem času pa je predvsem prevajalka, lektorica in navdušena športnica.

INVENTURA

(šolsko leto 2000/2001)

Na OŠ Bibe Röcka je moč iz leta v leto, od generacije do generacije, najti učence, ki so vedno pripravljeni trdo delati za svoje in nenazadnje tudi uspehe šole. Mnogi vsakoletno dokazujejo svoje bogato znanje, umetniški navdih ter športne sposobnosti na šolskih, področnih in državnih nivojih, kjer nizajo zavidanja vredne rezultate. Pa obudimo prijetne spomine na preteklo šolsko leto ...

Na tekmovanju iz znanja MATERINŠČINE smo bili letos nadvse uspešni. Pod vodstvom mentorice gospe Sonje Bric sta na vseslovenskem tekmovanju za Cankarjevo priznanje osmošolki Tina Dobelšek in Doris Jurkovnik dosegli zlati, sedmošolka Jerica Koren pa srebrno Cankarjevo priznanje. Z bronastim se je okitila še osmošolka Vanja Kretič.

Osmošolci so navduševali tudi z znanjem pri ANGLEŠKEM JEZIKU. Mentorici, gospe Zdenka Klanfer in Vida Rehar, sta jih na šolskem tekmovanju pripeljali do štirih bronastih priznanj, učenec Mitja Meh pa je bil predstavnik naše šole tudi na državnem tekmovanju, kjer je prejel srebrno priznanje.

Tudi naravoslovci so se ob pomoči svojih mentorjev pogumno kosali z vse prej kot lahkimi nalogami. Pri MATEMATIKI sta jih varno in uspešno vodili mimo preprek gospe Olga Rijavec in Julita Jamnikar. Bronasta Vegova priznanja so usvojili šestošolci Emil Aletič, Kamenko Dujmovič in Ana Goličnik, sedmošolci Damir Kulanič, Davorin Krt, Roman Pergovnik, Tanja Bačovnik ter Nika Mardetko in osmošolci Mitja Meh, Matic Meža, Leopold Rezar, Martina Juvan ter Vesna Švarc. Osem učencev - Ana, Emil, Roman, Davorin, Nika, Mitja, Leopold in Vesna - je zastopalo šolo na regijskem tekmovanju, srebrna Vegova priznanja pa so si priborili Davorin Krt, Nika Mardetko ter Leopold Rezar, slednja sta bila zelo uspešna tudi na državnem nivoju tega tekmovanja.

Gospod Darko Jug je bil zaslužen za to, da učencem naloge pri LOGIKI niso povzročale posebnih preglavic. Na šolskem tekmovanju je sodelovalo 17 učencev, na področnem pa so našo šolo zastopali petošolki Lucija Rožič in Špela Koren, šestošolca Matic Skornšek ter Gordana Radivojevič, sedmošolca Jerica Koren ter Janez Mevc in osmošolki Vesna Švarc in Martina Juvan. Janez Mevc in Vesna Švarc sta za prikazano znanje prejela priznanji, Vesni pa je uspela tudi uvrstitev na državno tekmovanje, kjer je dosegla odlično 20. mesto in zlato priznanje.

Prav tako so bili aktivni učenci, ki imajo radi FIZIKO. Na šolskem tekmovanju je med sedmo- in osmošolci tekmovalo 22 učencev, šest jih je usvojilo bronasto Stefanovo priznanje, poleg Davorina Krta in Jerice Koren (oba 7. razred) ter Mitja Meha in Matica Meže (oba 8. razred), ki so zastopali šolo tudi na regijskem tekmovanju in prejeli srebrna Stefanova priznanja, še Nenad Latinović (7. razred) in Leopold Rezar (8. razred). Na državnem tekmovanju sta se pod mentorstvom gospe Olge Rijavec in gospe Julite Jamnikar še posebej izkazala Jerica in Davorin, saj sta usvojila zlato Stefanovo priznanje.

Tudi pri KEMIJI so učenci z mentorico gospo Marico Rožič uspešno dejavni že vrsto let. Na šolskem tekmovanju je sodelovalo 34 učencev sedmega in osmega razreda, kar 15 (10 sedmošolcev ter 5 osmošolcev) pa jih je prejelo bronasta Preglova priznanja: Jelka Tajnik, Roman Pergovnik, Dejan Spital, Anita Kotnik (vsi 7. razred), Tina Dobelšek ter Mitja Meh (oba 8. razred), poleg njih še devet učencev, ki so zastopali šolo na regijskem tekmovanju - Nika Mardetko, Davorin Krt, Andreja Cavnik, Jerica Koren, Nenad Latinović in Mitja Urbanc (vsi 7. razred) ter Matic Meža, Leopold Rezar in Vesna Švarc (vsi 8. razred). Matic, Leopold, Vesna, Nenad, Jerica, Nika in Davorin so bili uspešni tudi tukaj in si priborili še srebrna Preglova priznanja. Izpostaviti pa velja uspeh Nike Mardetko ter Davorina Krta, ki sta se s prikazanim kemijskim znanjem uvrstila na državno tekmovanje in ponesla ime naše šole med dobitnike dveh zlatih Preglovih priznanj.

Gospa Jožica Razbornik - Kukovičič je zaslužna za udejstvovanja in uspehe učencev naše šole na zemljepisnih in zgodovinskih tekmovanjih. Na letošnjem šolskem ZGODOVINSKEM tekmovanju je sodelovalo 25 učencev 7. in 8. razreda, devet pa jih je usvojilo bronasta priznanja: Nada Avdič, Andreja Cavnik, Jerica Koren, Nika Mardetko, Jelka Tajnik, Mateja Trap (vse 7. razred) ter Tina Dobelšek, Doris Jurkovnik in Urška Verbič (vse 8. razred). Doris, Urška, Nika in Jerica so zastopale šolo tudi na regijskem tekmovanju, najuspešnejša je bila sedmošolka Jerica Koren z usvojenim srebrnim priznanjem. Regijskega tekmovanja iz znanja GEOGRAFIJE se je udeležila ekipa treh sedmošolcev in dosegla srebrno priznanje - Matej Andrejč, Vili Mravljak in Mitja Urbanc.

ZNANJE NAS LAHKO SPROSTI

Znanje je lahko tudi zabava ali sprostitev. To vsakoletno dokazujejo številni učenci od prvega do osmega razreda, ki se udeležujejo VESELE ŠOLE. Letošnja tekmovanja sta vodili mentorici gospe Vida Rehar in Zlatka Hudej. Cici vesele šole se je udeležilo 72 učencev 1. in 2. razreda, vključno s podružnicama, za sodelovanje so prejeli Cici pohvalo. Veselošolcev od 3. do 8. razreda je bilo kar 188, na drugo stopnjo tekmovanja pa se jih je uvrstilo 38. Sedem učencev je zastopalo šolo na

državnem tekmovanju, tretješolka Jana Obšteter ter šestošolka Marijana Lakić sta bili najuspešnejši in prejeli diplomu državnega veselošolskega prvaka.

Krivec za to, da učenci radi posegajo po knjigah, so prav gotovo tudi spodbude naše knjižničarke gospe Lidije Volk, ki jih v sicer stari, a prijetno in lepo urejeni knjižnici navdušuje nad leposlovno in strokovno literaturo, zato se ni čuditi, da je pod njenim mentorstvom in pomoči razrednih učiteljic ter učiteljic slovenščine letos kar 295 učencev opravilo KAJUHOVO BRALNO ZNAČKO. Za osemletno zvestobo lepi knjigi in bralni znački je bilo na prireditvi v Velenju nagrajenih 26 osmošolcev. Gostja kulturne prireditve ob zaključku bralne značke v mesecu maju je bila priznana in enkratna klovnesa, gospa Eva Škofič - Maurer.

Na slovenskem knjižnem kvizu "Koroška in Prežihov Voranc", ki ga je vodila gospa Lidija Volk, je sodelovalo 163 učencev, 43 jih je bilo nagrajenih s knjigami oziroma ogledi filmskih predstav.

Poleg slovenskih knjig privlači učence tudi tuja literatura. Angleško bralno značko READING BADGE že vrsto let uspešno krmarita mentorici, gospe Zdenka Klanfer in Vida Rehar, katerima velja, poleg pridnih bralcev, zasluga za 94 opravljenih bralnih značk. Uspešnih je bilo 31 petošolcev, 22 šestošolcev, 25 sedmošolcev ter 16 osmošolcev. Vsi učenci so prejeli bralno znamenje in priznanje, šest najboljših pa tudi knjižne nagrade.

Pod mentorstvom gospodične Danice Sovič poteka na šoli že nekaj let fakultativna oblika pouka drugega tujega jezika - nemščine. Letos so učenci pridobljeno znanje prvič pokazali na tekmovanju za nemško bralno značko DER BÜCHERWURM. S priznanji sta bili nagrajeni sedmošolka Franja Vačovnik ter osmošolka Doris Jurkovnik.

Učitelji in učenci OŠ Bibe Röcka smo ponosni na decembrski DAN ODPRTIH VRAT, izredno uspelo prireditve v počastitev 200-letnice rojstva največjega slovenskega pesnika, dr. Franceta Prešerna, v okviru katerega je skupina šolskih novinarjev pod vodstvom gospe Sonje Bric izdala glasilo z naslovom "Nekoč ... in danes Prešeren", ki je bilo v mesecu aprilu na Festivalu vzgoje in izobraževanja v Celju nagrajeno s priznanjem za najboljšo tematsko številko osnovnošolskega glasila.

BRANKO VALIČ

***N**a kratko bi lahko rekel, da poleg drugih življenjskih obveznosti kot so družina in služba, živim v svetu športa. Že od malega je moje zanimanje usmerjeno v to področje in ni čudno, da so bila dolga leta moj najljubši časopis Sportske novosti. Tekmovanja spremljal po televiziji pa tudi na tekme grem, kadar je le mogoče. Seveda sem navdušen navijač Usnjarja in vzpodbujam mlade, da se pridružujejo vrstam športnikov, kajti poleg fizičnega zorenja, se pri športnem udejstvovanju viša tudi nivo duhovnega življenja.*

ZANESLJIVA ZMAGA USNJARJA

Šoštanj, 21.4., stadion NK Usnjar, vreme deževno, igrišče razmočeno, gledalcev okrog 100.

V derbiju 19. kroga, sta se srečala Usnjar Šoštanj in Paloma iz Sladkega vrha, gledalci pa so videli še eno imenitno zmago igralcev Usnjarja. Tekma je bila odigrana v težkih pogojih na razmočenem igrišču. Toda to ni motilo domačih igralcev, ki so dodobra napolnili mrežo gostov. že v 10. minuti je v polno zadel Koavčič, tri minute kasneje na 2:0 povešal Suljič, v 21. min. pa je bil za domače uspešen Pudgar. nato je še dva gola prispeval Koavčič in z izidom 5:0 se je odšlo na odmor.

Zvesti navijači Usnjarja.

Z. Kočevar

V drugem polčasu je že v 47. min. zadel še Šabanovič in Usnjar je vodil s 6:0. V nadaljevanju tekme je koncentracija igralcem Usnjarja popustila in gosti iz Sladkega vrha so to znali kaznovati. Dosegli so dva zadetka. V 58. min je bil uspešen Štorgelj in nato še v 81. min. Turk. Do konca tekme se potm rezultat ni več spreminjal. Končni izdi je bil Usnjar - Paloma 6:2. S to zmago ostaja Usnjar na drugem mestu v ligi in sta z ekipo Asfalti ptuj edina kandidata za osvojitev prvega mesta. Igralci Ptuja so namreč tudi zmagali in vodijo na lestvici točko pred Usnjarjem. torej nas ščaka še veliki derbi med usnjarjem in ptujem, ki bo verjetno odločal o dokončnem zmagovalcu 3. SNL- sever. Tekma bo čez štirinajst dni na domačem igrišču v Šoštanju.

EDU VUČINA

Težko je reči kakešen je, lažje je govoriti o tem kaj misli oz. kaj bi rad bil. V smislu gesla, ki ga rad pove: "Ne moreš vedeti kaj je prav, toda lahko veš, kaj ni prav". Zato tako rad opozarja na svari, ki bi se lahko naredile boljše. Urejanje prostora, mesta, trga ali še manjšega dela našega bivalnega okolja, je zato tema, s katero se največkrat ukvarja. Ni pa to edino področje njegovega zanimanja. Po izobrazbi je pač arhitekt, a sam pravi, da je pomembna ustvarjalnost. Ustvarjalen pa si lahko na različnih področjih dela, poleg pisanja prispevkov v LIST, tudi v politiki in celo kot državni uradnik, kar je po službeni dolžnosti. Zato želi "biti zraven" tam, kjer se kaj ustvarja, pa naj bo to nova občina, oblikovanje občinskih simbolov, postavljanje občinskega časopisa, sprejemanje novega prostorskega akta, gradnje nove osnovne šole, ureditev parka, vse tisto pač, kar ni rutinsko in je pomembno, da je narejeno čim boljše. Pripada tisti zgubljeni generaciji, vzgojeni v duhu socialnega kolektivismu in nato kruto pahnjeni na trg tekmovalnega individualizma, proti kateremu se večkrat postavi po robu. Je tudi tipičen predstavnik načela: "Misli globalno, deluj lokalno", zato so mu kot "lokal patriotu" blizu vsi, ki dejansko prispevajo k vsestranskemu razvoju mesta v katerem živi. Lokalno politiko tako vidi le kot sredstvo preko katerega se lahko kaj stori za lokalno okolje in ne sredstvo za osebno afirmacijo. Verjame pa v osebni razvoj posameznika, v SVETLOBO, ki razsvetli zavest, preko katere se s pomočjo sinergije resnično da spreminjati svet na bolje. Do slednjega spoznanja je prišel, kot pravi, v sodelovanju z urednikom tega časopisa oz. v krogu pozitivno mislečih ljudi, ki ustvarjajo ta časopis in nenazadnje tudi skozi očitne uspehe v preoblikovanju MESTA SVETLOBE, v katerem je vedno bolj svetlo.

ŽIVETI V MESTU - ŽE 90 LET!

Devetdeset let je lepa starost za človeka, za mesto pa je to šele zgodnje otroštvo. Otrok pa potrebuje podporo staršev in vzgojo za samostojno življenje. Tudi Šoštanj potrebuje še veliko podpore v smislu usmeritve in pospeševanja razvoje. Kljub lepemu razvoju v prvih desetletjih, je mesto v svojem razvoju, zlasti po drugi vojni, začelo capljati na mestu, nakar je začelo kljub mladosti propadati. V zadnjem obdobju se je negativni razvoj z velikimi napori posameznikov le uspel zaustaviti. Še večji napori, predvsem v smislu modrih odločitev tistih, ki lahko na razvoj vplivajo, pa bodo potrebni za ponovni razvoj mesta v smislu take stopnje samostojnosti, ko razvoja ne bo moč ustaviti tudi s slabo lokalno ali državno politiko. Da bi dosegli tako zrelost mesta, ko ne bo več odvisno od občinskih financ in TEŠ-ovih odškodnin, ko bo neodvisni kapital sam uravnaval vitalne procese mesta. Mesto seveda razumem kot prostorsko koncentracijo - vozlišče vseh človekovih dejavnosti od menjave blaga, kulturnih prireditev, izobraževalnih institucij, sprostitveno zabavnih dejavnosti, do bivalno socialnih funkcij, predvsem pa koncentracija kapitala (tega gonila sodobnega sveta).

Šoštanj je po moje lahko za bivanje prijetno malo mestece, kjer se že s pet minutno hojo znajdeš v naravi, hkrati pa uživaš v osnovni preskrbi blaga. Velikih nakupnih centrov ne potrebujemo, saj bodo globalizacijski procesi umirili tudi sedanji trend "mega-Spárov". Potrebujemo pa več urejenih javnih površin (parke, otroška in športna igrišča, kolesarske povezave v okolico,...)in boljše prometne povezave do delovnih mest. Le ta ne potrebujemo v samem mestu ki bi moralo biti usmerjeno v tisti del časa ljudi, ko se sproščajo in nabirajo moči za nov delovni dan, zato nič nimam proti prijetno urejenem spalnem naselju, kjer se otroci počutijo varne in se med seboj poznajo in od koder starši hodijo na delo v bližnje Gorenje. Tudi na zunanjo podobo mesta se da vplivati z organizacijo akcij, kot je na primer uspešen projekt barvanja fasad.

Čeprav je akcijo organizirala KS, je sedanja organiziranost občine (razbitost) na KS, neracionalna in onemogoča sinergijske učinke bolj usklajenega sistema organiziranega na nivoju mesta, kot nedeljive celote. Vlogo KS vidim v nadzorni in posredniški funkciji ter tesni povezavi z ostalimi (zaenkrat le občinskimi) službami, ki s skupnimi močmi delujejo na isti predmet, to je MESTO.

Kje torej mesto potrebuje pomoč? Po mojem mnenju na prostorski organizaciji transparentnega in interaktivnega sistema upravljanja mestnih resursov. Manj "kunšno" povedano to pomeni, da bo morala lokalna oblast v stilu informacijske tehnologije (digitalne javno dostopne baze podatkov) poskrbeti, da bo gospodarjenje z stavbnimi

zemljišči, vodami, cestami, objekti, komunalno infrastrukturo in podobne zadeve, s katerimi se ukvarja občina ali celo krajevna skupnost, otročje lahko (vsem razumljivo, hitro prilagodljivo, demokratično in vsem dostopno). To pomeni, da bodo javne finance res javne (informativno dostopne preko interneta), prostorski plani interaktivni (v neprestanem spreminjanju glede na potrebe posameznih meščanov) občinski odloki javno usklajevani (možnost neposrednega vplivanja na pravni red občine - tisti, ki nastaja in tisti ki že velja). Seveda za tak sistem potrebuješ veliko izobraževanja in veliko usklajevanja s strani tistih služb, ki so za to tako ali drugače plačani. Hitrost razvoja je torej odvisna od miselne sposobnosti teh slednjih, ki so zadolženi za upravljanje z javnimi zadevami. Te javne zadeve pa še zdaleč niso samo asfaltiranje cest in pometanje ulic, čeprav tudi to. Največja razvojna možnost pa se mestu ponuja, kot sem že večkrat opozarjal, degradirano območje zapuščene tovarne TUŠ. Za primer naj navedem le Ljubljanski BTC, ki danes na zapuščenih industrijskih zemljiščih s koncentracijo kapitala predstavlja pravi fenomen uspešnosti. Zakaj torej TUŠ ne more postati Temelj Uspešnega Šoštanja..

LIST

Lekarna Šoštanj

Lekarna Šoštanj

Vaša lekarna se Vam predstavi

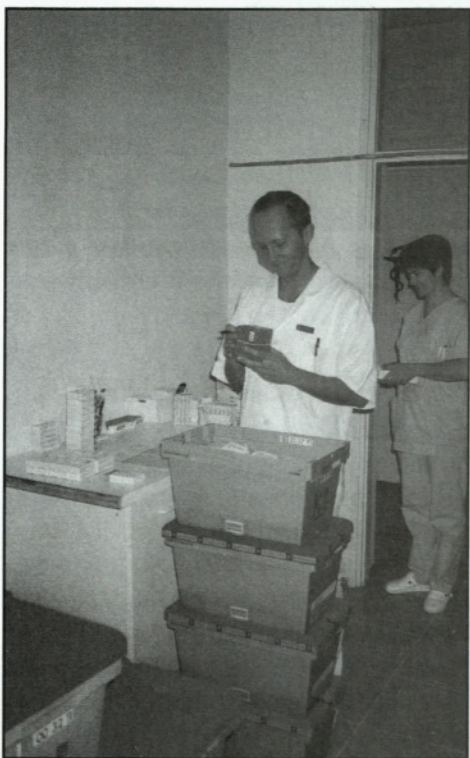
Lekarna Šoštanj posluje kot organizacijska enota javnega zavoda Lekarne Velenje. Poleg osnovne dejavnosti, to je izdajanje zdravil na recepte in brez recepta ter magistralno pripravo zdravil, opravljamo tudi preskrbo s pomožnimi zdravilnimi sredstvi za zdravljenje, veterinarskimi zdravili in, kar v zadnjem času prihaja vedno bolj v ospredje, opravljamo svetovanje za varno uporabo zdravil.

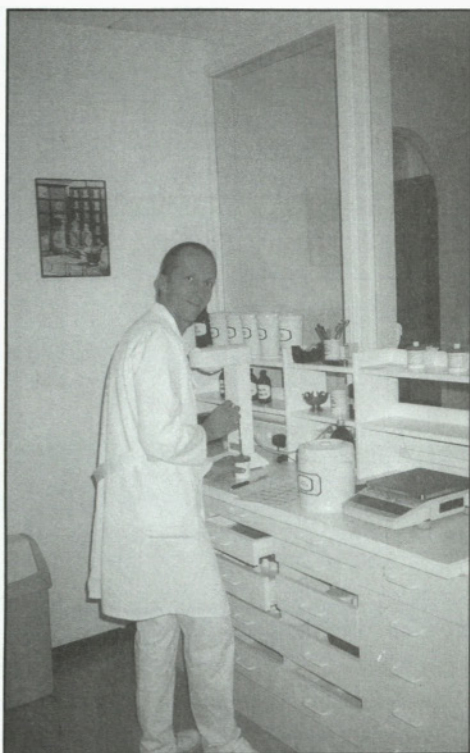
V lekarni Šoštanj, ki oskrbuje okoli 8000 prebivalcev, smo zaposleni (od leve proti desni): Nataša Ignatov, mag.farm., Vlado Pečnik, farm. tehnik, Natalija Črešnik - Dermol, mag.farm., vodja OE Lekarne Šoštanj in Vera Pesek, lekarniška delavka.

Ko želim predstaviti vsaj del opravil v lekarni, ne morem mimo dejstva, da je izdaja zdravil vam, pacientom zadnji korak pri delu v lekarni. Veliko je treba postoriti do tega koraka, imeti veliko znanja za ta korak, pa je na žalost vse to skrito vašim očem.

Vsa ta zdravila je potrebno pospraviti na določeno mesto v lekarni, posebej paziti na pogoje shranjevanja (temperatura, vlaga, temno mesto), predvsem pa je važen rok uporabe.

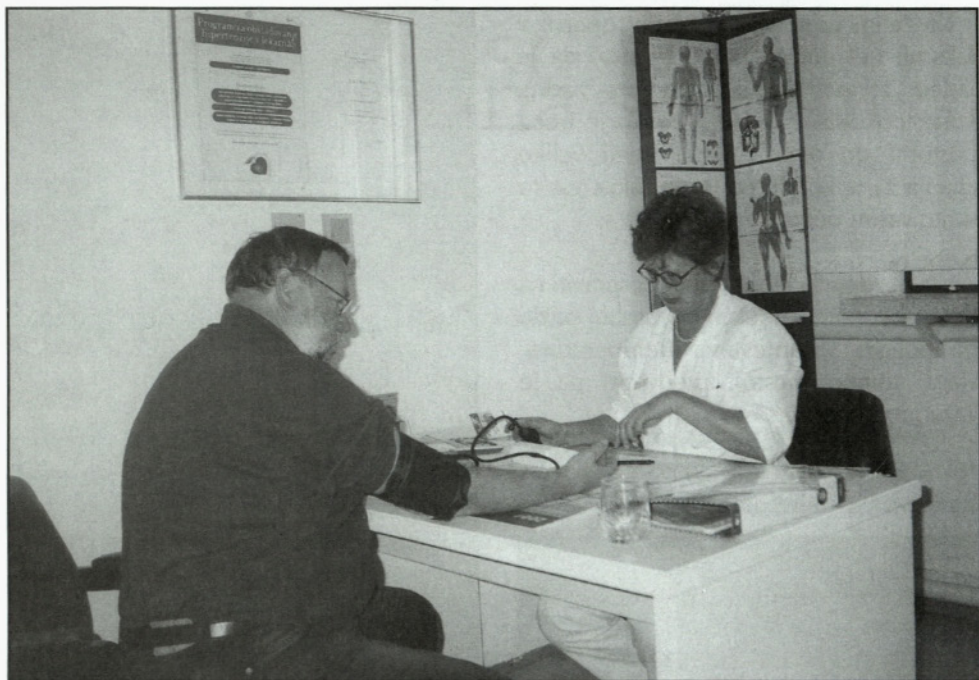
Vsa zdravila, ki pridejo v vaše roke, moramo fizično sprejeti, prekontrolirati roke uporabe, način shranjevanja, prekontrolirati navodila ...

Skrito vašim očem je tudi magistralno delo (magistraliter = individualno). Sem spada vse tisto, kar zdravnik predpiše samo vam in samo za vas bo tudi pripravljeno, lahko so to praški, mazila za kožo, mazilo ali kapljice za oko, nos, uho ali raztopine za zunanjo ali notranjo uporabo.

Letos od januarja do oktobra je bilo v Lekarni Šoštanj izdanih 41942 receptov, povprečna vrednost zdravil v breme zdravstvenih zavarovalnic pa je znašala 4.241,49 tolarjev.

V letošnjem letu smo se tudi v Lekarni Šoštanj vključili v program CINDI, ki je projekt Svetovne zdravstvene organizacije za zmanjševanje kroničnih obolenj. Izvajamo program farmacevtske skrbi za obvladovanje povišanega krvnega tlaka. Merjenje krvnega tlaka poteka brezplačno v naši lekarni po predhodnem dogovoru.

Hiter življenjski ritem in stres je postal sestavni del vsakdanjega življenja. Kako se mu izogniti?

Ekmath Easwaran nam v knjigi "Vzemite si čas" svetuje:

Ključ za obvladovanje stresa je v tem, da postanemo nanj odporni. Začeti pa moramo z upočasnitvijo divjega življenjskega ritma. Nenehno nas nekaj skrbi. V resnici pa se pomanjkljiva zbranost kaže prav v drobnih stvareh iz vsakdanjega življenja. Ko ljudje nismo zbrani, pozabljamo stvari. Upočasnitev in osredotočenje pozornosti nam podelita sposobnost za vsakodnevno sprejemanje modrih odločitev, odločitev o tem, kako bomo porabili čas, v kaj bomo vložili napore in ljubezen. Ko se naučimo biti pozorni na vse, kar počnemo, se obvarujemo marsikatere napetosti.

In ne počenjajmo več stvari hkrati! Eno za drugo in vsaki namenimo polno pozornost!!

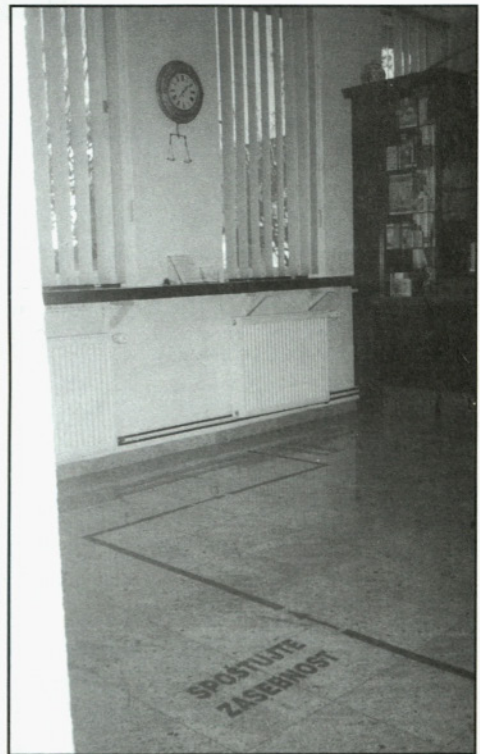
Tudi v lekarni se ne moremo izogniti vse obsežnejšemu administrativnemu delu.

Danes še kako potrebujemo ta nasvet, saj večino časa prebijemo med kolebanjem, kaj bi storili najprej. Razvijanje tovrstnih sposobnosti nas ni naučila nobena šola. Urjenje pozornosti in pripravljanje uma na spokojnejše in mirnejše stanje je prepuščeno naši lasti odločitvi in sposobnosti. Zanj si je potrebno vzeti čas.

Za farmacevta v lekarni ima osredotočenje pozornosti še dodaten pomen: je tudi nujni pogoj za varno izdajo zdravil. In mirno spanje.

Med redakcijo te številke Lista, ki smo jo dejansko opravili med 10. in 25. januarjem 2002, nas je pretresla vest o smrti naše dopisnice Natalije Črešnik-Dermol, mag.farm.

*Čas teče premočrtno ali ciklično?
Mi smo v njemu samo gostje.*

V letu 2000 smo se lotili tudi adaptacije lekarne. Povečali smo officino in s tem pridobili dodatno izdajno mesto. Prostor za paciente se je povečal in je tako omogočena večja diskretnost med pacientom in farmacevtom.

LIST

Svetloba

Zen Aj

Droga - del celote

Uvod

Vse več mladih, otrok in njihovih staršev, skrbnikov in vzgojiteljev se srečuje s težavami, ki so pravo breme na vseh nivojih življenja. Pri premagovanju teh težav sodeluje več ministrstev na državni ravni, nevladnih organizacij, centrov za socialno delo in lokalnih skupnosti. Po mnenju le-teh, ki se s temi težavami soočajo, predstavlja najtrši oreh problematika uživanja in zlorabe drog. To ni samo slovenski problem, ampak problem celotnega planeta.

Rešiti enega samega človeka iz vseh vrst odvisnosti in težav pomeni neprecenljivo vrednost, kajti vsak človek je potencialna možnost evlucijskega razvoja na Zemlji. Mnogi zelo uspešno pomagajo in stojijo ob strani mladim in zasvojenim, ki so vkljeni v okove nakopičenih težav.

Kako ozavestiti človeka, da se razbremeni svojih problemov, trpljenja in nesrečnega življenja, da z dvigom spoznanja začuti vsaj del ljubezni in topline srca? Dosedanja praksa kaže, da ni pravih rešitev, da se odpravljajo le bolezni, vzroki bolezni pa ostajajo še naprej neodkriti, s tem pa je tudi vsako zdravljenje jalovo. Problematika se rešuje na različne načine, vsem pa so skupne izkušnje. Te se prenašajo, statistično obdelujejo in na osnovi teh se potem reagira. Le še človek, ki se razdaja in mu ni vseeno, kaj se dogaja okrog njega in na samem planetu, mora biti pripravljen sodelovati in pomagati.

Drugačen pogled - celosten pogled

Poskus osvetlitve problematike nakopičenih težav iz drugačne perspektive, imenovane celostni pogled, predstavlja spregledanje pravega temeljnega vzroka v njegovem semenu. Seme potem nima možnosti vzkaliti in pognati korenin, kaj šele, da bi se razraslo v močan plevel z mnogimi listi in seveda z novimi semeni. S trganjem listov, s čimer se danes ukvarjamo, ne dobivamo pravih rezultatov, pravi rezultati bodo prišli s pogledom v bistvo vseh težav, to se pravi z odstranitvijo semen.

Z gotovostjo lahko rečemo, da opojna droga ni glavna zasvojenost niti ni temeljna. Temeljnih zasvojenosti, ki zaslužijo človeka, je več. V najosnovnejši obliki je zasvojenost lahko tudi čiščenje prahu, če je človek obseden od nenehnega pospravljanja stanovanja in iskanja prašnih delcev. Veliko ljudi je odvisnih od hrane, saj mnogi z njo polnijo notranjo praznino. Mnogi so odvisnih od partnerskih odnosov. Seks je droga. Televizorji, računalniki, mobilni telefoni, vse to predstavlja ogromno odvisnost. Nekateri bi raje umrli, kot da bi živeli brez modernih igráč. Vsi vemo, koliko gostišč, bifejev, kavarn in hotelov je v mestih. Celó vsaka pisarna v podjetju ima svoj bife. Vsepovsod lahko vidimo ogromno steklenic z alkoholom. Vse to se spiše, izliše v možgane. Nekateri imajo pomisleke, da to ni droga. Na vseh prodajnih mestih jo lahko kupimo, država pa ima s tem ogromne zasluške. Spet drugi ne morejo brez svoje dolgoletne sluške, brez svojega telefona, brez svojih podrejenih, ki jim ukazujejo. Vsak praznik ali dela prost dan je zanj odveč. Ali je kdo že kdaj pomislil, da utegne celo delo škodovati? Za nekatere je delo beg pred samim seboj. Mnogo je odvisnosti, s katerimi smo zasvojeni, vse pa so nekakšen nadomestek v človekovem življenju, saj vsak išče smisel in ljubezen.

Prve zasnove droge

Zakaj človek prične uživati tisto drogo, za katero smatramo, da je najhujši problem? Kje je srž tega in kaj človeka vodi v ta mamljivi svet? Otrok živi v okolju, se razvija po naravnih danostih in v odvisnosti od staršev, učiteljev ter vseh, s katerimi pride v stik. Vsak je njegov potencialni učitelj in on njemu. Otrok opazuje svet v svojem lastnem videnju in reagira po vzorcih. Če vsak dan opazuje starše v njihovem početju, pač prevzame njihove navade in z njimi tudi vse vrste zasvojenosti. Velika verjetnost obstaja, da bo sam stopal po njihovih stopinjah ali pa tudi ne. Če je otrok naprednejši od svojih prednikov in vsaka nova generacija si to želi, potem želi preizkusiti nekaj novega. Zakaj bi morali mladi ostati pri alkoholu, če je extasy naprednejša in bolj učinkovita droga? Zakaj bi se vozil v fičku, če se lahko pelje v mercedesu? Tudi miselnost in naravnost materialnega načina življenja s pretiranim poudarkom na napredku za vsako ceno, ko se pozablja na človeka in naravo, se prenaša na otroke. Ti potem že v zgodnjem opazovanju zaznavajo hlepenje po več in več, modernejšem, hitrejšem, višjem in boljšem. Zakaj naj bi otrok imel parni stroj, če lahko seže po novem robotu računalniku? Logično nadaljevanje starega, samo v novi luči iz generacije v generacijo. Ker je ves poudarek na logiki, manjka pa srčne inteligence, ostaja vsem generacijam samo eno, da posegajo po vseh vrstah droge za zapolnitev svoje praznine. Vedno hočemo nekaj več, kot nam daje narava, kot da vedno nekaj manjka v človekovem življenju. Mlad človek hitro uvidi to vzpenjanje ljudi k moči, ugledu in borbi za več. Posledica je primerjanje sebe z drugimi in nasilje do svoje zavesti. Če mogoče ni dorasel tej tekmi, ki se prične že v osnovni šoli, potem odstopi od igre. Morda ga vodi čisto srce in noče živeti tako, kot živijo njegovi "vzorniki". Noče biti obremenjen s programom, ki mu ga nudijo v šolah, kjer je ves poudarek na širjenju znanja, ne pa zavesti. Drugi vzrok sta dom in starši, ki, kadar so

sploh doma, sitnarijo, so nespametni, brezčutni in vedno v lovu na svoj uspeh. Takšni pritiskajo na otroka in morda želijo doseči skozi njega svoje skrite neuresničene želje. Hočejo otroka v dobrih službah, morda iščejo varnost zase na stara leta.

Današnja šola, ki otroka uči in vzgaja, poskuša biti seveda prijaznejša in svobodnejša. Vendar pa so knjige čedalje bolj zapletene, možgani pa obremenjeni. Tu so potem še ocene in točke, na osnovi katerih se določajo sposobnosti. Tako se otroci, ki so v času šolanja že izgubili precej svoje otroške pristnosti, razvrščajo v bolj ali manj koristne robote, v nekakšno raznovrstno potencialno delovno silo. Ves ta boj za boljše pozicije naredi otroka stresnega in bolnega. Vse to prikazujejo tudi zdravniške in druge raziskave. Marsikateri še čuteči otrok, ki zaznava te nepravilnosti, ne more nič proti temu ali pa se odloči, da ne bo sodeloval v tem črednem in površinsko usmerjenem programu. Mogoče vzame drogo, mogoče naredi samomor, da se umakne zastrašujočemu življenju, ki ga čaka. Ni pripravljen na boj, ljubezni pa ni dobil nikoli, kajti ni časa. Večino časa ljudje porabljamo samo za ustvarjanje materije.

Napačna smer

Družba deluje s pozicije moči, vodenja in upravljanja. Ima moč določiti smer človekovega razvoja na vseh področjih, kar pomeni, da ima moč določiti kvaliteto vzgoje in izobraževanja že v zgodnjem otrokovem življenju. Nekateri imajo pomisleke, da bomo zaostali za "naprednejšim" svetom, če mu ne bomo sledili v vsem. Ob pogledu na te naprednejše družbe pa ni videti notranje zadovoljnih ljudi. Predstavniki teh naprednejših družb ponujajo neke vrste umetno ali namišljeno demokracijo. Bogastvo materialne narave je neenakomerno porazdeljeno ali pa razdeljeno po ključu moči in nadvlade ter izkoriščanju sveta. Ulice velikih mest so polne brezdomcev, lačnih in zatiranih. Kariera, korupcija, zvitost in borba so sorodniki moči in ugleda ter vojaškega potenciala, ki je takšen, da lahko v eni sami minuti uniči deset Zemelj. V teh družbah jim je čedalje manj mar za okolje, za naravo in zdravo življenje. O kakšnih duhovnih vrednotah je vse manj sledi. Že davno tega je izbrisana sled velikega duhovnega srca, ki je bilo umirjeno in je živelo v sozvočju z naravo. Prvotni prebivalci so takrat na tem ozemlju vedeli, kako se rokuje z danes prepovedano drogo. Njim je bila sveta in njihov um je vladal nad odvisnostjo od nje. Častili so naravno življenje, ki jim je pomenilo več, kot pomeni danes vsa tehnološka navlaka in navidezni električni užitki modernega sveta. Droga ni predstavljala problema, problem je nastal, ko so prišli med njih ljudje s svojo pokvarjeno miselnostjo in so začeli to drogo širiti z namenom, da si pokorijo vse v svojo korist. Uporabljajo moč, nasilje in vladajo. Vse to širijo preko mej v druge dežele. Vsi pristajamo na to, saj si nihče ne upa upreti tej moči in atomskemu orožju. V teh gospodovalnih družbah živijo ljudje, ki zavračajo protokole o zmanjšanju orožja, biološkega orožja, zavračajo sporazum o topli gredi, zavračajo sporazum o protipehotnih minah, sporazum o zmanjševanju oziroma o omejevanju prodaje malega ali lahkega

orožja. Vsak njihov prebivalec ima lahko kakšen kos orožja v nočni omarici ali kleti. Tako širijo napredek, ki je podrejen čistemu racionalizmu in izkoriščevalskemu materializmu. Življenjska doba se s tem morda zvišuje, vendar je življenje mrtvo in brez pravega utripa, je lagodno, a nezavestno. Tem velikim pridejo prav majhni narodi, odvisni ljudje, brez moči, pokorjeni, ki za vsako ceno hitijo v "boljši" svet, ki potem prinaša koristi le velikim. Ti jim potem lahko vladajo in vsilijo svoje sisteme in način življenja, ne glede ali je človek v domačem okolju pripravljen sprejeti njim nenaravne in umetne vrednote. Če bi bili ljudje močni v duhu, tekoči kot voda in zavestni, bi zagovornikom takšnega pokvarjenega sveta lahko pokazali nov način življenja. To se ne bi zgodilo z nasiljem, ampak s tem, da enostavno ne bi podpirali njihovega sprenevedajočega se sistema. Takrat bi ljudje bili spet podobni tistim ljudem z razširjeno zavestjo, ki živijo v sozvočju z naravo in vesoljem. Šele potem si lahko gospodar samega sebe, pa tudi če kdaj zaužiješ svojo sveto drogo. Problem ni v drogi, problem je v načinu in sistemu življenja. Ogromno ljudi zasluži s prodajo droge na podtalni način, mladina pa je žrtev vsega tega kriminala. O drogi se ne bi smelo govoriti kot o najslabši stvari, sploh pa proti njej ni potreben nikakršen boj. Današnji čas je poln napačnih gesel in pozivov, ki govorijo o boju proti drogi. To pa so le pozivi k nasilju in nič drugega. Samo razumevanje nas bo osvobodilo vseh obsojanj in pretirane agresivnosti. Za človeka, ki ni obremenjen, lahko predstavlja droga svetost kot kar koli drugega. V izkrivljenem svetu, ki na prestol postavlja edino znanje in ego - razum, na duha in srce človeka pa pozablja, pa ta droga res nima kaj iskati. Sveto ne gre v nesveto. Večina današnje droge prihaja na trg po stranski poti iz znanstvenih laboratorijev. Ni več pristna, je umetna, sintetična, kot so danes smeri razvoja človeka, znanstvene s poudarkom na učenost, vendar z zelo majhno zavestjo.

Ustvarjalec droge - človek posameznik

Politiki naj bi uresničevali, modro odločali in izvajali zastavljene naloge v imenu in v dobrobit vseh ljudi. Politiki so predstavniki družbe. Kaj pa je družba? Družba smo ljudje, pa tudi politiki so del družbe. Vsi smo ljudje, samo imena imamo drugačna. Družba ni nič posebnega, je samo ti in jaz in še kdo. Ljudje smo torej družba, ki jo sestavlja človek - posameznik. Najprej pričnimo pri opazovanju otroka posameznika. Otrok živi v družini, ki jo sestavljajo posamezniki: mati, oče in otrok. Oče in mati sta v službi, otrok hodi v šolo, kjer ga vzgaja in poučuje učitelj ali učiteljica, ki ima doma prav tako otroka. Vse je povezano. Vodstveni politik je bil otrok, sedaj ima sam otroka v šoli, nekdo že v službi, mati učiteljica vzgaja, otrok odrašča, morda bo otrok postal učitelj in bo vzgajal. Morda bo politik in bo odločal. Vse gre v nedogled. Učitelj oče poučuje in vzgaja. Če se ne zaveda, naredi napake, poda napačno oceno, dela morda razlike med učenci, je pristranski. Otrok to začuti, se umakne ali se priključi tistim z drogo. Če učitelj ne dela zavestno in s srcem, vnaša drogo v razred k otrokom. Če jih primerja med sabo in ločuje ter hoče iz njih narediti robote s polno glavo podatkov in raznovrstno delovno

silo na trgu in nima spoštovanja do otroka kot sebi enakovrednega, vnaša spet drogo med učence. Kadar oče politik ukazuje in prinaša napačne odločitve, takrat zgreši. V svojem premalo zavestnem delovanju smo ljudje posledično pod pritiski. Pritisk se seli od očeta na mater, mati pritiska na otroka, oče čuti pritisk v službi, učiteljica pritiska na otroke v šoli, otrok na otroka... Lahko je tudi obratno... Zgodba nima konca. In kdo lahko reši pritiske, nejevolje, vnos droge in probleme, ki se kopičijo? Odgovor je politiki, voditelji, učitelji, matere, očetje, otroci. Problem lahko reši človek, en sam človek posameznik. Včasih nas je več skupaj, pa smo družba. Iz tega je razvidno, kako pomemben je posameznik. Odpade miselnost, da en sam nič ne more, da se ne da nič narediti. Je ravno obratno. Kakor koli se igramo in premetavamo, imamo vedno posameznika, ki je odločilen. Zato je izredno pomembno, kako se opredeljuje človek posameznik, ki lahko odloča tudi o vsem. Ves svet sestavljajo sami posamezniki. Ta posameznik je svet, se ga ceni in spoštuje, sam pa nosi vso odgovornost za to, kar počne. Tako je tudi popolnoma odgovoren za celotno problematiko sveta, s tem pa tudi za problematiko drog. Že na primeru volitev lahko ugotovimo, da opravi svojo pravico in dolžnost samo polovica upravičencev, od tega večina zaradi položaja ali lastnega vzpenjanja, drugi se zaradi puhle vsebine programov volitev sploh ne udeležijo. Vodilni se ne zavedajo, da so ljudje preobremenjeni z vsemi pokvarjenostmi modernega sveta in da nihče ne upošteva tega, kaj ljudje čutijo. Čutimo pa izprijenost in zvitost političnih intrig ter boj za oblast. Trenutna slika v današnjem času na vseh področjih življenja pa je takšna, kot je povprečno stanje zavesti vseh ljudi.

Človek se dandanašnji izgublja v črednem sledenju pokvarjene družbe, ki potem prevlada nad posameznikom, torej nad samim sabo. In tukaj lahko opazimo delovanje vzroka in posledice posameznika, ki potem ustvarja vse vrste napačnih odločitev. Kot posledica pride do stresov, bolezni, potlačitev, droge, kriminala. Včasih se najde kakšen posameznik z razširjeno zavestjo, ki ne upošteva načel družbe in uporablja svojo zavest. Če ima močno voljo, morda vzdrži pritisk, manj močan se lahko poda v drogo, še manj močan se stre. Droga takrat predstavlja beg pred samim seboj, ne pa prvinske svetosti.

Nekateri posamezniki pa ne vzamejo droge zaradi pritiskov, ampak zaradi povečanja svojih lastnih užitkov. To so po navadi tisti, ki ne prepoznajo ujetosti v svoj um, ki jih priklepa na lažne projekcije. Pri osvobajanju od uma in njegove sanjske predstave, imajo ti potem še večje težave. Vsak posameznik odloča o tem, kje bo in zakaj bo. Večina pa se jih odloča za čredno nespamet, ki sledi izkrivljenemu svetu in njenim vzvodom moči in agresije. S tem človek pristaja in podpira vse vrste drog ter vse probleme, ki so povezani z njimi. Zelo dobro bi bilo spregledati lažnost družbe in njene vrednote. Za rešitev teh problemov je potrebno nemudoma spremeniti obstoječo družbo, v družbo posameznikov, ki delujejo v polju srca in se zavedajo življenja. Prišel je čas, da se človek obrne navznoter in preko ozaveščanja ugotovi, kje ležijo pravi zakladi. Ti so v človeku nekoliko skriti, kajti v nasprotnem bi jih družba naredila za znanstvene in lažne, kot je to storila z drogo. Posameznik mora sam razmisliti, ali bo podpiral vse vrste drog ali ne. Če bomo gledali s srcem, ne bo zasvojenih mladih ljudi, ampak mladi s svetlimi pogle-

di, nenačelni in s svojo individualno zavestjo. Mlad človek bo takrat vedel, zakaj živi, in ne bo begal v vse vrste drog in odvisnosti. Ko se bo spremenil posameznik, se bo spremenila družba. Vsak in vsi lahko rešimo "problem" droge.

V polju srca in Svetlobe

Kako priti v polje srca in Svetlobe? Z obratom od glave v srce. To pa pomeni uvajanje meditacije v vsako šolo, dom, službo in svet. Vnesimo prazničnost in radost, odprimo vrata soncu, da pride Svetloba v naša življenja. Kar koli pride pozitivnega v naša življenja, je dar, je blagoslov, vse negativno in napačno smo ustvarili sami. Odpreti vrata, pomeni biti bolj in bolj zavesten. Ko si zavesten, delaš manj napak. Moralni nauki niso potrebni, potrebna pa je zavest. Ko si zavesten, se ne drogiraš. V zavestnih poskusih drogiranja slej ko prej ugotovimo, da nima smisla biti odvisen.

Poglejmo okoli sebe in videli bomo, da otroci laži poberejo iz okolja, ki jih mori, vzgaja in ukaluplja. V velikih mestih otroci tavajo po temnih ulicah, ostajajo brez ljubezni, starši pa so na "odgovornih" delovnih mestih. Ljudje imajo milijone vprašljivo pridobljenega denarja. Igralec tenisa dobi v eni sami igri toliko, kot množica ne dobi v enem celem letu. Mnogi nimajo dati kaj v usta, ležijo v jarkih, v temni mrzli noči. To je vse lažna demokracija in ni slabše droge od teh lažnosti. V vsej zgodovini se ni našel odgovor na vse vrste nasilja. Vedno so se odvijale neke revolucije, ki so bile agresivne, vznemirjale so ljudi in ustvarjale vojne. Če so človeku stvari svete, potem se nima proti ničemu boriti, prav tako ne proti drogi, kajti iz negativnega zraste vedno negativno. Lahko pa vsak posameznik zagleda svoje "sovražnike" v svoji notranjosti, v svojem lastnem svetu. Velikokrat slišimo kakšnega politika, ki kaže na skritega sovražnika, s tem pa ustvarja le kup nemira.

Vzgojni sistem, ki bi uvedel meditacijo in pokazal na umetnost ljubezni in na umetnost življenja naravnost, brez ocen, tekmovanja in točk, bi imel že v svojem izhodišču prednost prav v omenjenih vrednotah. Če ne tekmuješ za ocene, ne boš tekmoval, ko odrasteš. Veliko stvari, ki se jih učimo v šolah, je balastnih, dokaz za to so učenci, ki zapadejo pod vpliv droge, čeprav so odličnjaki in razgledani v smislu obstoječih norm. Obstoječe smeri izobraževanja niso narejene po meri človeka in zanj, ampak proti njemu. Lepo bi bilo, če bi upoštevali prvobitni obraz vsakega otroka, ki je nedolžen in svet. Na svetu je zato, da uresniči to, za kar je prišel, in to, kar nosi v svojem srcu. Nikoli ga ne smemo potiskati v tekmo ali v svoje neuresničene ambicijske sanje. Otroci niso naša last, pripadajo celoti, pa čeprav prihajajo preko nas. Zazrimo se končno enkrat v otrokove oči in ga ne posiljujmo s popolnostjo. Pa kaj, če stoji kje kakšna vejica v stavku narobe ali je logaritem več ali manj. Ljudje smo res čudni, zanima nas matematika ali zapleteno prestavljanje števil iz ene strani na drugo stran, zanima nas, kako priti na Luno, le tisto ne, kdo smo, od kod prihajamo in kam gremo. Hočemo obvladovati svet, pa ne moremo niti sebe. Vse nevroze v otroku in pozneje v odraslih so nemalokrat

povzročene v silni ihti po popolnosti človeka. Vendar je človek samo to, kar je, nič več in nič manj. Vse vere v svetu brez izjeme in vsi učni programi v šolah ter politične usmeritve večine politikov in načrtovalcev šolskih programov širijo v otroke in potem v odrasle idejo o večni nezadostnosti in premajhni delavnosti. Zelo razširjena je tudi ideja o grešnosti, majhnosti in nevrednosti, saj je vedno potrebno častiti nekoga, samo sebe in svojega bistva ne. Meditacija ne predvideva nobenega boja, nasilja, temveč v njej prisluhnemo lastnemu srcu in svoji lastni zavesti. Ne povzroča nobene revolucije, edina revolucija se dogaja v notranjosti človeka. V tem primeru pa ni nobenih žrtev, edine žrtve so notranje zmote, ki jih uravnavamo sami, brez moralnih ali kakšnih drugih zunanjih pritiskov.

Čas je, da zaživi Svetloba, čistost. Izstopimo iz lažnega sveta in opustimo resne igrice, kajti zaradi njih pade preveč žrtev. Ne širimo lažne droge, ne polnimo glav s preveč znanja, ne tekmuje, ne sprejemajmo vseh puhlosti, ki prihajajo iz "naprednega" sveta, ki ima za svetost kariero in čaščenje materializma. Poskušajmo odstraniti miselnost in strah o nevarnosti kajenja in pitja ter nevarnosti drog, ne širimo tega nasilja in ne pozivajmo na boj. Preveč trpljenja nastane, ko so stvari že tako daleč, da se moramo nujno ukvarjati s posledicami in predvidevanji. Smiselno je stvari preprečiti v temelju, v sebi, pri vzroku. Za to pa je potrebna meditativna usmeritev. V nasprotnem ne bomo imeli svetlih otroških oči in mladine, ki bo odhajala v planine po sveži zrak in opazovala odboj notranje lepote. Meditacija je igriva, ni resna. Če bomo resni, bomo ustvarjali orožje. V tem trenutnem načinu življenja, ki ga živimo, se je pokazalo, da je življenje enostransko, preveč usmerjeno v zunanost, v materijo, ki pa ne zadovoljuje več. Vsaka enostranskost pa je zmota. Vsi pokazatelji kažejo na velik porast zelo nesrečnih in izgubljenih ljudi, zato je čas, da se stvar premakne v drugo smer, v smer notranjih globin. Nobena skrajnost ni pametna, vsaka skrajnost je škodljiva. Ker smo šli že čez rob ene skrajnosti, je potrebna pot meditacije, s katero bomo izvrgli vso norost, ki se je nabrala v nas po dolgotrajnem mučenju v ječi umetnega sveta. Obudimo ples srca, ples radostnega posameznika s svojo lastno zavestjo, brez vseh vrst drog in odvisnosti! Ko bomo zapustili možgane in mentalne pogojenosti in prenehali z vsemi filozofijami ter se posvetili telesu, čutom in meditaciji, nas čaka veliko presenečenje - srečanje s samim seboj in Svetlobo. Ko srečamo Svetlobo, ugotovimo, da je vsaka droga, tudi tista najbolj učinkovita, samo majhna kresnička v temni hladni noči, v primerjavi s svetlim in toplim sončnim dnem. Takrat bo prišlo do ravnovesja; ravnovesja med materijo in duhom, med glavo in srcem, med vzhodom in zahodom ter med človekom in vesoljem.

list

Astrologija

Špela

"Mundana astrologija"

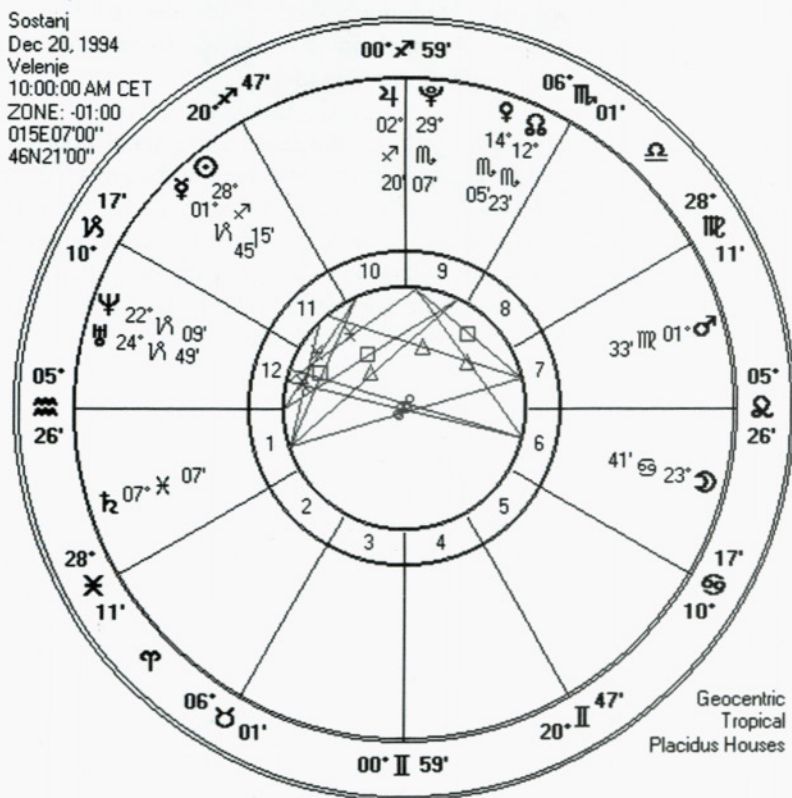
Vsi, ki ste do sedaj prebiralali moje članke o astroloških znamenjih in so v vas prebudili vsaj malo raziskovalne žilice, da bi s pomočjo ASTROLOGIJE - igre planetov in zvezd - izvedeli kaj več o sebi, prijateljih, znancih in če vas bo astrologija pritegnila še bolj v svoja čarobna zvezdna prostranstva, boste videli, da so njene meje in področja uporabe nesluteno široka in odprta!

Zadnje čase se zaradi tragičnih dogodkov v Ameriki tudi pri nas vse bolj uporablja posebna zvrst astrologije, ki nam nudi odkrivanje prostranih področij. Med ta prostrana področja astrologije uvrščamo "MUNDANO ASTROLOGIJO" ali "svetovno astrologijo", ki proučuje usode narodov oziroma dogajanja, ki zadevajo širši krog ljudi. Prav tako se omenjena astrologija ukvarja s proučevanjem vpliva planetov na države, mesta, politično in gospodarsko situacijo kakšne države ali pokrajine. Vsa ta proučevanja dosežemo s tradicionalnimi tehnikami, kot so, denimo, ingresi in lunacije, s katerimi lahko predvidimo razvoj dogodkov v politiki, gospodarstvu, sem spada tudi proučevanje vremenskih razmer in drugo. Če so v natalni astrologiji najpomembnejši elementi planeti, ascendent in hiše, so v mundani astrologiji Luna oz. Lunini mrki, ascendent oz. njegov vladar, MC ali sredina neba in 4. hiša. Mundana astrologija je zelo jase in trdno postavljen sistem pravil, ki jih mora astrolog upoštevati, če naj bi razbral točne odgovore. Kot je že rečeno, nam ta zvrst astrologije daje odgovore, ki se nanašajo na svetovna dogajanja dežel, mest in narodov. Vsako vprašanje je pri tem kakor novo rojstvo, zato "mundani" astrolog pri svojem delu potrebuje natančne podatke, torej o datumu in uri rojstva dežele, mesta, naroda ...

Vsaka država, mesto ali pokrajina ima svoj rojstni datum: datum ustanovitve, datum osvoboditve, imenovanja ... Slovenija je rojena v znamenju Raka, Jugoslavija v znamenju Strelca, Poljska, Danska, Nemčija, delno Anglija, Izrael v znamenju Ovna, Avstralija, Iran, Grčija, Ciper, Nizozemska v znamenju Bika, ZDA, Belgija v znamenju Dvojčkov ... Prav tako imajo vsa mesta na tej zemlji svoje rojstno znamenje, kot npr.: Neapelj, Krakov, Verona, Zaragoza znamenje Ovna, Palermo, Dublin, Rodos, Lipica znamenje Bika, Ljubljana znamenje Device, Šoštanj znamenje Strelca ...

Za mundano analizo sem izbrala mesto ŠOŠTANJ kot novo nastalo občino z uvedbo lokalne samouprave od leta 1994. Za datum rojstva "nove občine" sem izbrala 20. december 1994. Na podlagi tega podatka sem ugotovila, da je mesto Šoštanj rojeno v znamenju Strelca, ascendent Vodnarja in Lune v znamenju Raka.

Sonce predstavlja župana mesta, ki ima v mestu vplivne in častne funkcije. Luna oz. lunacije (t.j. mlaji in ščipi) predstavljajo prebivalce mesta, ideologijo in prepričanja; tradicija pa jo uporablja tudi za "prognoze" glede razvoja mesta.

Prva astrološka hiša predstavlja identiteto ljudi, kolektivni značaj ter splošno stanje prebivalcev. Duga hiša prestavlja ekonomijo in gospodarstvo - finančna sredstva, naravno bogastvo in imetje prebivalcev. Od ostalih astroloških hiš so v mundani karti pomembne še 4. hiša, ki predstavlja korenine, tradicijo ljudi v mestu; 6. hiša predstavlja zdravje ljudi; 7. hiša predstavlja diplomacijo, medobčinske odnose, pogajanja in povezovanja; 8. hiša umrljivost ljudi, pomoč drugih (finančne podpore); 9. hiša predstavlja religijo, ideale, duhovno rast ljudi; 10. hiša predstavlja status, moč in ugled mesta;

11. hiša predstavlja povezovanje z vlado in parlamentom in 12. hiša predstavlja bolnišnice, bolnike in vse tajne in skrivnostne zadeve.

Pri proučitvi mundane karte za mesto Šoštanj sem razbrala, da je večina prebivalcev starejše populacije pretirano resnih ljudi, ki delujejo nezaupljivo drug do drugega in so po prepričanju v večini konzervativci. Glede gospodarstva in ekonomije je razvidno, da sedanji župan, ki ima vplivno in častno funkcijo ne le v mestu temveč tudi v parlamentu, dobro gospodari oz. obvlada finančno situacijo. Na pomoč mu ob pravem času priskočijo drugi (fin. sredstva od drugod). Zato ni bojazni, da bi funkcijo župana ne nadaljeval še v naslednjem mandatu. Najpomembnejša ugotovitev je, da je potrebno "mesto" prebuditi, ga obogatiti z novimi svetlobami in pomladiti. To narekuje 9. astrološka hiša, ki govori o duhovnem prebujenju in novih idelalih.

Glede prognoze oz. razvoja mesta in ljudi, kar nakazuje Luna, pa bi poudarila, da bi morali prebivalci mesta dajati več poudarka zdravemu načinu življenja. Vse to pa je vezano na specifikko bivanja v Šoštanju, zaradi TEŠ-a. Ne glede na to, da so se bivalni pogoji v zadnjih letih zboljšali, to vsekakor še ni dovolj! Živeti v dolini, kjer je osnovni element za življenje - ZRAK - bolj onesnažen kot čist, pomeni, da je nujno potrebno pristopiti k boju za čistejši zrak. Le tako bomo dosegli v mestu Šoštanj boljše in bolj zdravo življenje. Torej naj bo ekologija naše osnovno poslanstvo.